سالنامه ولایت بغداد

١٢٩٩

دفعه ٧

سالنامه

۱۲۹۹

سالنامه بیلنمسی لازم اولان برچوق خصوصاتی وخصوصیله عائد اولدیغی ولایتك احوالنی شامل اولدیغندن عمومی وخصوصی منافع شتّایی حاوی برمجموعه دیمكدر بغداد ولایتنده برایكی دفعه سالنامه چیقمش ایسه ده منتظم ومكمل اولدیغندن ودوامده ایدیرلیه مدیكندن اشبو بیك ایكیوز طقسان طقوز سنهٔ هجریه سنهٔ محسنه فرسنده كوریله جكی وجهله بعض مواد مفیده علاوه سیله مطبعهٔ ولایتده طبع وتمثیل ایدلمشدر

تقویم

یورتی كونلرینك رموزاتی

ا ارمنی ق قتولك ر روم

ل لاتین ی یهود

شهور				طلوع		ظهر		عصر		عشاء		امساك		محرم الحرام سنه ١٢٩٩	
عربی	رومی	افرنجی	ایام	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره	[illegible]
١	١١	٢٣	چهارشنبه	١	٥٢	٦	٥٦	٩	٤٦	١	٢٧	١١	٤٦	تحویل شمس بقوس	
٢	١٢	٢٤	پنجشنبه		٥٣		٥٧		٤٦		٢٧		٤٧		
٣	١٣	٢٥	جمعه		٥٤		٥٨		٤٦		٢٧		٤٨		ر
٤	١٤	٢٦	جمعه ایرتسی		٥٥		٥٨		٤٦		٢٧		٤٩		ر
٥	١٥	٢٧	بازار		٥٥		٥٨		٤٦		٢٧		٥٠		
٦	١٦	٢٨	بازار ایرتسی		٥٦		٥٩		٤٦		٢٧		٥١		
٧	١٧	٢٩	صالی		٥٦		٥٩		٤٧		٢٧		٥٢		
٨	١٨	٣٠	چهارشنبه		٥٩		٥٩		٤٧		٢٧		٥٣		
٩	١٩	١	پنجشنبه	٢	..	٧	..		٤٧		٢٧		٥٤	کانون اول افرنجی	
١٠	٢٠	٢	جمعه		١		١		٤٧		٢٧		٥٥	یوم عاشورا	
١١	٢١	٣	جمعه ایرتسی		٢		١		٤٧		٢٧		٥٥		راق
١٢	٢٢	٤	بازار		٣		٢		٤٧		٢٧		٥٦		
١٣	٢٣	٥	بازار ایرتسی		٤		٢		٤٧		٢٧		٥٦		
١٤	٢٤	٦	صالی		٥		٣		٤٧		٢٧		٥٧		
١٥	٢٥	٧	چهارشنبه		٦		٣		٤٧		٢٧		٥٨		
١٦	٢٦	٨	پنجشنبه		٧		٤		٤٨		٢٧		٥٩		ل
١٧	٢٧	٩	جمعه		٨		٤		٤٨		٢٨	١٢	..		
١٨	٢٨	١٠	جمعه ایرتسی		٩		٤		٤٨		٢٨		١		
١٩	٢٩	١١	بازار		١٠		٤		٤٨		٢٨		١		
٢٠	٣٠	١٢	بازار ایرتسی		١١		٥		٤٨		٢٨		٢		
٢١	١	١٣	صالی		١٢		٥		٤٨		٢٨		٢	کانون اول رومی	ر
٢٢	٢	١٤	چهارشنبه		١٣		٥		٤٨		٢٨		٢		
٢٣	٣	١٥	پنجشنبه		١٤		٦		٤٨		٢٨		٣		
٢٤	٤	١٦	جمعه		١٤		٦		٤٨		٢٨		٣		
٢٥	٥	١٧	جمعه ایرتسی		١٤		٦		٤٨		٢٨		٤		
٢٦	٦	١٨	بازار		١٤		٧		٤٨		٢٨		٤		ر
٢٧	٧	١٩	بازار ایرتسی		١٤		٧		٤٨		٢٨		٥		
٢٨	٨	٢٠	صالی		١٤		٧		٤٨		٢٨		٥		
٢٩	٩	٢١	چهارشنبه		١٤		٧		٤٨		٢٨		٦	اول اربعین	
٣٠	١٠	٢٢	پنجشنبه	٢	١٤	٧	٧	٩	٤٨	.	٢٨	١٢	٦	تحویل شمس	

شهور			[illegible]	طلوع		ظهر		عصر		غروب		امساك		صفر الخير	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ایام مشهوره	[illegible]
١	١١	٢٣	جمعه	٢	١٤	٧	٧	٩	٤١	١	٢٨	١٢	٦		
٢	١٢	٢٤	جمعه ارتسی		١٤		٧		٤٨		٢٨		٦		ر
٣	١٣	٢٥	بازار		١٤		٧		٤٨		٢٨		٦		ل
٤	١٤	٢٦	بازار ارتسی		١٤		٧		٤٨		٢٨		٥		ل
٥	١٥	٢٧	صالی		١٤		٦		٤٩		٢٨		٥		
٦	١٦	٢٨	چهارشنبه		١٤		٦		٤٨		٢٨		٤		
٧	١٧	٢٩	پنجشنبه		١٣		٥		٤٨		٢٨		٣		
٨	١٨	٣٠	جمعه		١٢		٥		٤٨		٢٨		٢		
٩	١٩	٣١	جمعه ارتسی		١١		٥		٤٨		٢٨		٢	كانون ثانی اوّلی	ل
١٠	٢٠	١	بازار		١٠		٥		٤٨		٢٨		١		
١١	٢١	٢	بازار ارتسی		٩		٤		٤٨		٢٨		١		
١٢	٢٢	٣	صالی		٨		٤		٤٨		٢٨	١٢	٠		
١٣	٢٣	٤	چهارشنبه		٧		٣		٤٨		٢٨	١١	٥٩		
١٤	٢٤	٥	پنجشنبه		٦		٣		٤٨		٢٨		٥٨	تسمیه لری عیسی علیه السلام	رقلی
١٥	٢٥	٦	جمعه		٥		٣		٤٨		٢٨		٥٧		
١٦	٢٦	٧	جمعه ارتسی		٤		٢		٤٨		٢٨		٥٦		ر
١٧	٢٧	٨	بازار		٣		٢		٤٧		٢٨		٥٦		ر
١٨	٢٨	٩	بازار ارتسی		٢		١		٤٧		٢٨		٥٥		
١٩	٢٩	١٠	صالی		١		١		٤٧		٢٨		٥٥		
٢٠	٣٠	١١	چهارشنبه	١	٥٩	٧	٠		٤٧		٢٨		٥٤		
٢١	٣١	١٢	پنجشنبه		٥٨	٦	٥٩		٤٧		٢٨		٥٣		
٢٢	١	١٣	جمعه		٥٧		٥٩		٤٧		٢٧		٥٢	كانون ثانی رومی ٢١	رق
٢٣	٢	١٤	جمعه ارتسی		٥٦		٥٩		٤٧		٢٧		٥١		
٢٤	٣	١٥	بازار		٥٥		٥٨		٤٧		٢٧		٥٠		
٢٥	٤	١٦	بازار ارتسی		٥٤		٥٨		٤٦		٢٧		٤٩		
٢٦	٥	١٧	صالی		٥٣		٥٨		٤٦		٢٧		٤٨		
٢٧	٦	١٨	چهارشنبه		[illegible]		٥٧		٤٦		٢٧		٤٧		راق
	٧	١٩	پنجشنبه		[illegible]		٥٧		٤٦		[illegible]		٤٧		راق
		٢٠	جمعه	١	٥١	٦	٥٧	٩	٤٦	١	٢٦	١١	٤٦		

شهور			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		ربيع الاول	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ايام مشهوره	[illegible]
١	٩	٢١	جمعه ارتسی	١	٥٠	٦	٥٦	٩	٤٥	١	٢٦	١١	٤٦	تحويل شمس بدلو	
٢	١٠	٢٢	بازار		٤٨		٥٦		٤٥		٢٦		٤٥		
٣	١١	٢٣	بازار ارتسی		٤٧		٥٥		٤٥		٢٦		٤٤		
٤	١٢	٢٤	صالی		٤٥		٥٤		٤٥		٢٦		٤٣		
٥	١٣	٢٥	چهارشنبه		٤٤		٥٣		٤٥		٢٦		٤١		ا
٦	١٤	٢٦	پنجشنبه		٤٢		٥٢		٤٥		٢٦		٤٠		
٧	١٥	٢٧	جمعه		٤١		٥١		٤٥		٢٦		٣٩		
٨	١٦	٢٨	جمعه ارتسی		٣٩		٥٠		٤٥		٢٦		٣٨		
٩	١٧	٢٩	بازار		٣٨		٤٩		٤٥		٢٦		٣٧		
١٠	١٨	٣٠	بازار ارتسی		٣٦		٤٩		٤٥		٢٦		٣٥	آخر اربعين	ر
١١	١٩	٣١	صالی		٣٥		٤٨		٤٤		٢٦		٣٣		
١٢	٢٠	١	چهارشنبه		٣٣		٤٨		٤٤		٢٦		٣٢	شباط افرنجی	ر
١٣	٢١	٢	پنجشنبه		٣٢		٤٧		٤٤		٢٥		٣١	مولود النبي عليه السلام	ل
١٤	٢٢	٣	جمعه		٣١		٤٦		٤٤		٢٥		٢٩		
١٥	٢٣	٤	جمعه ارتسی		٢٩		٤٥		٤٤		٢٥		٢٨		
١٦	٢٤	٥	بازار		٢٧		٤٥		٤٤		٢٥		٢٦		
١٧	٢٥	٦	بازار ارتسی		٢٦		٤٤		٤٣		٢٥		٢٤		
١٨	٢٦	٧	صالی		٢٤		٤٣		٤٣		٢٥		٢٣		
١٩	٢٧	٨	چهارشنبه		٢٢		٤٢		٤٣		٢٤		٢١		
٢٠	٢٨	٩	پنجشنبه		٢١		٤٢		٤٣		٢٤		٢٠		
٢١	٢٩	١٠	جمعه		١٩		٤١		٤٣		٢٤		١٨		
٢٢	٣٠	١١	جمعه ارتسی		١٧		٤٠		٤٣		٢٤		١٦		ر
٢٣	٣١	١٢	بازار		١٥		٣٩		٤٢		٢٤		١٤		
٢٤	١	١٣	بازار ارتسی		١٣		٣٨		٤٢		٢٤		١٢	شباط رومی ٢٨	
٢٥	٢	١٤	صالی		١١		٣٧		٤٢		٢٤		١٠		رق
٢٦	٣	١٥	چهارشنبه		١٠		٣٦		٤٢		٢٤		٨		
٢٧	٤	١٦	پنجشنبه		٨		٣٦		٤١		٢٣		٦		
٢٨	٥	١٧	جمعه		٦		٣٥		٤١		٢٣		٤		
٢٩	٦	١٨	جمعه ارتسی		٥		٣٤		٤١		٢٣		٣		
٣٠	٧	١٩	بازار	١	٣	٦	٣٣		٤١	١	٢٣	١١	٢	ج ١٢	

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		ربیع الآخر	
عربی	رومی	عجمی		سا	دق	سا	دق	سا	دق	سا	دق	سا	دق	ایام مشهوره	منجمی
١	٨	٢٠	بازارایرتسی	١	٢	٦	٢١	٩	٤٠	١	٢٢	١١	٠	تحویل شمس بحوت	
٢	٩	٢١	صالی	١	٠		٢٩		٣٨		٢٢	١٠	٥٨		
٣	١٠	٢٢	چهارشنبه	١٢	٥٨		٢٨		٣٧		٢٢		٥٦		
٤	١١	٢٣	پنجشنبه		٥٦		٢٧		٣٦		٢٢		٥٧		
٥	١٢	٢٤	جمعه		٥٤		٢٦		٣٦		٢٢		٥٥		
٦	١٣	٢٥	جمعه ایرتسی		٥٢		٢٥		٣٦		٢٢		٥٣		
٧	١٤	٢٦	بازار		٥٠		٢٤		٣٥		٢٢		٥١		
٨	١٥	٢٧	بازارایرتسی		٤٨		٢٣		٣٥		٢٢		٤٩	جمرهٔ ثانیه	
٩	١٦	٢٨	صالی		٤٦		٢٢		٣٥		٢١	٥	٤٧		
١٠	١٧	١	چهارشنبه		٤٤		٢١		٣٥		٢١		٤٥		
١١	١٨	٢	پنجشنبه		٤٢		٢٠		٣٤		٢١		٤٣	مارت افرنجی ٢١	
١٢	١٩	٣	جمعه		٤٠		١٩		٣٤		٢١		٤١		
١٣	٢٠	٤	جمعه ایرتسی		٣٨		١٨		٣٣		٢١		٣٩		
١٤	٢١	٥	بازار		٣٦		١٧		٣٣		٢١		٣٧		
١٥	٢٢	٦	بازارایرتسی		٣٤		١٦		٣٣		٢١		٣٥	جمرهٔ ثالثه	
١٦	٢٣	٧	صالی		٣٢		١٥		٣٣		٢١		٣٣		ل
١٧	٢٤	٨	چهارشنبه		٢٩		١٤		٣٢		٢١		٣١		
١٨	٢٥	٩	پنجشنبه		٢٧		١٣		٣٣		٢١		٢٩		
١٩	٢٦	١٠	جمعه		٢٥		١٢		٣٣		٢٠		٢٧		
٢٠	٢٧	١١	جمعه ایرتسی		٢٣		١١		٣٢		٢٠		٢٥	اول برد عجوز	ر
٢١	٢٨	١٢	بازار		٢١		١٠		٣٢		٢٠		٢٣		
٢٢	١	١٣	بازارایرتسی		١٩		٩		٣٢		٢٠		٢١		
٢٣	٢	١٤	صالی		١٧		٨		٣٢		٢٠		١٩	مارت رومی ٢١	
٢٤	٣	١٥	چهارشنبه		١٥		٧		٣٢		٢٠		١٧		
٢٥	٤	١٦	پنجشنبه		١٣		٦		٣٢		٢٠		١٥		
٢٦	٥	١٧	جمعه		١١		٥		٣١		٢٠		١٣	آخر برد عجوز	
٢٧	٦	١٨	جمعه ایرتسی		٩		٤		٣١		٢٠		١١		
	٧	١٩	بازار		٧		٣		٣١		٢٠		٨		
	٨	٢٠	بازارایرتسی	١٢	٦	٦	٢	٩	٣١	١	٢١	١٠	٥		

شهور			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		جمادی الاولی	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام مشهوره	[illegible]
١	٩	٢١	صالی	١٢	٤	٦	٠	٩	٢١	١	٢١	١٠	٣	تحویل شمس بحمل	
٢	١٠	٢٢	چهارشنبه		٢	٥	٥٩		٢١		٢١	١٠	١	اول موسم بهار	
٣	١١	٢٣	پنجشنبه		١		٥٨		٢١		٢١	٩	٥٨		
٤	١٢	٢٤	جمعه	١١	٥٨		٥٧		٢٠		٢١		٥٥		
٥	١٣	٢٥	جمعه‌ایرتی		٥٥		٥٦		٢٠		٢٢		٥٢		ل
٦	١٤	٢٦	بازار		٥٢		٥٤		٢٠		٢٢		٥٠		
٧	١٥	٢٧	بازارایرتی		٤٩		٥٣		٢٩		٢٢		٤٨		
٨	١٦	٢٨	صالی		٤٦		٥٢		٢٨		٢٢		٤٦		
٩	١٧	٢٩	چهارشنبه		٤٣		٥١		٢٦		٢٣		٤٤		
١٠	١٨	٣٠	پنجشنبه		٤٠		٥٠		٢٥		٢٣		٤٢		
١١	١٩	٣١	جمعه		٣٨		٤٩		٢٤		٢٣		٤٠		
١٢	٢٠	١	جمعه‌ایرتی		٣٦		٤٨		٢٣		٢٣		٣٨	نیسان افرنجی	
١٣	٢١	٢	بازار		٣٤		٤٧		٢٢		٢٣		٣٦		ی
١٤	٢٢	٣	بازارایرتی		٣٢		٤٦		٢٢		٢٣		٣٣		
١٥	٢٣	٤	صالی		٢٩		٤٥		٢١		٢٣		٣٠	بشارت حمل مریم	
١٦	٢٤	٥	چهارشنبه		٢٦		٤٤		٢١		٢٣		٢٧		
١٧	٢٥	٦	پنجشنبه		٢٤		٤٣		٢٠		٢٤		٢٥		ر
١٨	٢٦	٧	جمعه		٢٢		٤٢		٢٠		٢٤		٢٢		
١٩	٢٧	٨	جمعه‌ایرتی		٢٠		٤١		١٩		٢٤		٢٠	شرف شمس	
٢٠	٢٨	٩	بازار		١٨		٤٠		١٩		٢٤		١٨		راق
٢١	٢٩	١٠	بازارایرتی		١٦		٣٩		١٨		٢٥		١٥		راق
٢٢	٣٠	١١	صالی		١٤		٣٨		١٨		٢٥		١٣		
٢٣	٣١	١٢	چهارشنبه		١٢		٣٧		١٨		٢٥		١١	نیسان رومی ٣٠	
٢٤	١	١٣	پنجشنبه		١٠		٣٦		١٧		٢٥		٩		
٢٥	٢	١٤	جمعه		٨		٣٥		١٦		٢٦		٧		
٢٦	٣	١٥	جمعه‌ایرتی		٦		٣٤		١٦		٢٦		٤		ر
٢٧	٤	١٦	بازار		٤		٣٣		١٥		٢٦		٢		
٢٨	٥	١٧	بازارایرتی		٢		٣٢		١٤		٢٦	٩	٠		
٢٩	٦	١٨	صالی	١١	٠		٣١		١٤		٢٦	٨	٥٨		
٣٠	٧	١٩	چهارشنبه	١٠	٥٨	٥	٣٠	٩	١٤	١	٢٦	٨	٥٦		

شهور			ایام	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		جمادی الآخر
ایام عربی	رومی	افرنجی		ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ساعت	دقیقه	ایام مشهوره
١	٨	٢٠	پنجشنبه	١٠	٥٦	٥	٢٩	٩	١٢	١	٢٦	٨	٥٤	تحویل شمس بثور
٢	٩	٢١	جمعه		٥٤		٢٨		١١		٢٧		٥٣	اول ستهٔ ثور
٣	١٠	٢٢	جمعه ایرتسی		٥٢		٢٧		١٠		٢٧		٥١	
٤	١١	٢٣	بازار		٥٢		٢٦		٩		٢٧		٤٩	
٥	١٢	٢٤	بازار ایرتسی		٥٠		٢٥		٨		٢٧		٤٧	
٦	١٣	٢٥	صالی		٤٨		٢٤		٧		٢٨		٤٥	
٧	١٤	٢٦	چهارشنبه		٤٦		٢٣		٦		٢٨		٤٤	آخر ستهٔ ثور
٨	١٥	٢٧	پنجشنبه		٤٤		٢٢		٥		٢٨		٤٣	
٩	١٦	٢٨	جمعه		٤٢		٢١		٤		٢٨		٤١	
١٠	١٧	٢٩	جمعه ایرتسی		٤٠		٢٠		٣		٢٩		٣٩	
١١	١٨	٣٠	بازار		٣٩		١٩		٢		٢٩		٣٧	
١٢	١٩	١	بازار ایرتسی		٣٧		١٨		١		٢٩		٣٥	مایس افرنجی
١٣	٢٠	٢	صالی		٣٦		١٧	٨	٥٩		٢٩		٣٣	
١٤	٢١	٣	چهارشنبه		٣٥		١٦		٥٩		٣٠		٣١	
١٥	٢٢	٤	پنجشنبه		٣٤		١٦		٥٩		٣٠		٢٩	
١٦	٢٣	٥	جمعه		٣٣		١٥		٥٨		٣٠		٢٨	روز خضر ار
١٧	٢٤	٦	جمعه ایرتسی		٣١		١٤		٥٨		٣٠		٢٦	غایتِ قوهٔ بهار
١٨	٢٥	٧	بازار		٣٠		١٣		٥٨		٣١		٢٤	
١٩	٢٦	٨	بازار ایرتسی		٢٨		١٣		٥٧		٣١		٢٢	
٢٠	٢٧	٩	صالی		٢٦		١٢		٥٧		٣١		٢٠	
٢١	٢٨	١٠	چهارشنبه		٢٥		١١		٥٧		٣١		١٨	ل
٢٢	٢٩	١١	پنجشنبه		٢٤		٩		٥٧		٣٢		١٦	
٢٣	٣٠	١٢	جمعه		٢٢		٩		٥٧		٣٢		١٤	
٢٤	١	١٣	جمعه ایرتسی		٢٠		٨		٥٦		٣٢		١٢	مایس رومی
٢٥	٢	١٤	بازار		١٩		٧		٥٥		٣٣		١٠	٢١
٢٦	٣	١٥	بازار ایرتسی		١٧		٦		٥٤		٣٣		٨	
/	٤	١٦	صالی		١٦		٦		٥٣		٣٣		٦	کسوف شمس
	٥	١٧	چهارشنبه		١٥		٥		٥٢		٣٤		٤	
		١٨	پنجشنبه	١٠	١٣	٥	٥	٨	٥١	١	٣٤	٨	٢	

شهور			ايام	طلوع		ظهر		عصر		عشاء		امساك		رجب الفرد	
عربي	رومي	افرنجي		ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ساعت	دقيقه	ايام مشهوره	منازل
١	٧	١٩	جمعه	١٠	١٣	٥	٥	٨	٤٩	١	٣٤	٨	١		
٢	٨	٢٠	جمعه ايرتسى		١٢		٥		٤٩		٣٤	٨	٠		رل
٣	٩	٢١	بازار		١١		٤		٤٩		٣٤	٧	٥٩		
٤	١٠	٢٢	بازار ايرتسى		١٠		٤		٤٩		٣٥		٥٨	تحويل شمس بجوزا	
٥	١١	٢٣	صالى		٩		٤		٤٩		٣٦		٥٧		
٦	١٢	٢٤	جهارشنبه		٨		٤		٤٧		٣٦		٥٥		ى
٧	١٣	٢٥	بنجشنبه		٧		٣		٤٦		٣٦		٥٤		
٨	١٤	٢٦	جمعه		٦		٣		٤٦		٣٦		٥٢		
٩	١٥	٢٧	جمعه ايرتسى		٥		٢		٤٦		٣٦		٥٠		
١٠	١٦	٢٨	بازار		٤		٢		٤٥		٣٧		٤٩	اول رياح بوارح	راق
١١	١٧	٢٩	بازار ايرتسى		٣		١		٤٤		٣٧		٤٨		
١٢	١٨	٣٠	صالى		٢	٥	٠		٤٤		٣٧		٤٧		ر
١٣	١٩	٣١	جهارشنبه		١	٤	٥٩		٤٣		٣٧		٤٥		
١٤	٢٠	١	بنجشنبه	١٠	٠		٥٩		٤٢		٣٧		٤٥	حزيران افرنجي	
١٥	٢١	٢	جمعه	٩	٥٩		٥٩		٤١		٣٧		٤٤	كل بيرامى	
١٦	٢٢	٣	جمعه ايرتسى		٥٨		٥٩		٤١		٣٨		٤٢		
١٧	٢٣	٤	بازار		٥٧		٥٩		٤١		٣٨		٤١		
١٨	٢٤	٥	بازار ايرتسى		٥٧		٥٩		٤١		٣٨		٤٠		
١٩	٢٥	٦	صالى		٥٦		٥٩		٤٠		٣٨		٣٨		
٢٠	٢٦	٧	جهارشنبه		٥٥		٥٩		٤٠		٣٩		٣٧	موسم حصاد	
٢١	٢٧	٨	بنجشنبه		٥٣		٥٨		٣٩		٣٩		٣٦		
٢٢	٢٨	٩	جمعه		٥٢		٥٨		٣٩		٤٠		٣٥		
٢٣	٢٩	١٠	جمعه ايرتسى		٥٢		٥٨		٣٩		٤٠		٣٤		
٢٤	٣٠	١١	بازار		٥١		٥٨		٣٨		٤٠		٣٣		
٢٥	٣١	١٢	بازار ايرتسى		٥٠		٥٧		٣٨		٤٠		٣٢		
٢٦	١	١٣	صالى		٥٠		٥٧		٣٨		٤٠		٣١	حزيران رومي	
٢٧	٢	١٤	جهارشنبه		٤٩		٥٦		٣٨		٤٠		٣٠	اولكى نهى مهلك	
٢٨	٣	١٥	بنجشنبه		٤٩		٥٥		٣٨		٤١		٢٩	[illegible]	
٢٩	٤	١٦	جمعه		٤٨		٥٥		٣٧		٤١		٢٨		
٣٠	٥	١٧	جمعه ايرتسى	٩	٤٨	٤	٥٤	٨	٣٧	١	٤١	٧	٢٧		

شهور			[illegible]	[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		[illegible]		شعبان المعظم	
														ایام مشهوره	
۱	۶	۱۸	بازار	۹	۴۸	۴	۵۴	۸	۳۷	۱	۴۱	۷	۲۷		
۲	۷	۱۹	بازارایرتی		۴۷		۵۴		۳۷		۴۱		۲۶		
۳	۸	۲۰	صالی		۴۷		۵۴		۳۶		۴۱		۲۵	موسم سموم	
۴	۹	۲۱	چهارشنبه		۴۶		۵۴		۳۶		۴۱		۲۴		
۵	۱۰	۲۲	پنجشنبه		۴۶		۵۴		۳۶		۴۰		۲۳	تحویل شمس برسرطان	
۶	۱۱	۲۳	جمعه		۴۶		۵۴		۳۶		۴۰		۲۲		
۷	۱۲	۲۴	جمعه ایرتسی		۴۷		۵۴		۳۷		۴۰		۲۲		اق
۸	۱۳	۲۵	بازار		۴۷		۵۴		۳۷		۴۰		۲۲		ل
۹	۱۴	۲۶	بازارایرتی		۴۸		۵۵		۳۷		۴۰		۲۳		
۱۰	۱۵	۲۷	صالی		۴۸		۵۵		۳۷		۴۰		۲۴		
۱۱	۱۶	۲۸	چهارشنبه		۴۹		۵۶		۳۷		۴۰		۲۵		
۱۲	۱۷	۲۹	پنجشنبه		۴۹		۵۶		۳۸		۴۰		۲۶		ل
۱۳	۱۸	۳۰	جمعه		۵۰		۵۷		۳۸		۳۹		۲۷		
۱۴	۱۹	۱	جمعه ایرتسی		۵۱		۵۷		۳۸		۳۹		۲۷	تموز افرنجی	
۱۵	۲۰	۲	بازار		۵۲		۵۸		۳۸		۳۹		۲۸	لیلهٔ برات	
۱۶	۲۱	۳	بازارایرتی		۵۲		۵۸		۳۹		۳۹		۲۹		
۱۷	۲۲	۴	صالی		۵۳		۵۸		۳۹		۳۹		۳۰	ولادت همایون	
۱۸	۲۳	۵	چهارشنبه		۵۳		۵۸		۳۹		۳۹		۳۱	میلاد یحیی علیه السلام	
۱۹	۲۴	۶	پنجشنبه		۵۴		۵۸		۳۹		۳۹		۳۱		
۲۰	۲۵	۷	جمعه		۵۵		۵۸		۴۰		۳۸		۳۲		
۲۱	۲۶	۸	جمعه ایرتسی		۵۶		۵۹		۴۰		۳۸		۳۳		
۲۲	۲۷	۹	بازار		۵۷		۵۹		۴۱		۳۸		۳۴		
۲۳	۲۸	۱۰	بازارایرتی		۵۷		۵۹		۴۱		۳۸		۳۵		
۲۴	۲۹	۱۱	صالی		۵۷		۵۹		۴۱		۳۸		۳۶		
۲۵	۳۰	۱۲	چهارشنبه		۵۷		۵۹		۴۱		۳۸		۳۷		ر
۲۶	۱	۱۳	پنجشنبه		۵۷		۵۹		۴۲		۳۷		۳۸	تموز رومی	
	۲	۱۴	جمعه		۵۸		۵۹		۴۳		۳۷		۳۹	۳۱	
	۱	۱۵	جمعه ایرتسی		۵۸	۵	۰		۴۳		۳۷		۴۰		
		۱۶	بازار	۱۰	۰	۵	۱	۸	۴۴	۱	۳۷	۷	۴۱		اق قی

شهور: عربي	رومي	افرنجي	ايام	طلوع ساعت	طلوع دقيقه	ظهر ساعت	ظهر دقيقه	عصر ساعت	عصر دقيقه	عشا ساعت	عشا دقيقه	امساك ساعت	امساك دقيقه	ايام مشهوره	[illegible]
١	٥	١٧	بازارايرتسى	١٠	٢	٥	٢	٨	٤٤	١	٣٧	٧	٤٢		
٢	٦	١٨	صالى		٤		٢		٤٥		٣٧		٤٣		
٣	٧	١٩	چهارشنبه		٦		٣		٤٦		٣٦		٤٤		
٤	٨	٢٠	پنجشنبه		٧		٣		٤٦		٣٦		٤٥		
٥	٩	٢١	جمعه		٨		٤		٤٦		٣٦		٤٦	تحويل شمس باسد	
٦	١٠	٢٢	جمعه ايرتسى		٩		٤		٤٧		٣٦		٤٧		
٧	١١	٢٣	بازار		١٠		٤		٤٨		٣٦		٤٨		
٨	١٢	٢٤	بازارايرتسى		١٢		٤		٤٨		٣٦		٤٩		
٩	١٣	٢٥	صالى		١٣		٥		٤٨		٣٦		٥٠		
١٠	١٤	٢٦	چهارشنبه		١٥		٥		٤٩		٣٥		٥٢		
١١	١٥	٢٧	پنجشنبه		١٦		٥		٤٩		٣٤		٥٤		
١٢	١٦	٢٨	جمعه		١٧		٥		٤٩		٣٤		٥٥		
١٣	١٧	٢٩	جمعه ايرتسى		١٩		٦		٥٠		٣٤		٥٧		
١٤	١٨	٣٠	بازار		٢٠		٦		٥١		٣٣		٥٩		
١٥	١٩	٣١	بازارايرتسى		٢٢		٧		٥٢		٣٢	٨	١	اول ايام باحور	
١٦	٢٠	١	صالى		٢٤		٨		٥٣		٣٢		٢	اغتوس افرنجى	ر
١٧	٢١	٢	چهارشنبه		٢٥		٩		٥٤		٣٢		٤		
١٨	٢٢	٣	پنجشنبه		٢٦		٩		٥٥		٣٢		٦		
١٩	٢٣	٤	جمعه		٢٨		١٠		٥٦		٣١		٨		
٢٠	٢٤	٥	جمعه ايرتسى		٣٠		١٢		٥٧		٣١		١٠		
٢١	٢٥	٦	بازار		٣٢		١٣		٥٧		٣١		١٢		
٢٢	٢٦	٧	بازارايرتسى		٣٣		١٣		٥٧		٣١		١٤	آخر ايام باحور	
٢٣	٢٧	٨	صالى		٣٤		١٤		٥٧		٣٠		١٦		
٢٤	٢٨	٩	چهارشنبه		٣٥		١٥		٥٨		٣٠		١٨		
٢٥	٢٩	١٠	پنجشنبه		٣٦		١٦		٥٨		٣٠		٢٠		
٢٦	٣٠	١١	جمعه		٣٧		١٧		٥٩		٣٠		٢٢	ليلهٔ قدر	
٢٧	٣١	١٢	جمعه ايرتسى		٣٩		١٨		٥٩		٢٩		٢٤		
٢٨	١	١٣	بازار		٤٠		١٨	٩	٠		٢٩		٢٦	اغتوس رومى	
٢٩	٢	١٤	بازارايرتسى		٤٢		١٩		١		٢٩		٢٨		
٣٠	٣	١٥	صالى	١٠	٤٤	٥	٢٠	٩	١		٢٩		٢٩	يوم	

Column headings: رمضان المبارك; ايام مشهوره.

شهور			[illegible]	طلوع		ظهر		عصر		عشا		امساك		شوال المكرم	
[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام مشهوره	[illegible]
١	٤	١٦	چهارشنبه	١٠	٤٦	٥	٢١	٩	٢	١	٢٨	٨	٣١	عید فطر	
٢	٥	١٧	پنجشنبه		٤٨		٢٢		٢		٢٨		٣٣		ر
٣	٦	١٨	جمعه		٥٠		٢٣		٣		٢٨		٣٥		
٤	٧	١٩	جمعه ایرتسی		٥١		٢٤		٣		٢٨		٣٧	ولادت مریم	
٥	٨	٢٠	بازار		٥٢		٢٥		٤		٢٧		٣٩		
٦	٩	٢١	بازار ایرتسی		٥٣		٢٦		٤		٢٧		٤١		
٧	١٠	٢٢	صالی		٥٥		٢٧		٤		٢٧		٤٣		
٨	١١	٢٣	چهارشنبه		٥٦		٢٧		٥		٢٧		٤٤	تحویل شمس بسنبله	
٩	١٢	٢٤	پنجشنبه		٥٨		٢٨		٦		٢٦		٤٥		
١٠	١٣	٢٥	جمعه	١١	٠		٢٩		٧		٢٦		٤٧		
١١	١٤	٢٦	جمعه ایرتسی		٢		٣٠		٨		٢٦		٤٩		راق
١٢	١٥	٢٧	بازار		٤		٣١		٩		٢٦		٥٠		اق
١٣	١٦	٢٨	بازار ایرتسی		٦		٣٢		١٠		٢٦		٥١		
١٤	١٧	٢٩	صالی		٨		٣٣		١١		٢٦		٥٣	[illegible]	
١٥	١٨	٣٠	چهارشنبه		١٠		٣٤		١٢		٢٦		٥٥		
١٦	١٩	٣١	پنجشنبه		١٢		٣٥		١٣		٢٥		٥٧		
١٧	٢٠	١	جمعه		١٤		٣٦		١٣		٢٥	٩	٠	ایلول افرنجی	
١٨	٢١	٢	جمعه ایرتسی		١٦		٣٧		١٤		٢٥		٢		
١٩	٢٢	٣	بازار		١٨		٣٨		١٥		٢٥		٤		
٢٠	٢٣	٤	بازار ایرتسی		٢٠		٣٩		١٦		٢٤		٦		
٢١	٢٤	٥	صالی		٢٢		٤٠		١٦		٢٤		٨		
٢٢	٢٥	٦	چهارشنبه		٢٤		٤١		١٧		٢٤		١٠		
٢٣	٢٦	٧	پنجشنبه		٢٦		٤٢		١٧		٢٤		١٢		
٢٤	٢٧	٨	جمعه		٢٨		٤٣		١٨		٢٣		١٤		
٢٥	٢٨	٩	جمعه ایرتسی		٣١		٤٤		١٨		٢٣		١٦		
٢٦	٢٩	١٠	بازار		٣٣		٤٥		١٩		٢٣		١٨		ر
٢٧	٣٠	١١	بازار ایرتسی		٣٥		٤٦		١٩		٢٣		٢٠		
	٣١	١٢	صالی		٣٧		٤٧		٢٠		٢٣		٢٢		
	١	١٣	چهارشنبه	١١	٣٩	٥	٤٨	٩	٢٠	١	٢٣	٩	٢٤	ایلول رومی ٢٠	

شهور				طالع		[illegible]		عطـ		عنـ		[illegible]		ذی القعده	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	ایام	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	ایام مشهوره	[illegible]
١	٢	١٤	پنجشنبه	١١	٤١	٥	٤٩	٩	٢١	١	٢٣	٩	٢٦		
٢	٣	١٥	جمعه		٤٤		٥٠		٢١		٢٣		٢٨		
٣	٤	١٦	جمعه ایرتسی		٤٥		٥١		٢٢		٢٢		٣٠		رق
٤	٥	١٧	بازار		٤٧		٥٢		٢٢		٢٢		٣٢		
٥	٦	١٨	بازار ایرتسی		٤٩		٥٣		٢٣		٢٢		٣٤		
٦	٧	١٩	صالی		٥٢		٥٤		٢٤		٢٢		٣٦		
٧	٨	٢٠	چهارشنبه		٥٤		٥٦		٢٥		٢٢		٣٨	تحویل شمس میزان اول خریف	
٨	٩	٢١	پنجشنبه		٥٦		٥٧		٢٥		٢٢		٤٠		
٩	١٠	٢٢	جمعه		٥٨		٥٨		٢٦		٢٢		٤٢		
١٠	١١	٢٣	جمعه ایرتسی	١٢	٠		٥٩		٢٦		٢٢		٤٥		
١١	١٢	٢٤	بازار		٢	٦	١		٢٧		٢١		٤٧		
١٢	١٣	٢٥	بازار ایرتسی		٤		٢		٢٨		٢١		٥٠		
١٣	١٤	٢٦	صالی		٦		٣		٢٩		٢١		٥٢		ی
١٤	١٥	٢٧	چهارشنبه		٨		٤		٣٠		٢١		٥٤		ی
١٥	١٦	٢٨	پنجشنبه		١٠		٥		٣١		٢٠		٥٦		
١٦	١٧	٢٩	جمعه		١٢		٦		٣٢		٢٠		٥٧		
١٧	١٨	٣٠	جمعه ایرتسی		١٤		٧		٣٣		٢٠		٥٨	افرنجی	
١٨	١٩	١	بازار		١٦		٨		٣٣		٢٠		٥٩	تشرین اول	
١٩	٢٠	٢	بازار ایرتسی		١٨		٩		٣٣		٢٠	١٠	٢		
٢٠	٢١	٣	صالی		٢٠		١٠		٣٣		٢٠		٥		
٢١	٢٢	٤	چهارشنبه		٢١		١١		٣٤		٢٠		٨		
٢٢	٢٣	٥	پنجشنبه		٢٣		١٢		٣٤		٢٠		١٠		
٢٣	٢٤	٦	جمعه		٢٥		١٣		٣٤		٢٠		١٢		ب
٢٤	٢٥	٧	جمعه ایرتسی		٢٧		١٤		٣٤		٢٠		١٤		
٢٥	٢٦	٨	بازار		٢٩		١٥		٣٥		٢١		١٦		
٢٦	٢٧	٩	بازار ایرتسی		٣٢		١٦		٣٥		٢١		١٨		
٢٧	٢٨	١٠	صالی		٣٤		١٧		٣٥		٢١		٢٠		
٢٨	٢٩	١١	چهارشنبه		٣٦		١٨		٣٥		٢١		٢٢		
٢٩	٣٠	١٢	پنجشنبه		٣٨		١٩		٣٥		٢١		٢٤		
٣٠	١	١٣	جمعه	١٢	٤٠	٦	٢٠	٩	٣٦	١	٢١	١١	٢٦	تشرین اول رومی	

شهور				كلعع		كهه		عصص		عنسس		رتبس		ذى الحجة الشريفه	
عربي	رومي	افرنجي	ايام	برج	درجه	برج	درجه	برج	درجه	برج	درجه	برج	درجه	ايام مشهوره	
١	٢	١٤	جمعه ايرتسى	١٢	٤٤	٦	٢١	٩	٣٦	١	٢١	١٠	٢٨		
٢	٣	١٥	بازار		٤٤		٢٢		٣٦		٢١		٣٠		
٣	٤	١٦	بازار ايرتسى		٤٦		٢٣		٣٦		٢١		٣٢		
٤	٥	١٧	صالى		٤٦		٢٤		٣٦		٢١		٣٣		
٥	٦	١٨	چهارشنبه		٤٨		٢٥		٣٧		٢٢		٣٥		
٦	٧	١٩	پنجشنبه		٥٠		٢٦		٣٧		٢٢		٣٧		
٧	٨	٢٠	جمعه		٥٢		٢٧		٣٧		٢٢		٣٩		
٨	٩	٢١	جمعه ايرتسى		٥٤		٢٨		٣٨		٢٢		٤١	تحويل شمس بعقرب	
٩	١٠	٢٢	بازار		٥٦		٢٩		٣٩		٢٢		٤٣	عيد اضحى	
١٠	١١	٢٣	بازار ايرتسى		٥٨		٣٠		٤٠		٢٢		٤٥		
١١	١٢	٢٤	صالى	١	-		٣١		٤١		٢٣		٤٧		
١٢	١٣	٢٥	چهارشنبه		٢		٣٢		٤١		٢٣		٤٩		
١٣	١٤	٢٦	پنجشنبه		٤		٣٣		٤١		٢٣		٥١		
١٤	١٥	٢٧	جمعه		٦		٣٤		٤١		٢٣		٥٣		
١٥	١٦	٢٨	جمعه ايرتسى		٨		٣٥		٤٢		٢٤		٥٥		
١٦	١٧	٢٩	بازار		١٠		٣٦		٤٢		٢٤		٥٧	وقت قطع اشجار	
١٧	١٨	٣٠	بازار ايرتسى		١٢		٣٧		٤٢		٢٤		٥٨		
١٨	١٩	٣١	صالى		١٤		٣٨		٤٤		٢٤	١١	٠	تشرين ثانى افرنجى	ل
١٩	٢٠	١	چهارشنبه		١٦		٣٩		٤٢		٢٤		٢		
٢٠	٢١	٢	پنجشنبه		١٨		٤٠		٤٣		٢٤		٤		
٢١	٢٢	٣	جمعه		٢٠		٤١		٤٣		٢٤		٦		
٢٢	٢٣	٤	جمعه ايرتسى		٢٢		٤٢		٤٣		٢٤		٨		
٢٣	٢٤	٥	بازار		٢٤		٤٣		٤٣		٢٥		١٠		
٢٤	٢٥	٦	بازار ايرتسى		٢٦		٤٤		٤٤		٢٥		١٢	اختفار حسنات	
٢٥	٢٦	٧	صالى		٢٨		٤٥		٤٤		٢٥		١٤	روز قاسم	ر
٢٦	٢٧	٨	چهارشنبه		٣٠		٤٥		٤٤		٢٥		١٦		
٢٧	٢٨	٩	پنجشنبه		٣٢		٤٥		٤٤		٢٥		١٨		
٢٨	٢٩	١٠	جمعه		٣٤		٤٦		٤٤		٢٥		٢٠		
٢٩	٣٠	١١	جمعه ايرتسى		٣٥	٦	٤٦		٤٤	١	٢٥	١١	٢١		

زيرده تحرير و بيان اولنان وقايع مشهوره تاريخلری جهتيله ايكی قسم اعتبار ايدلمشدر بر قسمی سنهٔ هجريهٔ نبويه عليه افضل التحيه افندمزدن مقدم و قسم ديكری سنهٔ سنيهٔ هجريه دن مؤخر وقوعه كلان وقايعدر

سنين (هجرتدن مقدم)

٦٢١٣ تقويم التواريخ اعتبارنجه خلقت آدم عليه السلام
٤٥٨٣ اوروپالولرك ضبط و تحريرلری موجبنجه هبوط آدم عليه السلام
٣٩٧٤ طوفان نوح عليه السلام
٣٥٤٨ مصرك ابتدای معموريتی
٢٨١٣ ملوك بنی آثورك ابتدای ظهوری
٢٦٩٠ ملوك ارمنيه نك ظهوری
٢٥٨٠ ابراهيم عليه السلامك ولادتی
٢٤٨٠ اسماعيل عليه السلامك ختانی
٢٣١٧ يعقوب عليه السلامك مصری تشريفلری
٢٢٩١ مصرده يدی سنه ممتد اولان قحط و غلا
٢١٧٦ فرعونك مصرده اطفال ذكوری اعدامی
٢١١٦ لاتين قراللغنك ابتدای تشكلی
٢٠٧٥ آتنه قراللغنك ابتدای تشكلی
٢٠٧٥ موسی عليه السلامك مصردن خروجلری
٢٠٣٤ ملوك يهودك ابتدای حكومتی
١١٩٣ سرای برونده بزانسونك ابتدای بنا واسكانی
١٧٠٩ آتنه حكومتنك جمهوريته انقلابی
١٦٣٧ داود عليه السلامك برية الشامده پادشاهلغی
١٥٥٨ سليمان عليه السلامك پادشاهلغی

١٤٧٠ سلانيك جانبنده واقع ماكدونيا حكومتنك ابتداسى
١٣٥٢ ملوك بنى اثوردن بابل حكومتنك ايرلسى
١٣٣٧ روما شهرينك بنا اولنمسى
١١٥٥ بابل قرالى بخت النصرلكبريةٔ الشام وقدس شريفى تخريبى
١١١٠ عجم پادشاهلغنك كيانيان طبقه سنه انتقالى
١١٠٨ مصرى عجملرك استيلاسى
٩١٦ اسكندرك مصرى عجملردن استردادى
٩١٠ اسكندرك ايرانى استيلاسى ودارانك قتلى
٧١٧ ماكدونيا قرالينك روما جمهوريتنه التحاقى
٦١٣ مصرك رومايه التحاقى
٥٨٣ حضرت عيسى عليه السلامك ميلادى
٥١٧ رومادە پاپا نصبى
٤٨٤ جام ايجادى
٣٦٨ طبقهٔ ساسانيانك ظهورى
٣٣٤ اياصوفيه نك بناسى
٣٠١ صورازوسنك ايجادى
١٦٣ فرانسه قرالينك ابتداى تشكلى
٥٣ ولادت حضرت رسالتپناهى
٤٠ توى قلنك ايجادى
٣٣ له قرالينك تشكلى
٣٥ اسقوچيا قرالينك تشكلى
١٤ انكلتر قرالينك تشكلى
١١ اسپانيا قرالينك تشكلى

(هجرتدن صوڭره)

١٠ هجرت نبویه علیه افضل التحیه
١٠ حج وداع
١٠ ارتحال حضرت پیغمبر علیه السلام
١١ خلافت حضرت ابوبکر رضی الله عنه
١٣ خلافت حضرت عمر رضی الله عنه
١٤ بناء بصره
١٤ فتح شام
١٩ فتح قیصریه
٢٠ فتح مصر
٢٤ خلافت حضرت عثمان رضی الله عنه
٢٧ فتح جزیرهٔ قبریس
٣٥ خلافت حضرت علی رضی الله عنه
٣٦ استانبولك ایلك محاصرهسی
٤٠ ابتدای ظهور حوادث باروت

٤٠ ملوك بنی امیه نك ظهوری
٤٩ غلطهده واقع عرب جامعنك اولکی بناسی
٦١ وقعهٔ دلسوز کربلا
٧٥ ضرب سکهٔ اسلامیه
٨٠ ولادت امام اعظم رحمه الله
٨٢ سجلیا جزیرهسیله مسینا بوغازینك فتحی
٩٢ اسلامك اندلس دیارینه عبورلری
٩٥ غلطه جامعنك ایکنجی بناسی
١٢٠ ایجاد کاغد
١٢١ عربلر بیننده علم کیمیانك شیوعی
١٣٢ ملوك بنی امیه نك انقراضی
١٣٣ ظهور دولت آل عباس
١٣٩ اندلسده دولت بنی امیه نك تشکلی
١٥٠ وفات امام اعظم رحمه الله
١١٦ هارون الرشیدك اسکداره ورودی

١٨٢ دانیمارقه قرالیتنك تشكلی
٢٩٧ مغربده دولت فاطمیه نك تشكلی
٣٦٢ روسیه دولتنك تشكلی
٤٢٣ اندلسده بنی امیه نك انقراضی
٤٣٢ دولت سلجوقیه نك ظهوری
٤٥٥ مجار قرالیتنك تشكلی
٥١٦ ایجاد ساعت
٥٢٩ پورتكیز قرالیتنك تشكلی
٥٦٧ ملوك ایوبیه نك انقراضی
٦٠٤ مولود شریف قرائتنك ابتدای اجراسی
٦٣١ وفات حضرت مولانا قدس سره
٦٥٦ دولت عباسیه انقراضی
٦٨٦ باروت استعمالنك شیوعی
٦٨٦ كوزلك ایجادی
٦٨٧ كمیلرده استعمال اولنان پوصله نك ایجادی
٦٨٧ دولت سلجوقیه نك انقراضی
٦٨٨ دولت علیهٔ عثمانیه نك ظهوری

٦٨٨ شهریاران عثمانیان نام جلیلنه ابتدای قرائت خطبه
٦٩٩ دولت علیهٔ عثمانیه نك استقلالی
٧١٧ فتح بروسه
٧٢٨ ضرب سكهٔ عثمانیه
٧٢٩ دولت علیه ده موظف عسكر تنظیمی
٧٥٨ شهزاده سلیمان پاشا نك بحرا روم ایلنه گچوب كالیبولی یی فتحلری
٧٦٢ طوب ایجادی
٧٦٣ فتح ادرنه
٧٨٤ مصرده دولت چراكسه نك ظهوری
٧٩١ قوصوه محاربه سی
٧٩١ وفات شاه محمد بهاء الدین نقشبند قدس سره
٧٩٦ فتح سلانیك ویكی شهر
٧٩٧ بروسه ده جامع كبیرك بناسی
٧٩٨ فتح نیكبولی
٨٠٤ وقعهٔ تیمور

٨٢٥ فتح یانیه
٨٤٨ وقعهٔ وارنه
٨٥٠ صنعت طباعتك ایجادی
٨٥٧ قوصوه وقعهٔ ثانیه‌سی
سلطان مرادك مظفریتی
٨٥٧ روم ایلی حصارینك بناسی
٨٥٧ فتح استانبول
٨٥٨ اسکی سرایك بناسی
٨٦٣ امریقانك کشفی
٨٦٥ بنی ایوب دولتنك انقراضی
٨٦٧ فاتح جامعنك بناسی
٨٦٨ اتمام جامع فاتح
٨٧٣ سرای جدیدك بناسی
٨٧٥ سرای جدیدك اتمامی
٨٨٠ منکلی کرایخانك دولت
عثمانیه‌یه اطاعتی
٨٩٣ کمال رئیسك دونمغا ایله
اسپانیایه عزیمتی
٩٠٣ بنای جامع سلطان بایزید
٩٠٣ امیدبورونی طریقنك کشفی
٩٢٠ وقعهٔ چالدران
٩٢٣ درسعادتده ترسانه‌نك بناسی
٩٢٢ قپون ساعتنك ایجادی
٩٢٢ فتح حلب وشام
٩٢٦ فتح مصر
٩٢٧ عاصی عزالینك هلاکی
٩٣٢ سلطان سلیمانك فرانسه‌یی
حمایه‌سی
٩٣٥ ویانه‌نك برنجی محاصره‌سی
٩٤٤ عدنك تسخیری
٩٤٧ اپمراطور قارلوسك هزیمتی
٩٥٧ سلیمانیه جامعنك انشاسنه
شروع اولنمسی
٩٥٧ مجار قرالیتنك نمچه
اپمراطورلغنه التحاقی
٩٦١ بحر محیط شرقیه سیدی
رئیسك برنجی سفری
٩٦٥ سلیمانیه جامعنك اتمامی
٩٧٩ قلیج علی پاشانك قپودان
دریالغی
٩٨٥ اهل اسلامك اندلسدن
چقدیغی
٩٨٧ انشاء رصد تقی الدین
وحساب اصول اعشاری

١٠١٢ ممالك اسلاميه‌ده دخانك ظهوری

١٠٥٠ انفيه‌نك اسلامبولده شيوع استعمالی

١٠٥١ اوروپاده غزته‌نك ايجادی

١٠٩٤ ويانه‌نك ايكنجی محاصره‌سی

١١١٦ بيوك پترونك روسيه‌ده نظام وضعی

١١٣٥ اسكداره دار الطباعه تأسيسی

١١٦٧ تلقيح بقری اختراعی

١١٩٩ بالون ايجادی

١٢٠١ تلغراف ايجادی

١٢١٣ فرانسه‌لولرك مصری استيلاسی

١٢١٥ طاش بصمه‌سنك ايجادی

١٢١٦ مصرك فرانسه‌لولردن استخلاصی

١٢٢٢ واپور ايجادی

١٢٢٣ اوروپا مصالحهٔ عموميه‌سی

١٢٤٠ تيمور يول ايجادی

١٢٤١ وقعهٔ خيريه و تأسيس عساكر نظاميه

١٢٤٢ مكتب طبيه‌نك تأسيسی

١٢٥٣ جسر عتيقك انشاسی

١٢٥٤ قرانتينه نظامنك وضعی

١٢٥٥ تنظيمات خيريه

١٢٦٠ جسر جديدك انشاسی

١٢٦٣ مكاتب رشديه‌نك تأسيسی

١٢٧٨ طورپيل تعبير اولنان دكز لغمنك ايجادی

١٢٨١ ولايات تأسيسی

١٢٨١ اصلاحخانه‌لر تأسيسی

١٢٨٢ پروسيه‌ليلرك اوستريا ايله صادوه محاربه‌سی

١٢٨٣ منافع عموميه صندقلرينك تأسيسی

١٢٨٣ ايكنه‌لی تفنك ايجادی

١٢٨٤ سلطان عبدالعزيز خانك اوروپايه سياحتی

١٢٨٦ قوهٔ عموميهٔ عسكريه‌نك تنسيقی

١٢٨٦ سويش جدولنك كشادی

١٢٨٧ پروسيا و فرانسه دولتلرينك محاربه‌سی

١٢٨٧ المانیا ایپراطورلغنك اعلانی ١٢٩٠ فلطهده تونل کشادی
١٢٨٧ ایتالیا دولتنك رومایی ١٢٩٠ اناطولی یه شمندوفر انشاسی
استیلاسی ١٢٩٣ قانون اساسینك وضعی
١٢٨٧ فرانسه لك جمهوریته انقلابی ١٢٩٤ مجلس مبعوثانك ابتدای
١٢٨٨ ترامواینك درسعادتده انعقادی
احداثی ١٢٩٤ درسعادتده ملکیه عسکری
١٢٨٨ توتونك تحت انحصاره احداثی
ادخالی ١٢٩٥ روسیه محاربهٔ اخیرهسی
١٢٨٩ ترسانهٔ عامرهده حوض ١٢٩٥ براین قونغرهسی
سابح استعمالی ١٢٩٧ موزه نك رسم کشادی

﴿ تاریخ میلاد اعتباریله بعض وقایع ﴾

١٨٤٠ بیوك ناپولیونك سنت الن اطهسندن نقل اولنان نعشنك پارسه دخولی
١٥١٦ استنوغرافنك موجدی (ژان فری نهم) لك وفاتی
١٨٧٤ ناپولیون بوناپارتی اعدام ایچون (ماشین انفرنال) یعنی منجنیق دوزخی اطلاق ایدیلان آلت ناریه نك جزویتلر طرفندن ترتیب وتعیین اولنمسی
١٢٧٩ فرانسه دولتی طرفندن سلطان عبدالعزیزه ارسال اولنان مرصعلنز بون دونور نشانك موسیو موتیه بدیله تقدیمی

(سلاطین عظام عثمانیه نك تاریخ ولادت وجلوس)
(وارتحاللرینی ومدت عمر وسلطنت ومدفن)
(شجرهٔ نفلرینی مبین جدوللر)

❊ اسامی سلاطین عظام حضراتیله مدفن شریفلری ❊

(ولادت)	(جلوس)	(ارتحال)	(مدت سلطنت)	(مدت عمر)
غازی سلطان عثمان خان بروسه ده حصار ایچنده مدفوندر				
٦٥٦	٦٩٩ ٤ط	٧٢٦ ٣١ن	٢٧	٧٠
غازی سلطان اورخان پدرلری جوارنده مناستر نام تربه ده مدفوندر				
٦٨٠	٧٢٦ ١٧ن	٧٦١	٣٥	٨١
غازی سلطان مرادخان بروسه ده چکرگه نام محلده مدفوندر				
٧٢٦	٧٦١	٧٩١ ١٥ش	٣١	٦٥
		شهید		
غازی سلطان یلدیرم بایزیدخان بروسه ده جامعلری قربنده مدفوندر				
٧٦١	٧٩١ ٤ن	٨١٥ ١٥ش	١٣	٤٤
چلبی سلطان محمد خان بروسه ده یشیل جامع جوارنده مدفوندر				
٧٨١	٨١٦	٨٢٤	٨	٤٣
غازی سلطان مراد خان ثانی بروسه ده جامعلری قربنده مدفوندر				
٨٠٦	٨٢٤	٨٥٥ ٥م	٣٠ ٦ شهر	٤٩
غازی سلطان ابو الفتح محمد خان استانبولده جامعلری محرابی جهتنده در				
٨٣٣ ٢٦ب	٨٥٥ ١٦م	٨٨٦ ٤را	٣١	٥٣
غازی سلطان بایزید خان استانبولده جامعلری جوارنده مدفوندر				
٨٥١	٨٨٦ ٢٠را	٩١٨ ١٠را	٣٢	٦٧
غازی یاوز سلطان سلیم خان استانبولده جامع شریفلری جوارنده مدفوندر				
٨٧٥	٩١٨ ١٨ص	٩٣٦ ٩ل	٨ ٩ شهر	٥١

غازی سلطان سلیمان خان استانبولده جامع شریفلری اوکنده مدفوندر

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)

٩٠٠ ١ش ٩٢٦ ٤ل ٩٧٤ ٢٠ص ٤٨ ٨٤

غازی سلطان سلیم خان ثانی ایاصوفیه جامع شریفی قربنده مدفوندر

٩٣٠ ٦ب ٩٧٤ ٩را ٩٨٢ ٢٧ش ٨ ٥ شهر ٥٠

غازی سلطان مرادْ خان ثالث ایاصوفیه جوارنده مدفوندر

٩٥٣ ٥جا ٩٨٣ ٨ن ١٠٠٣ ٨حا ٢٠ ٨شهر ٥٠

غازی سلطان محمد خان ثالث ایاصوفیه جوارنده سلیم خان ثانی یاننده مدفوندر

٩٧٤ ٧ذا ١٠٠٣ ١٦جا ١١١٢ ١٢اب ٩ ٣٧

غازی سلطان احمد خان استانبولده جامع شریفلری جوارنده مدفوندر

٩٩٨ ١٢ج ١٠١٢ ١٨اب ١٠٢٦ ٢٢ذا ١٤ ٢٨

سلطان مصطفی خان بن محمد خان

١٠٠١ ١٠٢٦ ٢٢ذا ١٠٤٨ فراغ غرهرا ٣ شهر

سلطان عثمان خان ثانی پدرلری سلطان احمد خان یاننده مدفوندر

١٠١٣ ١٠١٣ ١٢را ١٠٣١ ٩ب ٤ ٤شهر ١٨

دفعهٔ ثانیهٔ سلطان مصطفی خان ایاصوفیه جامع شریف حوالیسندهٔ تربه‌سنده مدفوندر

١٠٣٢ ٤٨

١٠٤٨ وفات را ١١ ٢شهر

غازی سلطان مرادخان رابع پدری سلطان احمد خان یاننده مدفوندر

١٠١٨ ٢٨جا ١٠٣٢ ١٥ذا ١٠٤٩ ١٦ ١١شهر ٣١

سلطان ابراهيم خان اياصوفيه ده عميلري سلطان مصطفى تربه سنده مدفوندر

(ولادت)(جلوس)(ارتحال)(مدت سلطنت)(مدت عمر)

١٠٢٤ ١٣ال ١٠٤٩ ١٦ال ١٠٥٨ ٧بفراغ ٨ ٩شهر ٣٤
٢٩ ب وفات

غازی سلطان محمد خان رابع باغچه قپوسنده والده لری ترجان سلطان تربه سنده مدفوندر

١٠٥١ ٢٩ن ١٠٥٨ ١٧ب ١٠٩٩ فراغ ٤٠ ٥شهر ٥٣
١١٠٤ وفات

سلطان سليمان ثانی جدلری سلطان سليمان مدفوندر

١٠٥٢ ١٠٩٩ ١١٠٢ ٣ ٨ شهر ٥٠

سلطان احمد خان ثانی جدلری سلطان سليمان تربه سنده مدفوندر

١٠٥٢ ٦ذ ١١٠٢ ٥ال ١١٠٦ ٤ ٨ شهر ٥٤

سلطان مصطفى خان ثانی باغچه قپوسنده والده تربه سنده مدفوندر

١٠٧٤ ١١٠٦ ٢٢ج ١١١٥ ٨ ٨شهر ٤٠

غازی سلطان احمد ثالث باغچه قپوسنده والده تربه سنده مدفوندر

١٠٨٤ ١١١٥ ٢ر ١١٤٣ فراغ ٢٧ ١١شهر ٦٥
١١٤٩ وفات

غازی سلطان محمود خان باغچه قپوسنده والده تربه سنده مدفوندر

١١٠٨ ٤م ١١٤٣ ١٥را ١١٦٨ ٢٨ ص ٢٥ ٦٠

سلطان عثمان خان ثالث برادرلری سلطان محمود خان جوارنده مدفوندر

١١١٠ ١١٦٨ ٢٨ض ١١٧١ ١٦ض ٣ ١١شهر ٦٠

سلطان مصطفى خان ثالث استانبولده لاله لی جامعی ساحه سنده مدفوندر

(ولادت) (جلوس) (ارتحال) (مدت سلطنت) (مدت عمر)

١١٢٩ ١١٧١ ١٦ص ١١٨٧ ٨را ١٦ ٨شهر ٥٨

غازی سلطان عبدالحمید خان باغچه قپوسنده مدرسه لرینه متصل تربه لرنده مدفوندر

١٢٢٧ ١١٨٧ ١٠ال ١٢٠٣ ١٢اب ١٥ ٨شهر ٦٦

غازی سلطان سلیم خان ثالث پدرلری سلطان مصطفی خان تربه سنده در

١١٧٥ ١٢٠٣ ١٢٢٢ فراغ ١٨ ٨شهر ٤٨

١٦اب وفات ١٢٢٣

سلطان مصطفی خان رابع پدرلری سلطان عبدالحمید خان تربه سنده مدفوندر

١١٩٣ ١٢٢٢ ٢١را ١٢٢٣ ١ ٣ شهر ٣٠

غازی سلطان محمود خان ثانی استانبولده چنبرلی طاش جوارنده تربهٔ مخصوصه لرنده مدفوندر

١١٩٩ ١٣ان ١٢٢٣ ٤جا ١٢٥٥ ١٩را ٣٢ ١٠ شهر ٥٥

غازی سلطان عبدالمجید خان سلطان سلیم جامعی جوارنده تربهٔ مخصوصه لرنده مدفوندر

١٢٣٧ ١٤اش ١٢٥٥ ١٩را ١٢٧٧ ١٧ذ ٢٢ ٩شهر ٤٠

سلطان عبدالعزیز خان پدرلری سلطان محمود خان ثانی تربه سنده مدفوندر

١٢٤٥ ١٤اش ١٢٧٧ ١٧ذا ١٢٩٣ ٧جا ١٦ ٤شهر ٤٨

فراغ ارتحال ١٢جا

خاقان سابق سلطان مراد خان خامس حضرتلری مبتلا اولدقلری
علت جهتیله منخلع اولدیلر
١٢٥٦ ٢٥ ب ١٢٩٣ ٧ جا ١٢٩٣ ٣ شهر
انخلاع ١١ ش ٣ یوم

❋ السلطان ابن السلطان السلطان ❋ الغازی عبد الحمید خان ❋
❋ ثانی ❋ ابن السلطان الغازی عبد المجید خان ایدالله خلافته الی ❋
❋ آخر الدوران افندمز حضرتلرینک تاریخ مولود سعادت ❋
❋ نمودی بیك ایکیوز اللی سکز سنه سی شعبان شریفنك اون ❋
❋ سکزنجی کونی اولوب بیك ایکیوز طقسان اوچ ❋
❋ سنه سی شعبان شریفنك اون برنجی کونی ❋
❋ بالارث والاستحقاق سریر آرای خلافت ❋
❋ وسلطنت اولمشلردر جناب مالك الملك ❋
❋ ذات ملوکانه لرینی کمال موفقیت ❋
❋ ومظفریت ایله الی یوم القیام ❋
❋ تخت عالی بخت خلافت ❋
❋ شاهانه لرنده بردوام ❋
❋ ایلیه آمین ❋

دولت علیه‌نك مراتب ملکیه وعسکریه‌سنه منسوب منصوب ومعزول وکلای فخام ومشیران ووزرای عظام حضراتنك اسامیسیله منشأ وحال حاضرلرینی مبین جدولدر

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
نامق پاشا	عسکریه‌دن	امور نافعه قومیسیونی رئیس اولی وهیئت اعیاندن وياور اکرم
عبدالکریم نادر پاشا	عسکریه‌دن	معزول
حاجی عزت پاشا	عسکریه‌دن	
حمدی پاشا	مابین همایوندن	سرقرنای حضرت شهریاری
ولی الدین پاشا	ملکیه‌دن	معزول
مصطفی پاشا	عسکریه‌دن	حربیه نظارتی محاکمات رئیس عمومیسی
محمود ندیم پاشا	ملکیه‌دن	داخلیه ناظری
میراخور مصطفی پاشا	مابین همایوندن	معزول
ادهم پاشا	عسکریه‌دن	ویانه سفیری
احمد جلال پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن وانتخاب مأمورین قومیسیونی رئیسی
کانی پاشا	ملکیه‌دن	تقاعد صندغی ناظری وهیئت اعیاندن
ادهم پاشا	عسکریه‌دن	هیئت اعیاندن
اسماعیل پاشا محمد علی پاشا زاده		خدیو مصر سابق

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
حلیم پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد عاکف پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد صادق پاشا		تونس والیسی
حلیم پاشا	عسکریدن	هیئت اعیاندن
محمد توفیق پاشا	ملکیه دن	معزول
درویش پاشا	عسکریدن	سلانیك والیسی
صفوت پاشا	ملکیه دن	عموم دوائر مفتشی
محمد خورشید پاشا	ملکیه دن	انقره والیسی
حاجی وسیم پاشا	عسکریدن	معزول
احمد جودت پاشا	قاضیعسکرلکدن	عدلیه ناظری
قسطاکی موسورس پاشا	ملکیه دن	لوندره سفیری
احمد راسم پاشا	ملکیه دن	طرابلس غرب والیسی
محمد تقی الدین پاشا	علمیه دن	بغداد والیسی
اسماعیل پاشا	عسکریدن	تفتیش عسکری رئیس ثانیسی
ناشد پاشا	ملکیه دن	معزول
محمد توفیق پاشا		خدیو مصر
محمد رأفت پاشا	عسکریدن	معزول
منصور پاشا		مصرده
صادق پاشا	ملکیه دن	معزول
عاصم پاشا	ملکیه دن	خارجیه ناظری
صفوت پاشا	عسکریدن	معزول

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
مصطفی پاشا	عسکریدن	ارضروم والیسی
عزت پاشا	عسکریدن	دیاربکر والیسی
کمال پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن
رؤف پاشا	عسکریدن	خاصه اردو مشیری
رديف پاشا	عسکریدن	معزول
حمدی پاشا	ملکیه‌دن	سوریه والیسی
احمد مختار پاشا	عسکریدن	تفتیش عسکری رئیسی
سرور پاشا	ملکیه‌دن	شورای دولت رئیسی
صبحی پاشا	ملکیه‌دن	اوقاف همایون ناظری
سامح پاشا	عسکریدن	معزول
عرفان پاشا	ملکیه‌دن	سجل احوال قومیسیونی رئیسی
ابراهیم پاشا	عسکریدن	هیئت اعیاندن
نصرت پاشا	عسکریدن	یاور اکرم
مصطفی عاصم پاشا	عسکریدن	یانیه والیسی
عبدالرحمن پاشا	ملکیه‌دن	امور نافعه قومیسیونی اعضاسندن
اسماعیل پاشازاده		
حسین پاشا		مصرده
حسن پاشا		مصرده
دامادی ابراهیم پاشا		مصرده
طوسون پاشا		مصرده
ابراهیم پاشا		مصرده

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
رستم پاشا	ملکیه‌دن	جبل لبنان متصرفی
احمد ایوب پاشا	عسکریدن	مناستر والیسی واوچنجی اردو مشیری
علی صائب پاشا	عسکریدن	طوپخانهٔ عامره مشیری
نوبار پاشا	ملکیه‌دن	مصرده
عارفی پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن
یوسف پاشا	ملکیه‌دن	طربزون والی وکیلی
ابراهام پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن
ناصر پاشا	ملکیه‌دن	معزول
احمد حمدی پاشا	عسکریدن	معزول
ابراهیم پاشا	ملکیه‌دن	معزول
علی پاشا	ملکیه‌دن	ایدین والیسی
غالب پاشا	ملکیه‌دن	امور نافعه قومیسیونی اعضاسندن
اشرف پاشا	عسکریدن	معزول
شریف پاشا		مصرده
نظیف پاشا	ملکیه‌دن	معزول
علقو پاشا	ملکیه‌دن	روم ایلی شرقی والیسی
مصطفی فاضل پاشا زاده		
عثمان پاشا	ملکیه‌دن	مصرده
مظهر پاشا	ملکیه‌دن	شهر امینی
رفعت پاشا	ملکیه‌دن	امور نافعه قومیسیونی اعضاسندن
عثمان پاشا	عسکریدن	حربیه ناظری ومابین همایون مشیری

اسامی	منشئ	حال حاضرلری
حسن تحسین پاشا	عسکریدن	معزول
حسن پاشا	ملکیه‌دن	وان والیسی
حسین فوزی پاشا	عسکریدن	بشنجی اردو مشیری
کامل پاشا	ملکیه‌دن	معارف ناظری
صوا پاشا	ملکیه‌دن	معزول
قدری پاشا	ملکیه‌دن	معزول
سعید پاشا	ملکیه‌دن	باش وکیل و هیئت اعیاندن
احمد وفیق پاشا	ملکیه‌دن	خداوندکار والیسی و هیئت
داماد محمود پاشا	ملکیه‌دن	(اعیاندن
عبدالله پاشا	ملکیه‌دن	معمورة العزیز والیسی
سعید پاشا	عسکریدن	قونیه والیسی
قسطاکی پاشا	ملکیه‌دن	سیسام بکی
شریف عون الرفیق پاشا	ملکیه‌دن	شورای دولت اعضاسندن
شاکر پاشا	عسکریدن	پترسبورغ سفیری
فؤاد پاشا	عسکریدن	یاور اکرم
غلکساندر پاشا	ملکیه‌دن	معزول
خیرالدین پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن
فوتیادی پاشا	ملکیه‌دن	کرید والیسی
راسم پاشا	ملکیه‌دن	معزول
التونی زاده اسماعیل پاشا	ملکیه‌دن	هیئت اعیاندن
هدایت پاشا	عسکریدن	

اسامی	منشئ	حال حاضرلری	
منيف پاشا	ملكيه‌دن	معزول	
عابدين پاشا	ملكيه‌دن	اطنه واليسی	
رياض پاشا		معزده	
حسين حسنی پاشا	عسكريه‌دن	معزول	
علی نظامی پاشا	عسكريه‌دن	ياور اكرم	
سيد فضل پاشا			
نافذ پاشا	عسكريه‌دن	دردنجی اردو مشيری	
اسعد پاشا	ملكيه‌دن	پارس سفيری	
حسن پاشا	عسكريه‌دن	بحريه ناظری	
شوكت پاشا	ملكيه‌دن	شيخ الحرم	
هوبارت پاشا	عسكريه‌دن	اركان حربيهٔ بحريه رئيسی	
محمود پاشا	ملكيه‌دن	شورای دولت تنظيمات دائره‌سی	
سعد الله پاشا	ملكيه‌دن	برلين سفيری	(رئيس ثانيسی

جنتمكان سلطان مراد خان رابع حضرتلرینك بغدادی تشریفلرندن صکره بغداده تعیین بیوریلان ولات عظام حضراتنك اسامی ومدت مأموریتلرینی مبین جدولدر

اسامی	تاریخ مأموریت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ایام
کوچك حسن پاشا	١٠٤٨	٠	٤	٠
درویش محمد پاشا	١٠٤٩	٣	٠	١٣
دفعهٔ ثانیه کوچك حسن پاشا	١٠٥٢	٢	٠	٥
دلی حسین پاشا	١٠٥٤	٠	٥	١٥
حیدر اغا زاده محمد پاشا	١٠٥٤	١	٠	١١
کوچك موسی پاشا	١٠٥٥	١	٠	٢٢
ابراهیم پاشا	١٠٥٦	١	٢	١٥
سمز موسی پاشا	١٠٥٨	١	١	٢١
ملك احمد پاشا	١٠٥٩	٠	١٠	٢٨
توغای زاده ارسلان پاشا	١٠٥٩	٠	٦	٠
حسین پاشا	١٠٦٠	٠	١٠	٠
سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٦١	٢	٠	٢٣
سلحدار مرتضی پاشا	١٠٦٣	٢	١١	٠
اق محمد پاشا	١٠٦٥	١	٤	١٥
خاصکی محمد پاشا	١٠٦٧	٢	٠	١٧
دفعهٔ ثانیه سلحدار مرتضی پاشا	١٠٦٩	٢	٧	٢
قنبور مصطفی پاشا	١٠٧٢	١	١٠	١٨

اسامی	تاریخ مأموریت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ایام
چوق مصطفی پاشا	١٠٧٤	٠	٦	٠
دفعهٔ ثانیه سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٧٥	٠	٨	٢٦
اوزن ابراهیم پاشا	١٠٧٥	١	١٠	١٧
دفعهٔ ثالثه سلحدار قره مصطفی پاشا	١٠٧٧	٤	٢	١
سلحدار حسین پاشا	١٠٨٢	٣	٤	٢٠
عبدالرحمن پاشا	١٠٨٥	١	٩	٦
قپلان مصطفی پاشا	١٠٨٧	١	٦	٠
سلحدار عمر پاشا	١٠٨٨	٣	٩	٠
ابراهیم پاشا	١٠٩٢	٣	٥	٠
دفعهٔ ثانیه سلحدار عمر پاشا	١٠٩٥	٣	٠	٢٧
کتخدا احمد پاشا	١٠٩٨	١	٠	١١
دفعهٔ ثالثه سلحدار عمر پاشا	١٠٩٩	١	٨	٢٢
بازرکان احمد پاشا	١١٠٢	٣	٠	٠٠
احمد پاشا	١١٠٥	٢	٠	٠٠
علی پاشا	١١٠٧	٣	٠	٠٠
اسماعیل پاشا	١١١٠	١	٠	٠٠
دالطبان مصطفی پاشا	١١١١	٢	٤	٠٠
یوسف پاشا	١١١٥	٠	٠	٤
دفعهٔ ثانیه علی پاشا	١١١٥	٠	٧	٤
حسن پاشا	١١١٦	١٩	٠	٠

اسامی	تاریخ مأموریت	مدت اقامت		
	سنه	سنه	شهر	ایام
مشار الیه حسن پاشازاده احمد پاشا	١١٣٥	١٢	٠	٠
اسماعیل پاشا	١١٤٧	١	٠	٠
صدر اسبق محمد پاشا	١١٤٨	١	٠	٠
احمد پاشا	١١٤٩	١٢	٠	٠
صدر اسبق الحاج احمد پاشا	١١٦١	٠	٥	٠
کسریه‌لی الحاج احمد پاشا	١١٦١	٠	٧	٠
صدر اسبق الحاج محمد پاشا	١١٦٢	٠	٨	٠
مشار الیه احمد پاشا کتخداسی سلیمان پاشا	١١٦٣	١٢	٠	٠
مشار الیه سلیمان پاشا کتخداسی علی پاشا	١١٧٥	٢	٠	٠
عمر پاشا	١١٧٧	٩	٠	٠
اسپناقچی زاده مصطفی پاشا	١١٨٦	٦	٠	٠
عبدی پاشا	١١٩٢	٠	٠	٨
عبدی پاشا کتخداسی عبداه پاشا	١١٩٢	٠	٦	٠
حسن پاشا	١١٩٢	٠	٦	١٢
بیوك سلیمان پاشا	١١٩٣	٢٤	٠	٠
سلیمان پاشانك کتخداسی حافظ علی پاشا	١٢١٧	٥	٠	٠
حافظ علی پاشانك کتخداسی کوچك سلیمان پاشا	١٢٢٢	٣	٠	٠
سلیمان پاشانك خزینه داری عبداه پاشا	١٢٢٥	٣	٠	٠
سلیمان پاشازاده سعید پاشا	١٢٢٨	٤	٠	٠
داود پاشا	١٢٣٣	١٤	٠	٠

اسامی	تاریخ مأموریت	محل اقامت		
	سنة	سنه	شهر	ایام
لازعلی رضا پاشا	١٢٤٦	١٢	٠	٠
محمد نجیب پاشا	١٢٥٨	٦	٠	٠
عبد الکریم نادر پاشا	١٢٦٤	١	٦	٠
وجیهی پاشا	١٢٦٦	٠	١٠	٢١
محمد نامق پاشا	١٢٦٧	٠	٩	٥
کوزلکلی محمد رشید پاشا	١٢٦٨	٥	٠	٢٧
سردار اکرم عمر پاشا	١٢٧٣	١	٤	٠
سرکاتبی مصطفی نوری پاشا	١٢٧٥	١	٤	٠
احمد توفیق پاشا	١٢٧٧	٠	٦	٢٢
دفعهٔ ثانیه محمد نامق پاشا	١٢٧٧	٧	٦	٠
تقی الدین پاشا	١٢٨٤	١	٠	٠
احمد مدحت پاشا	١٢٨٥	٣	٠	٢١
محمد رؤف پاشا	١٢٨٨	١	٠	٠
ردیف پاشا	١٢٨٩	١	١١	١٥
عبد الرحمن پاشا	١٢٩١	١	٩	٢٣
عاکف پاشا	١٢٩٣	٠	١٠	٧
قدری پاشا	١٢٩٣	٠	٩	٢٤
دفعهٔ ثانیه عبد الرحمن پاشا	١٢٩٤	١	١٠	٢٩

		عثمانی	مجیدی
والیٔ ولایت محمدتقی‌الدین پاشا		١	١

ارکان ولایت

نائب	احمد اسعدافندی	مکه	٣
دفتردار	رشدی‌افندی	اولی‌اولی	٣
مکتوبی	مصطفی بك	ثانیه	

مجلس‌ادارهٔ ولایت هیئتی

رئیس والیٔ ولایت

اعضـای طبیعیه

نائب احمد اسعد افندی	مکه	٣
نقیب الاشراف سیدسلمان‌افندی	استانبول	١
دفتردار رشدی‌افندی	اولی‌صنف‌اولی	٣
حنفی مفتیسی محمدفیضی‌افندی	حرمین	٣
مکتوبیٔ ولایت مصطفی ذهنی بك	ثانیه	

اعضای منتخبة

جمیل زاده محمدافندی	بلاد خمسه	٤
الوسی زاده‌نعمان افندی	مدرس	
فتح‌الله عبود افندی	قپوجی باشی	
یوسف کرجی افندی		
اوانس افندی		

اراضیٔ سنیه قومسیونی هیئتی

رتبه عثمانی مجیدی

التجی اردوی همایون قوماندانی عزت پاشا	فریق	۲	۱
نقیب الاشراف سید سلمان افندی	استانبول		۱
دفتردار ولایت رشدی افندی	اولی اولی		۳

قلمی

واردات کاتبی عبدالجبار افندی	مصارفات کاتبی حسین جمیل افندی
تحریرات کاتبی خالد حباب بك	اوراق مأموری ولی افندی
امور حسابیه رفیقی ابراهیم افندی	انبار مأموری خلف اغا
صندق امینی بدروس افندی	انبار کاتبی عبدالله بك

ملحقات مأمورلری

بغداد سنجاغی

دجیل مقاطعه‌سی مأموری احمد بك	مدرس
محمودیه مقاطعه‌سی مأموری یونس بك	
ابوغریب « « علی رضا افندی	
دلیده طاش نهری « محمد علی افندی	

حله سنجاغی

حله سنجاغی اراضیٔ سنیه وکیلی نورالدین افندی	ثالثه
وردیه و نبشه مأموری عبدالحسین اغا	
شافعیه « شکری بك	
خناق « ذلقو اغا	
جربوعیة « محمد اغا	

علاج مأموری جاعداغا
نیلی « سیدمهدی افندی

کربلا سنجاغی

کربلا سنجاغی اراضیٔ سنیه وکیلی محسن افندی
باغات مأموری سلمان افندی
مسیب ناصریه اسکندریه مأمور اولی ..
« « « « ثانیسی حسن اغا

بصره سنجاغی

عامیه مقاطعه‌سی وکیلی حاجی احمد النعمه چلبی
دواسر مقاطعه‌سی وکیلی احمد الیاسین افندی

مکتوبیٔ ولایت قلمی

مکتوبی مصطفی بك ثانیه

ممیز سعید بك ثالثه

مهمه و شفره کاتبی ثابت افندی احمد ظریف افندی مبیض
عبدالحمید بك مسود عبدالمجید بك «
رشید افندی « سامی بك «
حاجی عارف افندی « ثابت افندی «
رضا بك « محمود افندی «
عزت افندی « مسعود بك «
شاکر افندی «

مجلس اداره قلمی

باشكاتب زيور افندى	حبيب بك
مستنطق رؤف افندى	صالح بك
على افندى	موسى بك

ولايت ترجمه اوطه‌سى

ولايت ترجمانى داود افندى	رابعه	مجيدى
رفيق يوسف افندى		٤

ولايت اوراق اوطه‌سى

مدير محمود رامز افندى

احمد انيس افندى	نورس افندى
ملازم عبدالقادر افندى	مداوم صالح افندى
» عبدالغنى افندى	» على افندى

محاسبهٔ ولايت قلمى

واردات كاتبى نشأت افندى	مصارفات كاتبى احمد بك
مقيد محمود حلمى افندى	مقيد نورى افندى
رفيق على افندى	رفيق حمدى افندى
رفيق اسماعيل افندى	رفيق عمر افندى
	ملازم عارف افندى
مصالح جاريه كاتبى ابراهيم افندى	اوراق مأمورى اسعد بك
معاونى محمود افندى	رفيق ويسى بك

رفيق محمود افندى

ولايت مطبعه‌سی

ناظر مكتوبئ ولايت

مدير و سرمرتب وماكنست زهدی افندی

زوراءمحرری سعيدبك ثالثه	ليطوغرافيا معاونی حسين افندی
مترجم عبد الحميد بك	مرتب يوسف افندی
كاتب اسماعيل افندی	ماكنست معاونی خليل اغا
سرمرتب معاونی مصطفی افندی	مرتب ميناس افندی

مرتب حسقيل افندی

اوقاف محاسبه‌سی

مجيدی

محاسبه‌جی محمد انور افندی	اولی ثانيسی ٤
واردات كاتبی يعقوب افندی	كشف مقيدی قدری افندی
معاونی نعيم افندی	صندق امينی سيمون افندی
مصارفات كاتبی علی توفيق افندی	پياده تحصيلداری محمد افندی
معاونی حبيب افندی مدرس	« « حسن اغا
تحريرات كاتبی محمد سعيد افندی	« « احمد اغا
معاونی فائق افندی	سده مأموری سيد احمد اغا
مبيض ابراهيم بك	

دفتر خاقانی مديريتی

مدير عابدين افندی ثالثه

معاونی عبدالرزاق افندی	محاسبه كاتبی عبدالرحمن افندی
تحريرات كاتبی مصطفی افندی	صالح افندی

مقيد عارف افندی | داود افندی
» علی افندی | نفس بغداد كاتبی يوسف افندی
» سعيد افندی

ولايت اعشار واغنام نظارتی

ناظر راشد افندی | ثانيه ٤ | مجيدی

باشكاتب بكر افندی | تحريرات باشكاتبی مظفر بك
رفيق اول ابراهيم افندی | مبيض احمد افندی
رفيق ثانی احمد بك | مقيد ابراهيم افندی
رفيق ثالث عبدالفتاح افندی

ولايت عدليه دائره‌سی

مفتشی صالح افندی

محكمهٔ استيناف ولايت

مدعیٔ عمومی فتحی بك | ممتاز

حقوق جهتی | جزا جهتی
رئيس نائب افندی | رئيس شكری افندی
مكه اوچنجی مجيدی | مدرس
اعضا | اعضا

جميل زاده مصطفی افندی | مدرس | سعيد افندی | مدرس
» طاهر اغا | عبدالوهاب افندی | مجيدی
» فتح الله افندی | اسكندر افندی | ٥
» حسنبل سوميخ افندی | اعضا ملازمی حميد افندی
اعضا ملازمی عثمان افندی

محكمهٔ استيناف ولايت قلمی

باشكاتب محمد نجيب افندی

حقوق قسمی	جزا قسمی
ضبط کاتبی عبداه افندی	ضبط کاتبی یوسف افندی
« « حاجی خلیل افندی	دیگری کاوش افندی

بغداد تجارت محکمه سی

رئیس عبدالقادر حشمت بك ثالثه

اعضا

حاجی حسین افندی	رؤف افندی
استیفان افندی	حسقیل افندی

تجارت قلمی

باشکاتب فهمی افندی	مقید جواد افندی
ضبط کاتبی احمد افندی	رفیق شاؤل افندی
مقید عبدالغنی افندی	مبیض سلمان افندی
احمد افندی

محکمهٔ شرعیه

باشکاتب نجم الدین افندی مدرس

عبدالوهاب افندی	سید ثابت افندی
مصطفی افندی	محمود افندی
سید قاسم افندی	محمد افندی

بغداد رسومات نظارتی مجیدی عثمانی

ناظر علی رضا افندی متمایز ۳ ٤

محاسبه جی شکری افندی تحریرات باشکاتبی عبدالرحمن افندی

رفیق اول رزق اله افندی　　کاتب ثانی راغب افندی
« ثانی صالح افندی　　سرمبیض منیر افندی
« ثالث علی افندی　　مبیض احمد مختار افندی
مقید عبدالوهاب افندی　　« حسنی افندی
« رفیق صالح افندی　　مقید حمدی افندی
رفیق رستم افندی

بغداد کمرکی مدیریتی

مدیر رشید افندی

باشکاتب مصطفی افندی　　ترانسیت کاتبی ابراهیم افندی
رفیق اول شاکر افندی　　تذکره کاتبی عبدالرحمان افندی
ثانی رشید افندی　　استماطور کاتبی یعقوب بازار افندی
مبیض حبیب افندی　　صندق امینی ابراهیم حلمی افندی

رسوم ستة نظارتی

ناظر اسحق افندی　　ثانیه

قونترول استانو افندی　　رفیق ثالث سعید افندی
محاسبه باشکاتبی حافظ علی افندی　　رفیق خورشید افندی
معاون حاجی علی افندی　　» خضر افندی
رفیق اول ابراهیم افندی　　اوراق صحیحه مأموری افراهیم افندی
ثانی محمد افندی　　دخان اوراق مقیدی درویش افندی
اجمال مبیضی خطاب افندی　　صندق امینی جانی افندی
قوچان مقیدی فتاح افندی

رسوم ستەنك مركز مديريتى

مدير رفعت افندى

باشكاتب صالح افندى   طوز و مسكرات مقيدى على افندى

ثانى حسن افندى   صندق امينى سهاك افندى

اجمال مقيدى محمد افندى

بغداد قرانتينەسى

مدير زيترافندى

محاسبه مأمورى واليانو افندى   كاتب اول صالح افندى

كاتب ثانى مصطفى افندى

بغداد تلغراف و پوستە دائرەسى

باشمدير فوزى افندى   ثانيه

مفتش رضاافندى   باشمدير كاتبى عزمى افندى

مفتش جوليق افندى   كاتب ثانى لبيب افندى

باشمديريت مقيدى جميل افندى

بغداد مركزى

تلغراف و پوستە مديرى بكرافندى   ثالثه

سرمأمور شكرافندى   عارف افندى

توفيق افندى   امين افندى

قدرى افندى   خورشيد افندى

صالح افندى   حسنى افندى

وحيد افندى   تحصيلدار احمد افندى

مخابرات اجنبیه‌لری مأمورلری

شقدپیزانی افندی	انطون افندی
مأمور توماس افندی	داود افندی

عمان عثمانی اداره‌سی

رئیس سری افندی ثالثه

محاسبه‌جی علی رضا افندی	بغداد اداره‌وکیلی جانی افندی
تحریرات کاتبی ابراهیم افندی	کاتبی احمد افندی
واردات وضبط کاتبی شاکر افندی	اقطارمه کاتبی استیفان افندی
مصارفات مقیدی عبدالحکیم افندی	کوت اداره وکیلی الله ویردی
واردات رفیق صالح افندی	عماره اداره وکیلی مکی افندی
مصارفات رفیق قدری افندی	بصره اداره‌وکیلی قالوتی افندی
اوراق مقیدی لطفی افندی	اجنته کاتبی احمد بدیع افندی
واپورلر مفتشی محمد افندی	اقطارمه مأموری رزق الله افندی
تحریرات رفیق رؤف افندی	فابریقه اوسته‌سی وسرماکنست مستراميلو
تحریرات اوراق مقیدی عزت افندی	فابریقه کاتبی عبدالله افندی

موصل واپوری

برنجی قپودان جول هوبارت	برنجی ماکنست اوسته یعقوب
ایکنجی قپودان سید نصیف	ایکنجی ماکینست اوسته ویلی

کاتب نیشان افندی

رصافه واپوری

برنجی قپودان محمود اغا قول اغاسی   برنجی ماکنست اوسته فتح اه
ایکنجی قپودان مستر هیکی   ایکنجی اوسته فتوحی

کاتب کیروب افندی

فرات واپوری

برنجی قپودان   برنجی ماکنست اوسته عیسی
ایکنجی قپودان   ایکنجی ماکنست

بغدادواپوری

برنجی قودان محمد اغا قول اغاسی   برنجی ماکنست اوسته یعقوب
ایکنجی قپودان علی اغا   ایکنجی ماکنست اوسته الیاس

کاتب عبدالرزاق افندی

مسکنه واپوری

برنجی قپودان علی اغا   ایکنجی ماکنست اوسته اندراوز
ایکنجی قپودان فرانجسکو   اوچنجی ماکنست حسین اغا ملازم
برنجی ماکنست اوسته کاوش   دردنجی ماکنست اوسته ایوب

کاتب مغردیج افندی

تلعفر واپوری

برنجی قپودان نجم اغا — برنجی ماکنست اوسته صالح
کاتب نائل افندی — ایکنجی ماکنست جوسی

بصره واپوری

برنجی قپودان عبدالله اغا یوزباشی — برنجی ماکنست سعید اغا ملازم
کاتب اسعد افندی ملازم — ایکنجی ماکنست محمد اغا ملازم

ولایت عساکر ضبطیه الایی

مجیدی ٤ — الای بکی احمد رشدی بک نظامیه بیکباشیسی

الای مجلسی

رئیس الای بکی

اعضـــا

بغداد طابور اغاسی احمد نادر اغا مجیدی ٤ — سواری بلوك اغاسی عبدالله اغا
اداره امینی محمد مخلص افندی مجیدی ٥ — بلوك معاونی علی رضا افندی
— ژورنال امینی محمد رضا افندی
معاون اول خورشید افندی — مقید اول شریف بك
معاون ثانی محمد نوری افندی — مقید ثانی عباس افندی

رتبه	عثمانی	مجیدی
برنجی اردوی همایون قوماندانی عزت پاشا فریق	٢	١

اردوی همایون ارکان حربیه‌سی

رئیس صالح پاشا میرلوا

برنجی شعبه

اسماعیل کامی بك قول آغاسی ارکان حرب

بسیم افندی پیاده قول آغاسی

ایکنجی شعبه

مدیر سواری میرالایی کاظم بك	٣	٢
اسحق افندی ارکان حرب قول آغاسی		
رفعت افندی پیاده یوزباشیسی		

مقام یاورحربلری

نجم الدین بك پیاده یوزباشیسی		٥
غالب بك پیاده یوزباشیسی		٥
قدری افندی سواری یوزباشیسی		

اقلام حربیه مأمورلری

محاسبه‌جی احمد مختار افندی اولی ثانیسی		٣

تحریرات قلمی

		٤
باشکاتب حسین وصفی بك ثانیه		٤

صنف اول علی بك رابعه صنف رابع رشید افندی

« ثالث محمد علی افندی ملازم صالح افندی

« ثالث رشید افندی « سعید افندی

مجلس قلمی

باشکاتب علی یاور افندی خواجکان

صنف ثانی حاجی محمود افندی رابعه ملازم عبدالرزاق افندی
« ثالث عبدالله فخری افندی ملازم سعید افندی
« رابع صالح افندی

نظامیه یوقله‌سی مجیدی

یوقله‌جی احمد سری افندی ثالثه ٥

صنف اول حسن افندی رابعه صنف ثالث محمدعلی افندی
« حسین افندی « رابع عبدالستار افندی
« ثانی زنل افندی ملازم عبدالرزاق افندی
« ثالث عبدالرحمن افندی دیکری عبدالقادر افندی
« رابع درویش افندی ملازم عبداللطیف افندی
« رابع حسین افندی

ژورنال قلمی مجیدی

ژورنال‌مدیری محمد امین افندی ثالثه ٥

صنف ثانی محمود افندی ملازم حبیب افندی
« « حسین افندی « وهبی افندی
« ثالث محمد علی افندی « احمد منیف افندی
« رابع عبدالغفور افندی « محمود افندی
« « وفی افندی « امین افندی
« جهاد افندی

روزنامچه قلمی

روزنامچه‌جی امین افندی　　رابعه

صنف ثانی احمد راغب افندی　　صنف رابع محمود افندی

« ثالث احمد عزت افندی　　ملازم سعید افندی

صنف رابع عبدالغفور افندی

نفوس قلمی

باشکاتب ابراهیم افندی

صنف ثالث مصطفی افندی　　ملازم سید احمد افندی

« رابع معروف افندی　　دیگری سعید افندی

« رابع جمیل افندی

ردیف یوقلمه‌سی

یوقلمه‌جی محمد افندی

صنف رابع عارف افندی　　ملازم ادهم افندی

اون برنجی فرقه قوماندانی　　منحل

فرقهٔ مذکوره‌نك ارکان حربیه‌سی

کمال افندی　قول اغاسی　　شوقی افندی　یوزباشی

اون برنجی فرقه‌نك یکرمی برنجی لواسی

فرقهٔ مذکوره‌نك ارکان حربیه‌سی

شوقی بك　　یوزباشی

یکرمی برنجی لوانك قرق برنجی الایی

میرالای احمد بك

قائممقام اگاه بك　مجیدی ٤　　اوچنجی بیکباشی عبدالرحمن افندی

برنجی بیکباشی زکریا افندی　　دردنجی بیکباشی

ایکنجی بیکباشی محمد عاصم افندی　الای امینی

یکرمی برنجی اوانك قرق ایکنجی الایی

میرالای — ایکنجی بیکباشی علی افندی

قائممقام شاکر بك — اوچنجی بیکباشی علی اغا

برنجی بیکباشی حاجی نجیب افندی — دردنجی بیکباشی حاجی محمد افندی

اون برنجی فرقه نك ایکنجی لواسی مجیدی عثمانی

شعبان پاشا میرلوا ٣ ٣

ارکان حربیه سی

راشد افندی پیاده یوزباشیسی

لوای مذکورك برنجی الایی — مجیدی

میرالای حاجی ابراهیم بك ٣

قائممقام سعید بك مجیدی ٤ — اوچنجی بیکباشی علی رفعت افندی

برنجی بیکباشی محمد شکری افندی — دردنجی بیکباشی توفیق افندی

ایکنجی بیکباشی عثمان اغا مجیدی ٤ الای امینی مصطفی افندی

یکرمی ایکنجی اوانك ایکنجی الایی

میر الای ابراهیم رشدی بك

قائممقام اسماعیل بك — اوچنجی بیکباشی

برنجی بیکباشی حمید افندی مجیدی ٥ دردنجی بیکباشی یوسف اکاه افندی

ایکنجی بیکباشی محمد علی افندی الای امینی سعداه افندی — رتبه

اون ایکنجی فرقه قوماندانی عثمان ناظم پاشا — فریق

فرقه مذکوره نك ارکان حربیه سی

راسم بك ارکان حرب قائممقامی

محمد بك پیاده قول اغاسی — یوسف افندی ملازم ثانی پیاده

فرقهٔ مذکوره یه منسوب اون ایکنجی نشانجی طابوری
بیکباشی عارف حکمت بك
اون ایکنجی فرقه یه منسوب یکرمی اوچنجی لوانك
برنجی الایی مجیدی
میرالای حسین بك ٤
قائممقام قدری بك اوچنجی بیکباشی محمد رؤف افندی
برنجی بیکباشی حسین افندی دردنجی بیکباشی احمد رشدی افندی
ایکنجی بیکباشی مصطفی اغا الای امینی (مجیدی ٤
لوای مذکورك ایکنجی الایی
میرالای
قائممقام کریم بك اوچنجی بیکباشی محمد برندار اغا
برنجی بیکباشی بکر امین اغا دردنجی بیکباشی احمد فضلی افندی
ایکنجی بیکباشی یوسف اغا الای امینی منحل
اون ایکنجی فرقه یه منسوب یکرمی دردنجی لوا
ادهم پاشا میرلوا مجیدی ٤
لوای مذکورك برنجی الایی
میرالای ایکنجی بیکباشی حاجی بکر افندی
قائممقام صادق بك اوچنجی بیکباشی مصطفی افندی
برنجی بیکباشی محمد صالح افندی دردنجی بیکباشی
الای امینی
لوای مذکورك ایکنجی الایی
میرالای توفیق بك ایکنجی بیکباشی

قائممقام سلیمان بك   اوچنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی زکی افندی   دردنجی بیکباشی عزت افندی
الای امینی
نقلیه طابوری
بیکباشی عبدالرحیم اغا
التنجی سواری فرقه‌سی قوماندانی حاجی محمد منیر پاشا

رتبه	عثمانی	مجیدی
فریق	٤	٢

فرقهٔ مذکوره‌نك ارکان حربیه‌سی
توفیق افندی قول اغاسی   حسین افندی یوزباشی
سواری فرقه‌سنك اون التنجی لواسی صالح پاشا لوا مجیدی ٣
میر الای اسماعیل بك
قائممقام اسماعیل بك   ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی   الای امینی احمد افندی
اون التنجی لوایه ملحق اوتوز ایکنجی الای
میرالای محسن بك
قائممقام احمد بك   ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی مصطفی افندی   الای امینی
التنجی فرقه‌نك اون یدنجی لواسی علی پاشا   لوا
لوای مذکوره منسوب اوتوز اوچنجی الای
میرالای
قائممقام فیض الله بك مجیدی ٥   ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی عزت افندی   الای امینی

اوای مذکوره منسوب اوتوز دردنجی الای

میرالای محمود بك

قائمقام عزت بك	ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی	الای امینی

فرقهٔ مذکوره یه ملحق اون سکزنجی لواسی منحل

اوای مذکوره منسوب اوتوز بشنجی الای

میرالای ایوب بك

قائمقام محمد بك	ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی جمیل افندی	الای امینی

اوای مذکوره منسوب اوتوزالتنجی الای

میرالای

قائمقام علی رضا بك	ایکنجی بیکباشی
برنجی بیکباشی	الای امینی

	مجیدی	عثمانی
التنجی طوبجی الایی قوماندانی فیض اه پاشا اوا	٤	٣

الای مذکور امرا و ضابطانی

میرالای احمد بك ٣

قائمقام حسن بك

برنجی سواری طابوری بیکباشیسی حسن افندی

برنجی پیاده طابوری بیکباشیسی حسن افندی
ایکنجی پیاده طابوری بیکباشیسی حاجی محمد اغا
اوچنجی پیاده طابوری بیکباشیسی اسلام اغا
جبخانه بیکباشیسی جمال افندی الای امینی حسین افندی

ردیف قوماندانی محمد پاشا فریق مجیدی ۲

محمد وصفی پاشا اوا ۳

هاشم پاشا اوا
قائممقام حسن بك مجیدی ٤ » سالم افندی
قائممقام حسنی بك » محمد افندی
بیکباشی زکریا افندی » محمد افندی
» رضا افندی » نشأت بك
» حاجی شاهین افندی » حسین اغا

اردوی همایون صحیه مأمورلری

سر طبیب میرالای ابراهیم بك مجیدی ٤
طبیب اول میرالای انسطاس بك ٥
طبیب قائممقام بواکم علکسی افندی طبیب بیکباشی اوسب افندی
سر اجزاجی بیکباشی حاجی کامل افندی مدیر حسنی افندی مجیدی ٥
طبیب بیکباشی طودوری افندی طبیب بیکباشی محمد سعید افندی
طبیب بیکباشی احمد عبدالله افندی طبیب بیکباشی محمد صادق افندی
طبیب بیکباشی محمد سالم افندی طبیب بیکباشی اوخانس افندی

مكتب اعدادی

مدیر بیکباشی جمال افندی

رسم خواجه‌سی ودرس ناظری عبدالعزیز افندی
حساب مأموری طابور کاتبی حسین افندی
جراح یوسف افندی
داخلیه یوزباشیسی احمد بکر افندی
منشآت خواجه‌سی ابراهیم حسنی افندی
ریاضیه خواجه‌سی ملازم ثانی زکی افندی
جغرافیا خواجه‌سی ملازم ثانی جودی افندی
داخلیه ضابطی ملازم ثانی مصطفی افندی
طرامه خواجه‌سی ملازم ثانی کوثر افندی
جمناستیق خواجه‌سی ملازم ثانی سیرت افندی
لسان خواجه‌سی لازرا افندی
امام محمد کامل افندی

برنجی رشدیهٔ عسکریه مأمورلری

مدیر قول اغاسی حسنی افندی
رسم خواجه‌سی یوزباشی محمد خلوصی افندی
داخلیه ضابطی یوزباشی شفیق افندی
املا خواجه‌سی وداخلیه ضابطی ملازم ثانی عبدالله افندی

فارسی و صرف ترکی و حکایات منتخبه خواجه‌سی حاجی عبدالله افندی
حسن خط خواجه‌سی محمد علی افندی
علم حال و اسماء ترکیه و صرف عربی خواجه‌سی محمد امین افندی
امام حاجی محمد افندی

ایکنجی رشدیه مأمورلری

مدیر صاقزقول اغاسی محمد افندی
رسم و جغرافیا خواجه‌سی ملازم ثانی نوری افندی
املا خواجه‌سی و داخلیه ضابطی ملازم ثانی وفیق افندی
صرف عربی و ترکی و تعلیم فارسی خواجه‌سی احمد افندی
حسن خط خواجه‌سی رشید افندی
امام و علم حال خواجه‌سی سید احمد افندی

نفر	
٧٠	اعدادیه شاکردانی
٢٠٣	برنجی رشدیه شاکردانی
٦١	ایکنجی رشدیه شاکردانی
٣٣٤	یکون جمله

بغداد سنجاغی مجیدی

متصرف عطاءالله افندی استانبول ٢

ارکان لوا

نائب احمد اسعد بك مکه مجیدی ٣ محاسبه جی صالح افندی

مفتی محمد فیضی افندی مکه ٣ تحریرات مدیری شوکت بك

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه	
نائب افندی	نقیب زاده سید عبدالقادر افندی	مدرس
مفتی افندی	جمیل زاده محمود افندی	مدرس
محاسبه جی افندی	اوانیس افندی	
تحریرات مدیری افندی	حسقیل یهودا افندی	

محاسبه لوا قلمی

محاسبه جی صالح افندی

واردات کاتبی یحیی افندی مصارفات کاتبی عزت افندی

رفیق سلیم افندی رفیق ستار افندی

رفیق خضر افندی رفیق حسن افندی

مصالح جاریه کاتبی عبدالله افندی

رفیق حسن افندی رفیق یاسین افندی

صندق امینی عبدالله افندی خزینه کاتبی حسین افندی

اوا تحريرات قلمى

مدير شوكت بك

مجلس كاتبى عبدالرزاق افندى

تحريرات رفيقى شريف افندى   مبيض حالت افندى

مبيض درويش بك   اوراق مقيدى عبداله افندى

« عبدالغنى افندى   رفيقى عبدالرزاق افندى

« حبيب افندى   رفيقى درويش افندى

بدايت محكمه سى

رئيس اول محمد طاهر افندى   ثانيه

رئيس ثانى   منحل

مدعى عمومى معاونى على بك

حقوق جهتى	جزا جهتى
اعضا	اعضا
عبدالرزاق افندى	راغيب بك
حسقبل افندى	يوسف نعمان افندى
اعضا ملازمى على ياور افندى	اعضا ملازمى جعفر افندى

قلمى

باشكاتب حسن سامى افندى   ضبط كاتبى خضر افندى

ضبط كاتبى عثمان افندى   ضبط كاتبى سليم بك

« « اسماعيل بك   اجرا مأمورى معاونى حسن افندى

اعشار مأمورلری

مدیر محمد افندی — ایکنجی کاتب رشدی افندی
باشکاتب محمد علی افندی — اوچنجی کاتب امین افندی

انبار مأموری یوسف افندی

تحصیلدارلر

سر تحصیلدار یاسین افندی — سواری تحصیلداری اسماعیل افندی
سواری تحصیلداری سیدقادر افندی — پیاده « خضر افندی

برنجی دائرهٔ بلدیه هیئتی

رئیس اسماعیل افندی

اعضـــا	قلم اوطهسی
عبدالفتاح افندی	سرکاتب محمد ندیم افندی
محمود چلبی	معاونی راجی افندی
عبدالقادر اغا	نفوس کاتبی محمد افندی
محمد شاکر افندی	محاسبه رفیقی سلیمان افندی
صالح افندی	صندق امینی میکائیل افندی
طبیب لازار افندی	

ولایت مهندسی موسیو موژل — مجیدی ٤

دائرهٔ مذکورهیه مربوط مکتب صنایع ادارهسی

مدیر حسین افندی — انبار مأموری و وکیلخرج صالح افندی
کاتب علی افندی — فارسی و صرف و حساب معلمی محمد افندی

داخلیه ضابطی خلیل اغا   قرآن شریف خواجه‌سی صالح افندی شاکردان

٧٠

غربا خسته‌خانه‌سی

مدیر عبدالقادر اغا   امام عبدالرزاق افندی
مملکت طبیبی لازار افندی   جراح عبدالرزاق اغا
کاتب خضر افندی   اجزاجی منشی افندی

ایکنجی بلدیه دائره‌سی   مجیدی
رئیس عبدالرزاق افندی   بلادخمسه ٤

اعضا   قلم اوطه‌سی
کیه‌زاده حاجی جعفر چلبی   باشکاتب محمد نوری افندی
محمد سلیم چلبی   معاونی صالح مظهر افندی
ملا سبع چلبی   نفوس مقیدی عبدالرزاق افندی
حاجی درویش چلبی   قونطوراتو کاتبی حسقیل افندی
خاچیك افندی   صندق امینی حسین افندی

اوچنجی بلدیه دائره‌سی

رئیس عبدالله افندی

اعضا   قلم اوطه‌سی
حاجی محمود افندی   باشکاتب محمد کامل افندی
حاجی ابراهیم افندی   نفوس کاتبی یوسف افندی

عبداه افندی — محاسبه معاونی عبدالوهاب افندی
عبداللطیف بك — قونطوراتو کاتبی محمد افندی
یاسین اغا — صندق امینی عبدالوهاب افندی

نواحی مدیرلری
اعظمیه مدیری حاجی سلیمان اغا
عزیزیه مدیری محمد بك

ترامواى ادارەسی
رئیس حاجی عبدالهادی افندی
اعضا

خضیری زاده عبدالرزاق چلبی — سرکاتب عبدالقادر افندی
شهبندرزاده حاجی محمد سعید چلبی — مرکز مدیری خطاب افندی
حاجی خلیل دولت ابادی چلبی — کاظمیه مرکز مدیری جعفر چلبی
یوسف حسقیل شنطوب افندی — موقفه مأموری محمد افندی

برنجی بغداد طابوری ضابطانی
طابور اغاسی حاجی احمد اغا مجیدی ٤

برنجی پیاده بلوکی — ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی حسین اغا — بلوك اغاسی محمد شفیق افندی
بلوك معاونی علی اغا — بلوك معاونی عبدالواحد افندی
ژورنال امینی رضا افندی — ژورنال امینی محمد اغا

اوچنجی پیاده بلوکی — دردنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی منحل — بلوك اغاسی علی اغا

بلوك معاونی بهجت افندی
ژورنال امینی علی افندی

بشنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی ابراهیم اغا
« معاونی علی افندی
ژورنال امینی محمد افندی

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی عبداه اغا
« معاونی صالح افندی
ژورنال امینی میرزا اغا

اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حاجی اغا
بلوك معاونی داود اغا
ژورنال امینی محمد اغا

بشنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی ولی اغا
« معاونی محمد اغا
ژورنال امینی یونس افندی

یدنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی زبیر بك مجیدی ٥

بلوك معاونی منحل
ژورنال امینی علی افندی

التنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی زهراب اغا
« معاونی سعید اغا
ژورنال امینی علی افندی

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی احمد اغا
« معاونی علی اغا
ژورنال امینی منحل

دردنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی جمال اغا
« معاونی عبداه افندی
ژورنال امینی بکر اغا

التنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی ابراهیم اغا
« معاونی حسن بك
ژورنال امینی عبد افندی

سکزنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی فارس اغا

« معاونی ولی اغا
ژورنال امینی صادق اغا

« معاونی احمد افندی
ژورنال امینی محمد افندی

طقوزنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسن اغا
« معاونی منحل
ژورنال امینی شاکر افندی
اون برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی زینل اغا

اوننجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی مصطفی اغا
« معاونی حسین افندی
ژورنال امینی حیدر اغا
بلوك معاونی محمد افندی
ژورنال امینی محمد اغا

التنجی سیاره طابوری ضابطانی

طابور اغاسی ابراهیم بك
حساب امینی ابراهیم افندی

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسین بك
معاونی داود اغا
ژورنال امینی خضر افندی

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی اسماعیل اغا
معاونی غشلغه اغا
ژورنال امینی عبدالغنی افندی

اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی ایوب اغا
معاونی خسرو بك
ژورنال امینی البرد افندی

دردنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی یوسف بك
معاونی صالح اغا
ژورنال امینی محمد افندی

بشنجی خانقین حدود طابوری ضابطانی

طابور اغاسی هدایت افندی
حساب امینی عبدالرحمن افندی

برنجی پیاده بلوکی	ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی عباس اغا	بلوك اغاسی مراد اغا
معاونی محمد افندی	معاونی عبدالله اغا
ژورنال امینی محمود اغا	ژورنال امینی فتح الله افندی

اوچنجی پیاده بلوکی	برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی منحل	بلوك اغاسی فتاح اغا
معاونی جاسم اغا	معاونی صفر اغا
ژورنال امینی ناصر افندی	ژورنال امینی قادر اغا

بغداد رشدیهٔ ملکیه مکتبی

معلم اول عبدالغفور افندی مدرس
« ثانی عبدالرحیم افندی
جغرافیا ورسم خواجه‌سی خلوصی افندی یوزباشی
ریاضیه خواجه‌سی احمد افندی ملازم ثانی
خط خواجه‌سی معروف افندی
اشبو مکتبده بیان · وضع · منطق · نحو · صرف · فارسی
ترکی · ریاضیه · جغرافیا اوقوتدیریلور
موجود شاکردانی
عــــدد
٨٧

بغداد ایکنجی رشدیهٔ ملکیه مکتبی

معلم اول عارف حکمت افندی

« ثانی عبدالاطیف افندی

یازو خواجه‌سی ابراهیم ادهم افندی

تدریس اولنقده اولان السنه وعلوم

عقاید ، ترکی ، عربی ، فارسی ، حساب ، خط

موجود شاکردان

عـــدد

٤٢

بغدادده بولنان لاتین مکتبنده عربجه وفرانسزجه ومبادئ امور دینیه ، صرف ، نحو ، جغرافیای سیاسی وطبیعی وارضی ، حساب مبادئ هندسه ، جبر ، مساحه ، تاریخ عمومی ، علوم ریاضیه ، پارتی دوبل حسابی ، علم بلاغت ، جغرافیای ملکی ، محررات تجاریه ، موسقی ، اولوب تدریس اولنان فرانسزجه وعربجه وانکلیزجه لسانلریله در مکتب ایچنده بش معلم ١٨٢ شاکرد موجوددر

بغدادده بولنان اتفاق قتولیکی مکتبنده ترکجه عربجه فرانسزجه انکلیزجه کلدانیجه سریانیجه ارمنیجه لسانلری وعلومدن مبادئ امور دینیه صرف ، نحو ، جغرافیا ، حساب ، هندسه قوزموغرافیا ، پارتی دوبل حسابی ، جبر ، مساحه ، معانی ، بدیع ، عروض ، تاریخ ، منطق هیئت املا ،

انشا ، تدریس اولنمقده اولوب بو مکتب ایچنده اون ایکی معلم و ۲۲۱ شاکرد موجوددر

بغدادده کائن ارمنی مکتبنده ترکی و عربی و ارمنی و فارسی و انکلیز و فرانسز لسانلری اوزرینه صرف ، و نحو ، و فن حساب ، و جغرافیه ، و تواریخ ملل مختلفه ، و املا ، و انشا ، و حسن خط ، تعلیم و تدریس اولنمقده در و بهر فنك معلم مخصوصی اولمق اوزره مکتب التی معلم و ۹۲ شاکردانی حاویدر

بغدادده بولنان اتفاق اسرائیلی مکتبنده ترکجه عربجه فرانسزجه انکلیزجه عبرانیجه لسانلری وصرف ، نحو ، حساب ، جغرافیا ، انشاء ، تاریخ ، قرائت ، قوزموغرافیا علملری تدریس اولنمقده اولوب بو مکتب ایچنده ۹ معلم ۱۳۵ شاکرد موجوددر

نفس بغدادده بولنان اجنبی مأمورلری

فرانسه جمهوریت فخیمه سنك بغداد و موصل و بصره قونسلوسی موسیو الفرد پرتی یه

انکلتره دولت فخیمه سنك بغداد جنرال قونسلوسی مستر طربور چون حجل پلاودن

روسیه دولت فخیمه سنك بغداد قونسلوسی موسیو ارهارد

بغداد ایران باش شهبندری میرزا محمود خان

خراسان قضاسی

قائممقام حسن افندی　　مال مدیری جواد افندی
نائب امین افندی　　تحریرات کاتبی مخلص افندی

صندق امینی خوجه یوسف

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضا منتخبه
نائب	امین افندی
مال مدیری	خضر افندی
تحریرات کاتبی	سید فضل افندی
	محمد صالح افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضـــا	قلمی
مهدی افندی	کاتب اول سعید افندی
عبدان افندی	« ثانی بکر افندی

مستنطق معاونی قاسم افندی

اعشار مأمورلری

مأمور حسن افندی

برنجی کاتب حسین افندی　ایکنجی کاتب　افندی

انبار مأموری عبدالقادر بك

نواحی مدیرلری

شهربان مدیری عبدالقادر بك　خاص مدیری خلیل اغا
کاتبی حمدی افندی　کاتبی عبدالرزاق افندی

تلغراف مأمورلری

یعقوبه مدیری حبیب افندی　شهربان مدیری غریب افندی

خانقین قضاسی

قائممقام عبدالله افندی　مال مدیری عارف افندی
نائب سید محمود افندی　تحریرات کاتبی عبدالعزیز افندی
صندق امینی خوجه ساسون

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعه	اعضای منتخبه
نائب	عبدالله افندی
مال مدیری	سیدطاهر افندی
تحریرات کاتبی	سلیمان افندی
	محمد صالح افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضـــاء	قلمی
جعفر افندی	کاتب اول عباس افندی
موشی افندی	« ثانی علی افندی

مستنطق معاونی محمد افندی

اعشار مأمورلری

مأمور سلیمان اغا

کاتب محمود افندی   انبار مأموری نامق بك

نواحی مدیرلری

بنکدره مدیری رشید بك   قزلرباط مدیری محمد افندی
کاتبی خضر افندی   کاتبی شفیق افندی

تلغراف وپوسته مأمورلری

مدیر بوزوعی افندی   مأمور عبدالباقی افندی

قرانتینه مأمورلری

طبیب موسیو سناد

کاتب اول ابراهیم افندی   جنازه معاینه مأموری عزیز افندی
ثانی سید مصطفی افندی   کاتب ثالث محمد افندی

رسومات مأمورلری

مدیر قاسم اغا   کاتب ثانی محمد افندی
باشکاتب سعید افندی   قولجی باشی احمد اغا

قزلرباط مأموری عبدالوهاب افندی

مندلی قضاسی

قائممقام عبدالقادر افندی　　مال مدیری فتحی افندی
نائب　　افندی　　تحریرات کاتبی عبدالمجید افندی
صندق امینی طاهر افندی

مجلس ادارۂ قضا

رئیس قائممقام　　اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه　　سیدعلی اغا
نائب　　عبدالغفور افندی
مال مدیری　　سعیدبك
تحریرات کاتبی　　حاجی محمود افندی

بدایت محکمه‌سی
رئیس نائب قضا

اعضا　　کاتب اول اسماعیل افندی
محمد افندی　　« ثانی امین افندی
محمدعارف افندی　　مستنطق معاونی خضر افندی

اعشار مأمورلری

مأمور عبدالوهاب بك　　انبار مأموری محمود افندی
کاتبی　　افندی
قانتینه کاتبی عبدالمجید افندی

کمرك مأمورلری

کمرك مدیری حاجی سلیم افندی　　کاتب ثانی محمد افندی
باش کاتبی خلیل افندی　　قولجی باشی خضر اغا

كوت الاماره قضاسی

قائمقام علی افندی　　مال مدیری عباس افندی
نائب سید احمد افندی　　تحریرات کاتبی عبدالله افندی
صندق امینی مصطفی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام　　اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه　　حسن السبع افندی
نائب　　حاجی علی الصباح افندی
مال مدیری　　ملا حسن الخضیری افندی
تحریرات کاتبی　　حمیدالخناق افندی

بدایت محکمه‌سی
رئیس نائب قضا

اعضا　　کاتب اول محمد افندی
علی افندی　　« ثانی عبدالرزاق افندی
عباس افندی　　مستنطق معاونی محمود افندی

اعشار مأمورلری

مأمور امین افندی　　خواجکان
کاتب حسن افندی　　انبار مأموری خاص افندی
بدره قرنتینه مأموری مصطفی افندی
زرباطیه مأموری سالم افندی
کمرك مأموری محمد افندی　　بدره کمرك مأموری محمود افندی
کاتبی عباس افندی　　کاتبی احمد افندی

سامرا قضاسی

قائمقام محمود افندی　　مال مدیری کامل افندی

نائب امین افندی　　تحریرات کاتبی رستم افندی

قضا صندق امینی عبدالوهاب افندی

مجلس اداره ٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سیدعلی افندی
مال مدیری	عبدالرزاق افندی
تحریرات کاتبی	علی الحمد افندی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول اسماعیل افندی
حمدی افندی	« ثانی امین افندی
سید محمود افندی	مستنطق معاونی محمد افندی

اعشار مأمورلری

مأمور طاهر بك　　کاتبی عبداه افندی

انبار مأموری رؤف افندی

مدرس ابراهیم افندی

قرانتینه مأموری حسین افندی

تکریت مدیری صادق بك

کاتبی ابراهیم افندی

عنه قضاسی

قائمقام شریف افندی — مال مدیری قدری بك

نائب احمد نسیم افندی — تحریرات کاتبی عبدالکریم افندی

صندق امینی خوجه یوسف

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	جمیل زاده حاجی عبدالرزاق افندی
مال مدیری	عبدحاجی اغا
تحریرات کاتبی	سید داود افندی
	مفتی زاده عبدالکریم افندی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب قضا

اعضـــــا	
	کاتب أول خضر افندی
سعید افندی	« ثانی طه افندی
حسقیل افندی	مستنطق معاونی عزت افندی

نواحی مدیرلری

القائم مدیری سعید افندی — کاتبی سید داود افندی

جبه والوس مدیری محمد اغا

حدیثه مدیری سعیدافندی

کاتبی حسن افندی

كاظمية قضاسی

قائمقام عبدالوهاب افندی مال مدیری وکیلی رؤف افندی
نائب احمد جمیل افندی تحریرات کاتبی عبداه افندی
صندق امینی محمد افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائمقام	اعضــای منتخبه
اعضــای طبیعیه	شیخ محمد امین افندی
نائب	حاجی ابراهیم افندی
مال مدیری	سید محمد افندی
تحریرات کاتبی	محمد علی چلبی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضــــا	کاتب اول عبدالرزاق افندی
محمد چلبی	« ثانی رشید افندی
صادق چلبی	مستنطق معاونی خضر افندی

اعشار مأمورلری

مأمور وکیلی مصطفی افندی کاتب ثانی امین افندی
کاتب اول کانی افندی

رسومات مدیری حمدی بك
کاتبی ابراهیم افندی

دليم قضاسى

قائمقام محمد بك مال مديرى على ياور افندى

نائب عبدالرحمن افندى تحريرات كاتبى قاسم افندى

صندق امينى محمد افندى

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائمقام اعضاى منتخبه

اعضاى طبيعيه محمد البكر

نائب عساف

مال مديرى سليمان اليوسف

تحريرات كاتبى مسهر

بدايت محكمهسى

رئيس نائب قضا

اعضا كاتب اول ابراهيم افندى

صالح العلى افندى « ثانى سليمان افندى

محمود افندى مستنطق معاونى عبدالقادر افندى

اعشار مأمورلرى

مأمور عبدالرزاق افندى ايكنجى كاتب عبدالقادر افندى

برنجى كاتب على افندى انبار مأمورى عبدالقادر بك

نواحى مديرلرى

هيت مديرى حميد افندى كاتبى قاسم افندى

صقلاويه مديرى حافظ افندى كاتبى بكر افندى

كبيسه مديرى معروف اغا مدرس طه افندى

زمادى تلغراف مديرى سرى افندى صقلاويه تلغراف مديرى ناظم بك

بغداد سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی

بغداد سنجاغی دائرهٔ ولایتك شمال طرفنده واقع اولوب اورته سندن دجله و فرات نهرلری کچر ودیاله نامنده اولان چای دخی شمال شرقی طرفندن وایران ممالکندن کلوب بغدادك ایکی ساعت جنوبنده دجله یه منصب اولور بو سنجاقده دجله و فراتدن مدار استفاده اولان شی حیوانله اداره ایدیلور بر نوع دولاب واسطه سیله اهالینك اغتراف ایتدکلری صودر فقط دیاله نهر صغیری خانقین وخراسان قضالرینی تمامیله اسقا واروا ایدرك صوینك بك جزوی بر مقداری دجله یه منصب اولوب قصوری کاملا صرف اولنقده و استفاده ایدلمکده در بغداد سنجاغی ایله موصل ولایتنی تفریق ایدن جبل (حمرین) نامنده کی طاغ شمال شرقی جهتنده واقع و سهل المرور در ذکر و استفاده یه شایان اورمانلر اولمیوب دجله نك ساحلیننده و اورته سنده کی جزایرده انجق استحطابه کفایت ایده جك قدر اشجار بولنور اراضینك قوهٔ انباتیه سی درجهٔ کافیه ده وخراسان خانقین مندلی قضالری باغ و بغچه لرله و هر نوع میوه و اثمار ایله معموردر دجله نك انحطاطنده هیچ بر فائده سی کورلمز اولور و هیچ بر اراضییی ارواایتمدیکی مثللو زیاده فیضاننده قابنه صیغمدیغندن تهلکه لیدر بك چوق سنه لر بغدادك اوست طرفنده کی سدلرك قیرلمسیله مملکتی صو احاطه ایتمشدر شطك مضرتی موجب اولمیان بر حال فیضاننده قالمسی اراضینك کوزلجه ارواسنه کافی و محصولات کثیره یه سبب اولور حنطه وشعیر و پرنج وداری وسیسام وماش و نخود و نادرا افیون وسائره اکیلمکده در نفس بغدادك هواسی یابس و غایت

صاغلامدر فقط حسب الموقع سامرا قصبه سنك هواسنده جيادت دها زياده واردر. جيلان ٠ طوشان ٠ دراج ٠ دموز ٠ تلكى ٠ چقال كبى حيوانات وحشيه ودوه وات واستر ومركب مثللو حيوانات اهليه دخى چوقدر هله شمر عشيرت سياره سيله دليم نام نيم مسكون اهالى نزدنده عرب اتلرينك اعلاسى بوانور ايشلتديرلكده اولان معدنلرهيت ناحيه سنده كى زفت وطوز ومندلى قضاسنده كى غاز ياغى وعنه ده كى طوز معدنلرندن عبارتدر بغداد اطرافنده وخراسان قضاسيله سائر محللرده باغ وباغچه لر متعدددر اغاجلرك اكثرى خرما ونار وطاتلى واكشى ليمون وپورتقال واوزومدر ٠

ـ بغداد سنجاغنك جغرافياى مدنيسى ـ

سنجاغك حدودى شمالا موصل ولايتى وشرقا ايران وجنوبا عماره ومنتفك سنجاقلرى وغربا حله سنجاغيله شاميه چولى وحلب ولايتيدر طولى دلى عباس طاغندن عماره حدوديندقدر تقريبا طقسان وعرضى عنه دن مندلى يه قدر سكسان ساعت قدردر لوا بغداد وكوت الاماره ومندلى وخانقين وخراسان وسامرا ودليم وعنه وكاظميه نامنده طقوز قضايه منقسمدر بونلردن خانقين وخراسان ودليم برنجى ومندلى وسامرا وكوت الاماره ايكنجى وعنه وكاظميه اوچنجى صنفدر نفس بغداد ٣٣ كسوردرجه عرض شمالى وپارس مبداء طولندن

اعتبارا ٤٢ درجه طول شرقیده و دجله ساحلنك ایکی طرفی اوزرنده واقعدر ایکی یقه نك اراسنی بر اخشاب کوپری وصل ایدر ١٨٦٩٦ خانه سی اولوب اهالیسنك اکثری عرب و بعض غربادن عبارتدر . عربی تکلم و زراعت و بغچوانلق ایدرلر کفیه چارشب اغابانی ایپکدن و پموقدن معمول هر نوع منسوجاتی اعمال ایلرلر صنایع سائره یه ده رغبت موجوددر انکلتره نك جنرال قونسلوسی وفرانسه وروسیه نك قونسلوسلریله ایران دولت علیه سنك شهبندری اقامت ایدر بغداد قضاسنده عزیزیه واعظمیه (ابوحنیفه رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك مرقد شریفلریدر) نامیله ایکی مدیریت دخی واردر اخراجات ادخالاته نسبتله پك دوندر التنجی اردوی همایونه ملحق بر مکتب اعدادی وایکی یقه ده برر مکتب رشدیهٔ عسکریه وملکیه و بو یقه ده مکتب صنایع وکلدانی وسریانی وموسوی مکاتب ملیه سی واردر صبیان مکتبلرینك انتظامی همان هیچ یوقدر دیاربکر وحلب طریقیله چهارشنبه وهمچنین اوزرنده شام طریقیله پنجشنبه کونلری درسعادته دولت پوسته سی واردر وعماره وکاظمیه وکوت الاماره و عنه دن بشقه محلره تلغراف ایشلکده در ادارهٔ عمان عثمانی وانکلیزلك لنج قومپانیه سی واپورلری بصره یه امدشد ایدر وبو واپورلر بورانك تجارتنی اوروپا تجارتنه ربط ایدرك دائرهٔ تجارتی توسیع ایتمکده در داخل لواده خلفای عباسیه زمانلرنده کی اکابرك یاپیلری و مواقع عسکریه لری بولنان

اسکی بغداد نامیله پك چوق خرابه‌لر اولدیغی مثلاو مداین خرابه‌سنده‌ده موجود اولان کسری ایوانی آثار عتیقه‌دندر کسری ایوانك برخیلی بناسی الیوم موجود وحتی ولادت جلیلهٔ حضرت نبویه‌یی اخبارایدر یارغی بوکونده‌مشهوددر مزاپوتامیا دینلان بین‌النهرین سراپا آثار عتیقه ایله مملودر عموم لوانك نفوسی شمرعشیرتی خارج‌اوله‌رق تقریباایکیوز اللی بیك قدردر فرحان پاشانك تحت اداره سنده اولان شمر درت بیك خانه قدر تخمین اولنمقده‌درلر و بوخیمه‌نشین عشایر موسمه کوره گاه موصل وگاه بغداد طرفلرنده گشت وگذار ایدرلر .

حله سنجاغی

متصرف صالح بك — ممتاز

اركان لوا

نائب نافع افندی — مخرج — محاسبه‌جی شلیمان سیفی افندی
مفتی عثمان مدرك افندی — تحريرات مدیری منیر افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئيس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	شبیب زاده محمد اغا
مفتی	جبران زاده احمد افندی
محاسبه‌جی	مفتی زاده جابر افندی
تحریرات مدیری	عزره ملحه افندی

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی مهدی افندی — مصارفات کاتبی ثابت افندی
رفیق علی رضا افندی — رفیق خورشید بك
مصالح جاریه کاتبی امین افندی — یومیه کاتبی ابراهیم افندی
رفیق خطاب افندی — اوراق مقیدی عبدالقادر افندی

صندق امینی سید باقر افندی

لوا تحریرات قلمی

مسود شاکر افندی — اوراق مقیدی قدری افندی
مجلس اداره کاتبی بلال افندی — مبیض حسین افندی

ارأضی مأمورلری

مأمور محمود فهمی افندی ایکنجی کاتب احمد افندی
باشکاتب صالح افندی نفس قضاطاپو کاتبی کاظم افندی

اعشـار مأمورلری

مدیر عبدالغنی افندی ایکنجی کاتب رشید افندی
برنجی کاتب خورشید افندی اوچنجی کاتب خطاب افندی
نفس حله اعشار مأموری عبدالوهاب افندی
برنجی کاتب شهاب افندی ایکنجی کاتب خاص افندی

تلغراف وپوسته مأمورلری

مدیر حمدی افندی
مخابره مأموری حق افندی مخابره مأموری ملكون افندی

بدایت محکمه‌سی

مدعی عمومی معاونی صادق افندی

حقوق دائره‌سی جزا دائره سی
رئیس نائب اوا مخرج رئیس ثانی مصطفی افندی
اعضـــا اعضـــا
جابر افندی غبزان افندی
ابراهیم افندی حسقیل افندی
اعضاملازمی محمدجاسم افندی اعضا ملازمی شوکت افندی

قلمی

ضبط کاتبی جوادشاکر افندی ضبط کاتبی جلال بك
دیکری حالت افندی دیکری راغب بك
اجرا مأموری معاونی عبدالوهاب افندی

نواحی مدیرلری

البدیر مدیری حسین افندی	دغاره مدیری طه چلبی
کاتبی فرید افندی	کاتبی مصطفی افندی
مدحتیه مدیری عبدالرحمن بك	البوجواریز مدیری محمد افندی
کاتبی محمد علی افندی	کاتبی عباس افندی

شنافیه مدیری عبدالغفور افندی
کاتبی سید احمد افندی

سماوه قضاسی

قائممقام محمد افندی	مال مدیری عارف حکمت افندی
نائب احمد افندی	تحریرات کاتبی محمد افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	افندی
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه‌سی
رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول توفیق بك
علی افندی	کاتب ثانی عبدالواحد افندی
وهیب افندی	مستنطق معاونی بکر افندی

اعشار مأمورلری

اعشار مأموری بکر افندی

برنجی کاتب علی افندی ایکنجی کاتب نشأت افندی

تلغراف مدیری مصطفی افندی

قضا صندق امینی خوجه میر

شامیه قضاسی

قائمقام رشید افندی مال مدیری فتح اه افندی

نائب محمد صالح افندی تحریرات کاتبی شفیق افندی

قضاصندق امینی حسقیل افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیة	اعضای منتخبة
نائب	افندی
مالمدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	
عوده افندی	کاتب اول قاسم افندی
حسن افندی	کاتب ثانی خلیل افندی
	مستنطق معاونی احمد افندی

اعشار مأمورلری

مأمور احمد بك

برنجی کاتب علی افندی ایکنجی کاتب عبدالرزاق افندی

دیوانیه قضاسی

قائممقام ابراهیم بك — مال مدیری مصطفی افندی
نائب عبداه افندی — تحریرات کاتبی احمد افندی
قضا صندق امینی عزره افندی

مجلس اداره قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب قضا

اعضا
کاظم افندی — کاتب اول شهاب افندی
خمزه افندی — کاتب ثانی حمید افندی
[illegible] معارفی محمد شکری افندی

اعشار مأمورلری

مأمور شکری بك
برنجی کاتب حسین ناطق افندی — ایکنجی کاتب عبدالحمید افندی

تلغراف مأمورلری

مدیر ناجی افندی — مأمور سعدی افندی

ایکنجی حله طابوری ضابطانی

طابور اغاسی یوسف اغا　　مجیدی

حساب امینی محمد افندی　　٥

برنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی مصطفی اغا
« معاونی خلف اغا
ژورنال امینی فلیح افندی

ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی جمعه اغا
« معاونی جاسم افندی
ژورنال امینی عبدالغنی اغا

اوچنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی عیدی اغا
« معاونی سعداه اغا
ژورنال امینی قاسم افندی

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی داود اغا
« معاونی ابراهیم اغا
ژورنال امینی علی اغا

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی محمد اغا
« بلوك معاونی شعبان افندی
ژورنال امینی عطیه افندی

اوچنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی محمد بك
معاونی حسن اغا
ژورنال امینی حسن افندی

دردنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی علی اغا
معاونی علی افندی
ژورنال امینی عبداه افندی

كربلا سنجاغی

متصرف محمد پاشا میرمیران

ارکان لوا

نائب عبدالرحمن افندی محاسبه‌جی نوری افندی
تحریرات مدیری عبدالغنی افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	حاجی محمد افندی
محاسبه‌جی	محمدتقی افندی
تحریرات مدیری	

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی عبداه افندی	مصارفات کاتبی رفیقی خلیل افندی
مصارفات کاتبی امین افندی	مصالح جاریه رفیقی عبدالرحمن »
مصالح جاریه کاتبی خلیل افندی	یومیه مقیدی عبدالغنی افندی
واردات کاتبی رفیقی حق افندی	صندق امینی موشی افندی

لوا تحریرات قلمی

مدیر عبدالغنی افندی

مسود محمود ندیم افندی اوراق مقیدی حسنی افندی
مجلس اداره و عربی کاتبی حسنی افندی ملازم نفر ٢

اراضی مأمورلری

مأمور حسن رضا افندی	ایکنجی کاتب افندی
باشکاتب قاسم افندی	نفوس ضابطه‌سی کاتبی عبدالرحمن افندی

اعشار مأمورلری

مدیر فؤاد افندی	ایکنجی کاتب عبدالرزاق افندی
برنجی کاتب فهمی افندی	اوچنجی کاتب افندی

تلغراف مأمورلری

تلغراف و پوسته مدیری وفی افندی

مأمور مدحت افندی

اوا بدایت محکمه‌سی

مدعی عمومی معاونی علی رضا افندی

رئیس اول نائب لوا	رئیس ثانی امین افندی
حقوق جهتی	جزا جهتی
اعضا	اعضا
سید محمد افندی	سید جعفر افندی
صالح خلوصی افندی	سلیم افندی
اعضا ملازمی رفعت افندی	اعضا ملازمی عبداللطیف افندی

قلمی

باشکاتب محمود افندی	ضبط کاتبی احسان افندی
احمد راسم افندی	ضبطیه کاتبی امین افندی
رفعت افندی	اجرا مأموری معاونی احمد افندی

رزازه قائمقامی فهد بك
قرانتینه مأموری فوزی افندی

نواحی مدیرلری

مسیب مدیری احمد اغا — رحالیه مدیری عبدالرحمن اغا
کاتبی جاسم افندی — کاتب حسین افندی

شفاتیه مدیری حسین اغا

نائبی سیدصالح افندی — کاتبی سلیم افندی

هندیه قضاسی

قائمقام احمدنظیف افندی — مال مدیری امین افندی
نائب عبدالعزیز افندی — تحریرات کاتبی صالح افندی

قضاصندق امینی منشی افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام

اعضای طبیعیه — اعضای منتخبه
نائب — افندی
مال مدیری — افندی
تحریرات کاتبی — افندی

نواحی مدیرلری

کفل مدیری امین افندی — عزیه ورحبه مدیری سیدثوینی افندی
کاتبی عبداه افندی

اعشار مأمورلری

مأمور عبدالرحمن افندی — ایکنجی کاتب احمد افندی

برنجی کاتب محسن افندی   انبار مأموری محمود افندی

طوپریج تلغراف مدیری حیدر افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضـــا   کاتب اول نجیب افندی

علی افندی   کاتب ثانی محمد افندی

محسن افندی   مستنطق معاونی محمد سعید افندی

نجف قضاسی

قائممقام عبدالفتاح بك   مال مدیری سید صالح افندی

نائب محمد رشید افندی   تحریرات کاتبی علی افندی

قضا صندق امینی ابراهیم افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه   اعضای منتخبه

نائب   افندی

مال مدیری   افندی

تحریرات کاتبی   افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضـــا   کاتب اول برقی افندی

سید حسون افندی   کاتب ثانی سعید افندی

سید رجب افندی   مستنطق معاونی مصطفی افندی

اوچنجی کربلا طابوری ضابطانی
طابور اغاسی محمد اغا
حساب امینی عبد الواحد افندی

برنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی حسن بك
معاونی کاظم اغا
ژورنال امینی حسین افندی

ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی حسن اغا
معاونی عبداه اغا
ژورنال امینی یونس افندی

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی عثمان اغا
معاونی عباس افندی
ژورنال امینی محمد صالح افندی

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی عباس اغا
معاونی یونس اغا
ژورنال امینی محمد افندی

كربلا سنجاغنك جغرافيای طبيعيسی

لوانك طولی اوتوز وعرضی يكرمی اوچ ساعتدر وهر نوع حبوبات يتشديرمكه مستعد ايسه ده اليوم محصولی چوق سيسام عراقی وهندی جنسندن تنباكو افيون حنطه شعير پرنج ماش مرجمك دخن داری بوكرجه باقله كبی مزروعاتدن عبارتدر اناطوليدن نيسان ايله دير اوزرندن كچن ولوا مضافاتندن جيادت هواسی بركمال اولان مسيب نقطه سندن مرور ايدن فرات نهرندن كربلا وهنديه يه حسينيه وهنديه جدوللری ايريله رق برچوق اراضی‌يی اسقا ايتمكده‌در داخل لواده طاغ واورمان يوق ايسه ده لواء مذكور ملحقاتندن شفاثيه ناحيه سيله اوا بيننده پك جسيم بر مملحه بولنوب انجق غير محفوظ اولديغندن اندن سنوی يوز بيك قيه مقداری طوز جلب واستخراج اولنور لوانك حيوانات اهليه سی دوه • آت • قسراق • مركب • چمندر • اوكوز • اينك • جاموس • قيون • كچی • اولوب حيوانات وحشيه سی ازدر

لواء مذكورك جغرافيای مدنيسی

لوانك وسطنده وغرباً شاميه چولنه يقين برمحلده واقع اولوب مركز لوا اتخاذ ايديلان كربلا قصبه سی امام‌حسين

رضی اه تعالی افندمز حضرتلرینك مشهدی ووقعهٔ جكرسوز
کربلانك موقعیدر قصبهٔ مذکورده التی بیك خانه‌دن وتبعهٔ
دولتعلیه و اجنبیه اوتوز بیك نفوسدن عبارت اوله‌رق
مکاتب ابتدائیه یوقدر یالکز اون قدر مکاتب صبیانیه
بولندیغندن شاکردانك تحصیل کرده‌لری یالکز بعض فارسی
کتاب ودیوانلریدر اهالیسی تجارت وزراعت وصنایع
سائره ایله مشغول ومتعیشدرلر سالف الذکر حسینیه نهری
اوزرینه ایچجهٔ باغات ایله پك چوق خرما اغاجلری وجوده
کلمشدر لوانك مترکب اولدیغی نجف وهندیه قضالرندن نجف
قضاسنك مقر حکومتی اولان وحیدر کرار کرم اه وجهه افندمز
حضرتلرینك مدفنی بولنان نفس نجف اشرف اوچبیك بشیوز
وهندیه‌نك مرکز حکومتی اولان طویریج اوچیوز اللی خانه‌دن
عبارت اولوب انجق هندیه قضاسی اهالیسی عشایر اولدیغندن
خصیردن التی بیك خانه‌لری واردر بونلرك مذهبلری
جعفری ولسانلری عربی ایسه ده انجق کربلا ونجف قصبه‌لری
اهالیسی علی الاکثر فارسیجه تکلم ایتدکلرندن ارالرنده‌کی روابط
ومناسبات دخی اتحاد لسان ومذهبدر اشتغاللری دخی لوانك
اون قسمه منقسم اولان عشایری مثللو اکثریا زراعت وفلاحتدر
تجارت و زراعتی مناسب راده‌ده اوله‌رق هندستان طرفلرینه
خرما ویکمز وعبا نقل و اخراج اولنور ایسه ده خارجدن
بز وبصمه وچوخه کبی اشیا ایله عطاریه وادویه وتوتون
وتنباکو وشکر وقهوه وچای وکلیم وکچه مثللو شیلر ادخال

اولندیغندن اشیای داخلیه‌سی اشیای خارجیه‌سنك یوزده ایکیسی نسبتنده‌در طرق ومعابری قره ونهردن و نهرلرك وسایط نقلیه‌سی اوفق سفاین وقایقدن عبارت اولوب فقط انف البیان مسیب شطیله هندیه جدوانك معبرلری اخشابدن یاپیلان کوپریلردر مذکور قایق و سفینه‌لر هرطرفه بناشدقلرندن مخصوص اسکله‌لری یوقدر لوانك کربلادن هندیه‌یه واورادن حله وبغداده حرکت ایدر پوسته‌سی اولدیغی کبی بغداددن حله خطیله هندیه‌یه وهندیه‌دن کربلایه ممتد بر تلغراف خطی دخی واردر کربلاسنجاغی ممالك محروسه ایله محاط اولوب اجنبیلرله همحدود دکلدر . ایکی طابور نظامیه وبرطابور عساکر ضبطیه‌سی وانکلتره و ایران دول فخیمه‌سنك قونسلوس وشهبندر وکیللری واردر .

نفس کربلانك جهت غربیسنده یعنی شفاثیه‌دن اوچ ساعت بروده جاده‌دن صاپه اوله‌رق کسرویلر زماننده ضیفر نامنده برقلعه اولوب بانیسی دخی حاکم وقت نعمان ابن المنذر ابن ماء السماء نام ذات اولوب وقتیله اویله برمتین ورصین وغایت مضبوط ومنتظم صورتده یاپلشدرکه ایکی بیك سنه‌یه قریب زمان مرور ایتمشیکن حالا اکثر محللری علی اصله قائم وغیرمنهدمدر نفس شفاثیه‌ده دخی حساوی قصرنده برقلعه اولوب بوقلعه هرنقدر خراب اولمش ایسه‌ده ینه یرله یکسان اولمیوب ارتفاعی حالیله وبلکه اکثر اساس و صو ساقیه‌لری موجوددر بانیسی دخی کسرویلردن اول اولجوالینك حاکمی

بولنان يهودی شمعون اولديغی وشفاتيه‌نك اوست طرفنده رحاليه‌يه كيديلور ايكن صول طرفده يارم ساعتلك مسافه‌ده كورينان اوفق بر قلعه‌نك دخی هر نقدر ابنيه‌سی داخلا دوشمش ايسه‌ده ارتفاعيله ديوارلری هنوز قائمدر بوده شمعون ايله همزمان اولان بوديل نام يهودی حاكمنك قلعه‌سی ديمكله مشهوردر ايران و هندستاندن ايچه شهزاده و كبرا نجف اشرف وكربلای معلاده اختيار اقامت ايتمشلردر ٠

عماره سنجاغی

متصرف اوا وهبی افندی　　متمایز

ارکان لوا

نائب احمد افندی　　محاسبه‌جی طاهر افندی

تحریرات مدیری ابراهیم افندی

مجلس اداره‌ٔ اوا

رئیس متصرف اوا	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	جاسم افندی
نائب	فرمان افندی
محاسبه‌جی	حسن افندی
تحریرات مدیری	روبین افندی

محاسبه‌ٔ اوا قلمی

واردات کاتبی عبدالقادر افندی　مصارفات کاتبی واصف افندی

رفیق اسماعیل افندی　　رفیق سعداه افندی

مصالح جاریه کاتبی مهدی افندی　ملازم شوکت افندی

اوا صندق امینی عیسی افندی　« رفیق افندی

لوا تحریرات قلمی

مجلس اداره و عربی کاتبی حسن افندی　مبیض مصطفی افندی

اوراق مقیدی سلیمان افندی　　ملازم نفر ٢

اراضی مأمورلری

مأمور ابراهیم حقی افندی — کاتب ثانی حسن افندی
باشکاتب عبداه افندی — نفس قضا طاپو کاتبی

نواحی مدیرلری

علی غربی مدیری حبیب افندی — زبیر مدیری حسن بك
کاتبی عبدالعزیز افندی — کاتبی عبدالرزاق افندی
علی الشرقی مدیری سلیمان افندی — شطره مدیری محمد افندی
کاتبی سلیمان افندی — کاتبی ابراهیم افندی

طفره مدیری امین افندی
کاتبی جواد افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب لوا

مدعی عمومی معاونی مصطفی افندی

حقوق جهتی اعضالری — جزا جهتی اعضالری
صالح افندی — یوسف زین افندی
عثمان افندی — منشی افندی

قلم

باشکاتب ولی افندی — دیگری رزوقی افندی
ضبط کاتبی سلیمان افندی — دیگری جبار افندی
دیگری ابراهیم افندی — اجرا مأموری معاونی محمود آغا

اعشار کاتبی احمد افندی
رسومات مأموری محمد افندی
کاتبی احمد افندی

ذردنجی عماره طابوری ضابطانی
طابور اغاسی شعبان اغا
حساب امینی ابراهیم افندی

برنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی سلیمان اغا
معاونی جاسم اغا
ژورنال امینی منحل

ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی عثمان اغا
معاونی جاسم اغا
ژورنال امینی احمد افندی

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی خلیل بك
معاونی حاجی عمر اغا
ژورنال امینی محمد افندی

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی حسن تحسین اغا
معاونی تمر اغا
ژورنال امینی سلیمان اغا

لوانك طولی یكرمی درت عرضی یكرمی ساعتدر واراضیسنك
قوهٔ انباتیه‌سی هرنوع محصول یتشدیرمكه مستعد ایسه‌ده
شمدیلك محصولی حنطه شعیر چلتك داری سیسام ماش
بوكرجه دخندن عبارت اولوب انجق كثرتلوجه زراعت
اولنان نوعی چلتكدر. دجله نهری مركز لوا اولان عماره
قصبه‌سنك وسطندن جریان ایله دجله دن دخی چحله. مشرح.
ابجع. مجر كبیر. مجر صغیر. حضیره. كسره. نهرلری تشعب ایدر.
دویریج وطیب نهرلری دخی ممالك ایرانیه‌ده واقع پشتكوه نام
طاغدن نبعان وعماره‌یه طوغری جریان ایدر وبنی لام
اراضیسیله مشرح مقاطعه‌سنك برقسمنه بطاقلق حالنی كسب
ایتدیردكدن صكره هوره ودجله‌دن تشعب ایدن انهاردن
جهت شرقده بولنانلری حویزه وعماره اراسنده‌كی هوره
وجهت غربده واقع انهار دخی جزایر وعماره میانده بولنان
كذلك هوره انصباب ایلر عماره نك اوست طرفندن وجهت شمالیه سندن
مرورله ممالك ایرانیه داخلنه ممتد اولان جبلدن بشقه داخل
لواده طاغ یوقدر. لوانك جانب غربیسنده علی غربی وشرقی
وجبیله نامليله مشهور اغاجلری سكود وچربیدن وجانب
جنوبیسنده اغاجی سكوددن عبارت كذلك اوفق بر اورمان
واردر. لوا داخلنده نفس عماره قصبه‌سیله علی غربی وشطره
ناحیه‌لری مركزلرینك هواسی كوزلدر. عماره لواسنك هیچ

برطرفی ساحلدر یا دکلدر حیوانات أهلیه‌سی دخی دوه‌ آت قسراق ۰ مانده ۰ اوکوز ۰ اینك ۰ قیون ۰ مرکب ۰ طاوق خروس ۰ کوکرچین ۰ اوردك ۰ وحیوانات وحشیه‌سی دخی ارسلان ۰ قورد ۰ طوموز ۰ چقال ۰ تلکی ۰ جیلان ۰ طاوشان ۰ قوندز ۰ سقا قوشی ۰ قاز ۰ دراج ۰ هدهد ۰ دورنه ۰ یبانی اوردك ۰ بایقوش قارغه وامثالیدر ۰ داخل اولاده انحصاری غیر قابل ویالکز دریلرك طوزلغسی ایچون مستعمل ایکی مملحه اولدیغی کبی کرچ واهجی معدنلری وار ایسه‌ده شمدی یه قدر ایشلتدیرلمامشدر ۰

ـ عماره سنجاغنك جغرافیای مدنیسی ـ

سنجاغك مرکز حکومتی اولان نفس عماره قصبه‌سنك حاوی اولدیغی نفوس ذکور واناث درت بیکه قریب اولەرق بونلر اکثریا تجارت وبیع وشرا ایله تعیش وعربی لسانیله تکلم ایدرلر ۰ انجق مکاتب ابتدائیه‌لری اولمدیغندن اطفالنك تعلمی یالکز کلام قدیم اوقومقدن عبارتدر ۰ عماره قصبه‌سی اوانك وسطنده واقع اولوب دجله نهری اوزرنده خرما انجیر اوزوم نار زردالی محصوللی اون سکز باغچه‌سی واردر بولواده قضا تشکیل ایدلامش ایسه‌ده علی غربی ۰ علی شرقی ۰ طفره ۰ زبیر ۰ شطره ۰ ناحیه‌لرینی حاویدر ۰ مذکور علی غربی ناحیه‌سی داخلنده سکز بیك وعلی شرقی داخلنده اون ایکی بیك وشطره‌ده دخی

اللی بیك وطفرنده یکرمی بیك و زبیرده اوتوز بیك ومرکز
لوایه جوار اولان محلرده اوتوز بشبیك نفوسك وجودی
تخمین اولنه‌یور لوانك ٤٠ فرقه‌یه منقسم عشایرینك ١٤
فرقه‌سی بنی‌لام وبش‌فرقه‌سی البومحمد واوچ فرقه‌سی‌سواعد
ودرت فرقه‌سی البودراج وبش فرقه‌سی ربیعه‌دن السرای
وبش فرقه‌سی السودان عشیرتلرینه‌منسوب ومربوطاوله‌رق
جمله‌سنك لسانلری عربی ومذهبلری جعفریدر . تجارت
وزراعتلری مناسب ایسه‌ده خطهٔ عراقیه‌ده یدی سکز سنه‌ده
برکره کوریله‌کلان غلاسنه‌لرنده اورانك تجارتی‌اولدقجه‌توسع
ایدر خارجه دخی سالف‌الذکر حبوباتله دوه وماندە واینك
وقوزی وقیون وقوندز وسقا قوشی دریلریله روغن‌ساده
ویپاغی اخراج وسیاه‌بز وقصارسزمدامبول وامریقان بزی
وانواع چیت وسائر منسوجات افرنجیه وغاز وباقر و شکر
وقهوه وتمر هندی کبی اشیا ادخال اولندیغنه کوره ادخالات
اخراجاتك یوزده اونی نسبتنده‌در لوانك اطراف و اکنافی
هورلق وبطاقلق وانهار جسیمه‌دن متشعب جداول اولدیغندن
وسائط نقلیه‌سی دانك ومشحوف‌دینلان برنوع ایربلی‌اوفقلی
قایقلره منحصردر دجله‌نك ایکی جهتنی اشغال ایدن‌قصبه‌نك
واسطهٔ ارتباطی اخشابدن یاپیلان کوپریدر . مذکور دجله
نهرنده ایشلیان یلکن کمیلری ایچون عماره و علی غربی
وشطره قصبه‌لری اسکله‌حکمنده ویلکن کمیلرینك ایاب وذهابی
واپورلرك ترددندن زیاده‌در لوا داخلنده پوسته اولمدیغی کبی

وقتيله عماره‌دن قورنه‌يه قدر ممتد اولان تلغراف خطى دخى
مؤخرا عربان طرفندن تخريب ايديله‌رك حالا ياپيلمامشدر
لوا اهاليسى عشاير وقبايل غير متمدنه‌دن عبارت اولديغندن
معارفدن بى بهره اولوب انجق مركز لواده يالكز كلام قديم
قرائت ايتديريلور برقاچ اوفق مكاتب صبيانيه ايله حال
انتظامدن پك بعيد اولان مكتب رشديهٔ ملكيه شاكردانى يالكز
قصبه اهاليسيله مأمورين چوجقلرندن مركبدر عماره‌نك جهت
شماليه‌سنده واقع جبل ايله شرق جهتنده‌كى بيوك هور وطيب
ودوريج مقاطعه‌لريله كرخه اراضيسى ايران ايله حدوددر لواده
برطابور عساكر نظاميه و برطابور ضبطيه واردر لوانك
غرب وشمال وجنوب جهتلرنده واقع و قديما مملكت اولوب
مرور زمانله مندرس و خراب اولمسنه مبنى اليوم تپه حالنده
كوريلان فليفله وصروط و چاريز و عنتريه وقبور الابطال
وقطات وواقف و عزيزه نام محللرده آثار عتيقه اولديغى
مرويدر . خلفاى عباسيه‌نك پارلاق زمانلرنده اورالرى دخى
عراقك معموريت فوق العاده‌سى عدادنده ايدى .

منتفك سنجاغی

متصرف وکیلی سعیدبك میرالای

ارکان لوا

نائب عثمان افندی محاسبه‌جی رامز بك

تحریرات مدیری وافی افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبعیه اعضای منتخبه

نائب افندی

محاسبه‌جی افندی

تحریرات مدیری افندی

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی احمد بك مصارفات کاتبی عبدالمجید افندی

رفیق افندی رفیق افندی

مصالح جاریه کاتبی اسماعیل افندی یومیه مقیدی افندی

لوا تحریرات قلمی

عبدالرحمن افندی اوراق مقیدی حسین افندی

عربی کاتبی حسین افندی فایق افندی

مبیض روبین افندی

اراضی مأمورلری

مأمور بدری بك

اعشار مأمورلری

مدیر ابراهیم افندی　ایکنجی کاتب رشید افندی
برنجی کاتبی منحل　اوچنجی کاتب منحل
انبار مأموری سعید افندی　اوا صندق امینی یوشع افندی

تلغراف مأمورلری

مدیر طویق افندی
مأمور نوری افندی　مأمور حسن افندی

قرانتینه مأموری خلیل افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب لوا

مدعی عمومی معاونی حسن تحسین افندی
حقوق جهتی اعضالری　جزا جهتی اعضالری
غالب الماجد افندی　علی افندی
خطاب افندی　عبدالرزق افندی

قلم

باشکاتب امین بك　ضبط کاتبی نوری افندی
ضبط کاتبی نجیب افندی　دیکری　افندی
دیکری خضر بك　اجر مأموری معاونی سلیمان افندی

سوق الشیوخ قضاسی

قائمقام فتاح بك　مال مدیری سعید افندی
نائب فتاح افندی　تحریرات کاتبی حسین عونی افندی
قضا صندق امینی صالح افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائمقام	
اعضای طبیعیه	اعضای طبیعیه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول محمد افندی
سیدجرجیس افندی	کاتب ثانی علی افندی
انجد افندی	مستنطق معاونی

اعشار مأمورلری

مأمور ضیا افندی	برنجی کاتب صالح افندی
مدرس محمد افندی	تلغراف مدیری علی افندی

شطره قضاسی

قائمقام رستم بك	مال مدیری امین افندی
نائب افندی	تحریرات کاتبی عبدالرحمن افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائمقام	
اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	افندی

مال مدیری افندی
تحریرات کاتبی افندی افندی

اعشار مأمورلری

مأمور قدری افندی برنجی کاتب مصطفی نوری افندی

سی قضاسی

قائممقام فتاح بك مال مدیری عثمان افندی
نائب عبدالرحمن افندی تحریرات کاتبی رشید افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

اعشار مأمورلری

مأمور عاکف افندی برنجی کاتب حاجی امین افندی

حمار قضاسی

قائممقام عبدالقادر بك مال مدیری سلیمان افندی
نائب افندی تحریرات کاتبی نجیب افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئيس قائمقام	
اعضای طبيعيه	اعضای منتخبه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحريرات كاتبی	افندی

اعشار مأمورلری

مأمور معروف افندی   برنجی كاتب صالح افندی

تلغراف مأموری عباس افندی

سكزنجی منتفك طابوری ضابطانی

طابور اغاسی منحل

حساب امينی جاسم افندی

برنجی پیاده بلوكی	برنجی سواری بلوكی
بلوك اغاسی امين اغا	بلوك اغاسی صالح اغا
معاونی خميس اغا	معاونی حسن اغا
ژورنال امينی قاسم افندی	ژورنال امينی محمد افندی

ایكنجی سواری بلوكی

بلوك اغاسی حبيب اغا

معاونی عبداله اغا

ژورنال امينی احمد اغا

بصره سنجاغی
متصرف مظهر پاشا روم ایلی
ارکان لوا

نائب شاکر افندی محاسبه‌جی پناه افندی
مفتی عبدالوهاب افندی تحریرات مدیری شاکر افندی

مجلس ادارهٔ لوا

رئیس متصرف لوا

اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	سالم افندی
مفتی	محمود افندی
محاسبه‌جی	حنوش کرومی افندی
تحریرات مدیری	مراد افندی

محاسبهٔ لوا قلمی

واردات کاتبی عبدالقادر افندی مصارفات کاتبی داود افندی
رفیقی عبدالرزاق افندی مصالح جاریه کاتبی رضا افندی
یومیه مقیدی محمد افندی اوراق مقیدی علی افندی
لوا صندق امینی یوسف افندی

لوا تحریرات قلمی

عبدالقادر افندی عربی کاتبی مصطفی افندی
فهمی افندی خلف افندی
یاسین افندی ابراهیم افندی
سید احمد افندی یاسین افندی

عبدالله افندی اوراق مقیدی احمد افندی

اوراق رفیق سید احمد افندی

ارا‌ضی مأمورلری

مأمور علی صائب بك باشکاتب رشید افندی

ایکنجی افندی نفس قضاطابو کاتبی افندی

اعشار مأمورلری

مدیر شکیب افندی ثالثه ایکنجی کاتب سعدی افندی

برنجی کاتب محمد افندی اوچنجی کاتب عبداه افندی

انبار مأموری عارف افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب اوا

مدعی عمومی معاونی زیور افندی

حقوق جهتی جزا جهتی

اعضـا رئیس مصطفی افندی

سید رجب افندی اعضـا

عبداه افندی یوسف افندی

اعضاملازمی سید علی افندی فتوحی افندی

اعضاملازمی رفعت افندی

قـلم

باش کاتب حبیب افندی ضبط کاتبی امین افندی

ضبط کاتبی موسی افندی « خلف افندی

« « احمد افندی اجرا مأموری معاونی ابراهیم افندی

تلغراف وپوسته مأمورلری

مدیر مجرم افندی　مأمور کیورك افندی
مأمور صبری افندی　لسان اجی سر مأموری دوریان افندی
مأمور صالح افندی　مأمور مهران افندی

قرانتنه مأمورلری

طبیب موسیو سپاستیو　کاتب احمد افندی
فاو مأموری رفائیل افندی

رسومات مأمورلری

مدیر احمد نیازی افندی　مبصر احمد افندی
باش کاتب ابراهیم افندی　استأ طور جانی افندی
رفیق محمد افندی　صندق امینی نسیم افندی
دیکری ابراهیم افندی　انبارجی احمد افندی
ترانسیت مأموری نشئت افندی　قنطار کاتبی عبدالواحد افندی
تذکره کاتبی حسن افندی　قولجی باشی سلیمان اغا
ابوالخصیب رسومات مأموری خیراه اغا　فاو مأموری نجم افندی
کاتبی شاکر افندی　کاتبی حسین افندی
دعجی مأموری حافظ احمد فندی　نشوه مأموری عبدالقادر افندی
دواسر مأموری احمد فندی　صندق مأموری ابراهیم افندی

نواحی مدیرلری

ابوالخصیب مدیری عبدالقادر اغا　فاو مدیری صالح اغا
کاتبی سعید افندی　کاتبی عبداه افندی
زبیر مدیری حاجی حسین افندی

قورنه قضاسی

قائممقام ابراهیم بك	مال مدیری احمد افندی
نائب مصطفی افندی	تحریرات کاتبی افندی

قضا صندق امینی سید عارف افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام	
اعضای طبیعیه	اعضای منتخبه
نائب	افندی
مال مدیری	افندی
تحریرات کاتبی	افندی

بدایت محکمه‌سی

رئیس نائب قضا

اعضا	کاتب اول محمود افندی
سید بدر افندی	« ثانی عبدالکریم افندی
جابر افندی	مستنطق معاونی محمود افندی

تلغراف مدیری علی افندی
رسومات مأموری عبدالقادر افندی
کاتبی سمین افندی

انکلتره دولتنك ویس قونسلوسی موسیو روبرتسون
فرانسه دولتنك ویس قونسلوسی موسیو تسارزه‌لك

یدنجی بصره طابوری ضابطانی
طابور اغاسی احمد اغا
حساب امینی رشید افندی

برنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی الماس اغا
معاونی منحل
ژورنال امینی مصطفی اغا

ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی محمد اغا
معاونی رمضان افندی
ژورنال امینی محمد جواد اغا

اوچنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی حسن بك
معاونی محمد افندی
ژورنال امینی محمود افندی

دردنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی بیرام اغا
معاونی عبدالرحمن افندی
ژورنال امینی حسن افندی

— بصرهٔ سنجاغنك جغرافیای طبیعیسی —

بصره سنجاغنك طولی تقریبا اوتوز بش وعرضی طقوز
اون ساعتدر . واراضیسنك قوهٔ انباتیه‌سی عادتا فوق العاده
اولوب هر نوع اشجار واثمار یتشدیرمکه الویرشلی ایسه‌ده
شمدیلك محصولاتك اکثری خرما ومیوه وسبزه‌دن وجزوی
مقدار چلتك وحنطه وشعیر وباقله واوبیه وسیسام وداری
کبی حبوباتدن عبارتدر . دجله وفراتك التصاقندن مرکب اولان
شط العرب نهر جسیمی سنجاغك اراسندن جریان ایدوب
بصره کورفزینه انصباب ایدر . قدرت الهیه شمس وقری
و سنجاغه خادم ایتمشدر . چونکه بر طرفدن محصولات
ونخلستانه ضیای شمسك باعث اولدیغی فیوضات قدر و بلکه
دها زیاده بر درجه‌ده قرك تغیرات احواله تابع اولان
جزر ومد شط العربدن تفریق ایدیلان متعدد جداول کبیره
وصغیره واسطه‌سیله باغچه‌لری وخرمالقلری کونده ایکی
دفعه اسقا واروا ایدیور مملکتك داخل وخارجنده باغ
وباغچه‌لر کثرت اوزره‌در داخل لواده طاغ واورمان یوقدر
بصره وخامت هوا ایله مشهور اولان محللردن ایسه‌ده
جزیرة العربك بر کوشه‌سنده واقع اولمسیله حد ذاتنده جیادت
هوایه مالك اولان یرلردن اولدیغنده وشهره ترتب اولان
وخامت تنظیفات وتطهیراته عدم رعایتدن وخصوصیله
فراتك منتفك سنجاغی داخلنده بولنان جزایر سدلرینك

قرلنسيله فرات صولری بصره نك ارقه طرفلرينه قدر يايلوب برچوق سازلق وبطاقلق تشكيل ايلسندن و دهاسار بوكی احوالدن ايلرو كلديكنده شبهه يوقدر اواداخلنده هواسی الك كوزل اولان برزبيرناحيه سيدر اوانك شرق جنوبی جهتنده يعنی كورفزقربنده واقع فاوناحيه سنك مركزكومنی ساحل دريا ر دكزدن كلان واپور وسفينه لر فاوبوغازندن كچوب شط العربی وشط العربك بر ساعت يجر وسنده واقع اولان بصره كورفزينه اچيلان وعشارنامی ويريلارنيو بجك جدوالك صدرينی ليمان اتخاذ ايتملردر وداخل اواده اسباب بارکير مركب مانده قيون كی حيوانات اهليه ازدر حيوانات وحشيه همان يوق كبيدر نفس اواده معادن اولميوب بالكز نفس بصره يه اوچ ساعت مسافه ده واقع حمدان نام محلده برمملحه واردر وايشلنديرلمكده در .

– لواء مذكورك جغرافيای مدنيسی –

مركز لوا نفس بصره اولوب تبعه اجنبيه دن ماعدا مسلم وغيرمسلم ايكی بيك ايكيوز اوتوزسكز نفوسی نخلستانك كثرتی جهتيله ملاك اولنلر ملكلرينك توسيع واعماريله اشتغال ايتمكده وملكی اولميانلر دخی اجرتله نخلستانك فلاحت وخدمتيله تعيش ايلمكده

و بعضیسی اخذ وعطا و تجارت ایله وبر طاقی قایقجیلك
و سفینه‌جیلكله كچنمكده‌درلر لسانلری اكثریا عربی ایسه‌ده
ایرانه جواریت مناسبتیله برجزؤیسی لسان فارسی یی تعلم
اتمشلردر داخل لواده منتظم مكتب صبیان اولمیوب یالكز
بش اون قدرغیر منتظم صبیان مكتبی اولدیغندن شاكردانك
تحصیلاری كلام قدیمه منحصردر . مركز لوا سنجغك
وسطنده واقع اولوب برچوق صووباغچه‌سی واردر اهالیسی
عمومیتله سعی وعمله طرفدار اولدقلرندن بصره‌لی همان هیچ
برمأمور یوقدر دنیله‌بیلور . لوا ملحقاتندن قورنه قضاسی
لوانك منتظم برقضاسی اوله‌رق مركزقضانك مقدار نفوسی
سكز یوز اوتوز و كاركیر اوله‌رق ایكی یوز سكسان ایكی
خانه‌سی واردر نواحیسنك مقدار نفوسی تخمینا درت بش
بیكدن عبارتدر انجق اهالیسی اكثریا خیمه وقلبه نشیندر ینه
لواء مذكور مضافاتندن كویت قضاسنك هیئت حكومتی
مرتب اولمیوب برلودن قائممقامی بولنان عبداله الصباح پاشا
خدمتنه مقابل اوته‌دنبرو مخصص اولان یوز اللی طونیلاتو
مقداری عینی خرما سالیه‌الور لوا داخلنده‌كی عشایر یدی
سكز فرقه‌یه منقسم اوله‌رق اكثرینك لسانی عربی ومذهبلری
جعفری وقصوری شافعی وحنفی ومالكی وحنبلی اولدیغندن
آرالرنده‌كی روابط و مناسبات اتحاد لسان ومذهبدر انلرك
دخی اشتغاللری نخلستان وباغ و باغچه یتشدیرمكدن عبارتدر
لوانك تجارت و زراعتی اولدقچه یولنده‌در اخراجاتی

اکثریا خرمادر ادخالاتی دخی قهوه شکر تنباکو و بعضا حنطه وشعیر ورزوقن سادہ وملبوسات و مفروشات و مشروبات واخشاب وتیمور و امثالی شیلردر؛ اخراجاته نسبة ادخالات دها زیادہ‌در، داخل اولادہ طرق و معابر یوقدر ایسه‌ده کاوب کیدن واپور وسفائن تجاریه‌دن یلکن سفینه‌لرینک زددی دها زیادہ‌در لوائک مرتب بوسته‌سی اولمدیغندن حکومت سنیه وتجار وسائره اوراقی بصره ایله بغداد اراسنده نهر دجله‌ده ایشلیان عمان عثمانی ولنج قومپانیه‌سی واپورلرندن تصادف ایده‌جک واپورله کوندریلوب اوقات حرکتلری دخی مجهولدر بصره وقورنه وفاوده تلغراف مرکزلری موجود اولوب بحرا وبرا هرطرفله مخابره اولنبیلور داخل اولادہ معارف مرکز مطلوبده اولمیوب توسیع و اصلاحه محتاجدر بصره‌نک قارشو یقه‌سنده یعنی شط العربک شرق جهتنده واقع دعیجی وکوت البور مقاطعه‌لری ایران ایله محدوددر داخل اولادہ عساکر نظامیهٔ بریه اولمیوب انجق مع ضابطان درت‌یوز الی قدر عساکر بحریه وبرطابور ضبطیه واردر انکلتره وفرانسه‌نک قونسلوس وکیلی وایران کارپردازی واردر بصره‌نک جنوب جهتنده و ایکی بچق ساعت مسافه‌ده واقع زبیر ناحیه‌سی مرکزنده عشرهٔ مبشره‌دن زبیر ابن العوام وناحیه خارجنده طلحه وانس ابن مالک وشیخ حسن البصری ومعبریندن ابن سیرین رضی الله تعالی عنهم حضراتنک مراقد شریفه‌لری موجود اولدیغی کبی ناحیه مرکزینک یارم ساعت پروسنده

امام علی افندمز حضرتلرینك بناکرده سی اولان جامع شریفك اثاری الیوم باقیدر نفس بصره‌ده دخی انبیای عظامدن یحی ابن الزکریا علیه السلام افندمزله امام علی وعباس حضراتنك مقامات عالیه‌لری و ائمهٔ اثنا عشردن حضرت موسی الکاظمك اوغلی محمدجوادك نسلندن یحی بن موسانك وصحابهٔ کرامدن مقداد بن اسود الکندینك بصره‌یه جوار کوت الصنکر نام محلده تربهٔ شریفه‌لری موجوددر بصره کرهٔ ارض اوزرنده بولنان مواقع مهمه‌دن صایلسه بجادر امام عمر رضی الله تعالی افندمزك بو اثری بیك اوچیوز سنه صکرهٔ دخی اهمیتی عالمه تقدیر ایتدیرن یرلردندر

نجد سنجاغی

متصرف سعید پاشا میرالامرا

ارکان لوا

نائب خلیل خلوصی افندی تحریرات مدیری عبدالقادر افندی

محاسبه جی عمر افندی ثالثه

مجلس اداره ٔ لوا

رئیس متصرف	اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه	عبداللطیف افندی
نائب	عبداه افندی
محاسبه جی	سید صالح افندی
تحریرات مدیری	عبیداه العیس افندی

اوا محاسبه قلمی

واردات کاتبی رؤف افندی مصالح جاریه کاتبی علی سری افندی

مصارفات کاتبی عباس افندی اوراق مقیدی محمود بك

لوا صندق امینی داود شنطوب افندی

اعشار مأمورلری

مدیر جاوید افندی

برنجی کاتب سعید افندی ایکنجی کاتب امین افندی

بدایت محکمه سی

رئیس نائب لوا

مدعی ٔ عمومی معاونی عبداه افندی

حقوق جهتی	جزا جهتی
اعضا	اعضا

جعفر افندی | عثمان افندی
عبدالجبیمان افندی | احمد الماجد افندی

قلم

باش کاتب اسماعیل حق افندی | ضبط کاتبی احمد افندی
ضبط کاتبی عبدلرحمن افندی | دیکری عبداه افندی
دیکری عثمان افندی | اجرا مأموری سلیمان افندی

قطر قضاسی نائبی عثمان افندی

نواحی مدیرلری

مبرز مدیری محمد افندی | عجیر مدیری محمد العون افندی
کاتبی محمد علی افندی | جفر مدیری عبداءالخلیفه افندی

قطیف قضاسی

قائممقام حاجی علی افندی | مال مدیری عنایةالله افندی
نائب محمد رشید افندی | تحریرات کاتبی افندی

قضاصندق امینی سعید افندی

مجلس ادارهٔ قضا

رئیس قائممقام | اعضای منتخبه
اعضای طبیعیه | افندی
نائب | افندی
مال مدیری | افندی
تحریرات کاتبی | افندی

اعشار مأموری عبدالصمد افندی
کاتبی احمد افندی

علقوزنجی نجد طابوری ضابطان

طابور اغاسی خورشید اغا

حساب امینی عباس افندی

برنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی رشید افندی
معاونی احمد اغا
ژورنال امینی حسن افندی

ایکنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی داود اغا
معاونی محسن اغا
ژورنال امینی حسین افندی

اوچنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی علی افندی
معاونی معروف اغا
ژورنال امینی مختار افندی

دردنجی پیاده بلوکی

بلوك اغاسی منحل
معاونی عبدالرحمن اغا
ژورنال امینی سلمان افندی

برنجی سواری بلوکی

بلوك اغاسی محمد اغا
معاونی منحل
ژورنال امینی خلف اغا

اونجی نجد طابوری ضابطانی

طابور اغاسی علی افندی
حساب امینی شاکر افندی

برنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی خضر بك
معاونی محمود اغا
ژورنال امینی منحل

ایکنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی سلیمان بك
معاونی عبداه اغا
ژورنال امینی علی اغا

اوچنجی پیاده بلوکی
بلوك اغاسی عزیز اغا
معاونی اسعد اغا
ژورنال امینی خالد اغا

برنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی فرحان اغا
معاونی فتح الله اغا
ژورنال امینی شهبان اغا

ایکنجی سواری بلوکی
بلوك اغاسی مصطفی اغا
معاونی حسن افندی
ژورنال امینی خلیل افندی

نجد سنجاغی

نجد سنجاغنك طولی یوز اون ایكی ساعتدر كه جنوب جهتنده واقع
بیرین نام محلدن شرق جهتنده واقع العمار جزیره سنه و عرضی
آلتمش ایكی ساعتدر كه شرق جهتنده واقع عجیر اسكله سندن
غرب جهتنده واقع العرمه یه قدردر عرضا مذكور عجیر
اسكله سندن مركز لوایه قدر اون ایكی ساعت مقداری محل
قوملق ایسه ده صویی چوق اولوب ایچنده سیر وسفر
سهولتلیدر انجق مركز لوادن غربا مذكور العرمه یه قدر
اللی ساعتلك مسافه صوسز اولەرق مذكور العرمه یه كیتمك
استیانلر صو نقلنه مجبور اوله جقلرندن بو یولك قطعی
مشكلجه در لوانك طولا میاهی چوقدر او حوالی اراضیسنك
قوه انباتیه سی معتدل صورتده اولوب فقط مطلوب وجهله
مزروعات یتشدیرمسی اراضینك صمان وچورچوب كبی
شیلرله یاندیرلمسنه متوقفدر اهالی بو حالك اراضینك محبوس
اولمسنه حمل واعتقاد ایدرلر كه بو صورت جای استغرابدر
اراضیء مزبوره نك ارز ، حنطه ، شعیر ، ماش ، سیسام ،
طاری زرعنه استعدادی غیر مفقود ایسه ده انجق شمدیلك
حنطه وشعیر كلیتلوجه زرع اولنوب دیكر حبوباتك نثر
وزرعی پك نادردر لوا داخلنده متعدد انهار جاریه بولنوب
قسم كلیسی مركز لوا اولان هفوفك شرق جهتنده واقع
رفعه نام محلدن و بر قسمی دخی هفوفك اوچ چاریك اوته سنده

واقع مبرزك شرق جهتندن نبهان ايلدر بونلر باغ وباغچه‌دن وخالی محلاردن مرور ایدرك چوللرده ه‌و اولورلر وكافه‌سی غربدن شرقه طوغری جریان ایدرلر داخل لواده اورمان اولیوب انجق طاغ وتپه‌لر چوقدر ازجمله عجیر اسكله‌سنده شرق جهتنده وساحل بحرده واقع زختونیه وظهران نام موقعده وینه ساحل بحرده واقع مدرع نامنده ایكی طاغ اولدیغی كبی مركز لوانك شرق جهتنده‌كی باغچه‌لر ایچنده قاره اسمنده برطاغ واردركه طولی تقریبا ایكی بیك وارتفاعی یوز ذراع اولوب اتكنده التی قدر قریه وایچنده اوچیوز نفوسی استیعاب ایدر مغاره‌لر موجوددر صیفك الك شدتلی وقتنده اتش یاقلمدقچه اشبو مغاره‌لر درونده بولنمق ممكن اولمدیغی كبی موسم شتانك حكم سوردیكی زمانده ایچنده‌نقل یاقماش براوطه كبی صیجاق اولور بونلردن بشقه لوانك شرق جهتنده دخنه وغرب جهتنده ابوغنیه نامنده ایكی طاغ موجوددر لوانك منتخب محلی صوجه هفوف وهواجه مبرز ووخاـت هواجه قطیف قصبه‌لریدر لوانك شرق جهتی ساحل دریا اولوب ساحلك عجیر ناحیه‌سیله قطیفدن بشقه معمور واباد محلاری اولمدیغندن اشبو ایكی محل لیمان اتخاذ اولنمشدر لوا داخلنده‌ات ۰ قسراق ۰ دوه ۰ قیون ۰ اینك ۰ مركب ۰ كلب كبی ۰ حیوانات اهلیه قورد ۰ یبان ۰ اینكی ۰ طوشان ۰ چقال ۰ دوه‌قوشی ۰ قپلان ۰ وبوكا مماثل حیوانات وحشیه بولنور لوا داخلنده معادن یوق ایسه‌ده معلجه‌لر

چوق اولوب انجق بونلر دخی قیرده وصاحبسز برحالده اولمسیله تحت انضباط وانحصاره المسی ممکن اولدیغندن حکومت طرفندن ایشلتدیریلان مملحه یوقدر اهالینک طوزجه اولان احتیاجلرینی بومملحه لرک قریب اولانلرندن طوز جلبیله دفع ایدرلر مرکزلوا احسا اسمیله مشهور ایسه‌ده اسم صحیحی هفوفدر بولوایه نجد سنجاغی دیله بور ایسه ده شوتعریف اولنان قطعه نک اسمی احسادر نجد دخی ایچرو طرفلرینه یعنی ریاض وقسیم وجزیرة العربک اوطرفلرده‌کی محال سائره‌سنه نجد اطلاق اولنور مرکز لوا اولان هفوف قصبه‌سنک نفوسی تخمینا ۹۰۰۰ وخانه‌لری ۳۰۰۰ اولوب اهالیسی حراثت وتجارت وعبا نسجیله وتیمورجی وترزیلکله ودوه جیلکله اشتغال وتعیش ایدرلر بونلرک صنعتلری غایت محدوددر عربجه تکلم ایدرلر فقط بادیه‌ده کشت وکذار ایدن بدویلر لسانی معموره‌لرده کیلر لسانه نسبتله لغت عربیه‌یه دها قریب اولدیغندن بر درجه‌یه قدر فصاحتلری واردر مرکز لوا نواحی ملحقه‌سیله برابر اوتوز بیک نفوس واون بیک بش یوز خانه‌یی جامعدر اوراده اون قدر مکاتب صبیانیه اولوب شاکردانک تحصیلاری دخی کلام قدیمدن عبارتدر مرکزلوا سنجاغک وسطنده واقع اولوب بحره دها یقیندر باغچه‌لری چوق اولوب صولری دخی چشمه‌لر واسطه‌سیله وافی اولدیغندن یاغموره چندان احتیاجلری یوقدر لوا داخلنده قطیف وقطر نامیله ایکی قضا اولوب قطیف قضاسی مرکز لوا اولان

هفوفك جهت شماليه سنده و ساحل بحرده فرق ساعتلك
مسافه ده واقع اوله رق قائمقاملق مركزى نفس قطيف
قصبه سيدر قطر قضاسى دخى اوانك شرق جنوبى جهتنده
و ساحل بحرده لوادن التمش ساعتلك مسافه ده واقع اولوب
قائمقاملق مركزى البداع قصبه سيدر قطر قائمقامى اهاليدن
جاسم الثانى نامنده برذات اولوب مأمورين دولتعليه دن برحاكم
الشرع وضابطى معيتيله برقاچ نفر ضبطيه اقامه اولنور
مذكور قطيف قضاسيله ملحقاتنك مجموع نفوسى اوتوز اوچ
بيك سكز يوز وخانه لرى اون بيك طقوز يوزدن عبارت اوله رق قطر
قضاسى دخى مع ملحقات تخميناً يدى بيك طقوز يوز نفوس
واوچ بيك التى يوز خانه يى شاملدر لوا داخلنده كى عشاير دخى
القحطانيه منسوب العجمان وديكر المره ض والسلان والجبش
والصناعى والمحفوظ والسامر والنهلان نامنده يدى فرقه يه
منقسم وعشايرك بريده المره اوله رق والبشر والعتبه والفهيده
والجابر والغفران والجرابنه وبنى هاجر وبنى خالد عشيرتنه
منسوب العماير والصبيح والمشاهير فرقه لريدر والعوازم
والرشايت وزغب ودواسر وقحطان وسبيع وسهول نامنده يدى
عشيرت دخى موجود اولوب بونلرك اقدم واقواسى العجمان
عشيرتيدركه بيك قدرات وقسراق بولنور وهر فرقه كندى
رئيسنه تابع ايسه ده عندالاقتضا متحداً يكديكرينه اجراى معاونتده
بولنورلر اوطوالى اهاليسى درت مذهبه متمسك اولوب شيعى
دخى بولنور لسانلرى ده عربيدر عشايرك اشتغاللرى دخى

دوه‌وقیون یایلاله ویکدیکری علیهنده غزوهٔ وفقرالری اموال تجاریه‌یی دوه‌لریله نقل ایتمك و حطب جلب و بیع ایلمکدن عبارتدر . اوانك محصولی خرمادن عبارت اولوب تجارت وزراعتی آزدر . اخراجاتی خرما و عبا کبی اولوب بونلر بحرین لنجه مسکت یمن جده‌یه ومکهٔ مکرمه‌یه قدرنقل وبیع اولندیغی کبی ادخالاتی دخی پرنج حنطه قهوه ایپك تیوریپاغی بیر کفیه یشماق شکر باقر چوخه شالی کلیم اولدیغی کبی دوه قیون یاغ دخی ادخال اولندیغنه کوره ادخالاتی اخراجاتندن زیاده‌در اوراری قوملق اولدیغندن منتظم طرق ومعابری یوقدر عجیر وقطیف وقطر نام محللری دخی اسکله اتخاذ اولنمشدر انجق بو اسکله‌لرسواحلده کشت وکذاره مأمور ارقادی واپور همایوندن بشقه واپورلرك ترددی اولمدیغندن تردیلکن کمیلرینه منحصردراوراده ایکی عدد هجین پوسته‌سی اولوب بری بصره ایله احسابیننده امد شد ایدن پوسته‌در که اوانك ولایت جلیله ایله بصره اوراقنك واسطهٔ نقلیه‌سیدر ودیکری قطیفه قدردر انجق لوا داخلنده تلغراف خطی هنوز تمدید اولنمامشدر اوراده معارف مفقوددر لوانك هیچ برطرفی حدود بویی دکلدر برطابور عساکر نظامیه و بر طابور عساکر ضبطیه اقامة اولنور اوراده اجنبی تبعه‌سی اولمدیغندن اجنبی قونسلوسلری دخی یوقدرمرکز لوانك جنوب جهتنده ابنیه و باغچه‌لرینك وانهارینك اثاری موجود بیرین نامنده بربلدهٔ قدیمه واردرکه بوندن بش یوز سنه

اول خراب اولمشدر مرکز اوانك شرق طرفنده وبر ساعتلك
مسافه ده اجودين زمانك مسکنی اولان بنی شائع اسمنده بر بلده نك
آثاری باقی ایسه ده بلدهٔ مزبوره اوچیوز سنه اول خراب
اولمش وابنیه سندن دولت علیه نك اوحوالیی استیلاسنه
قدر برمناره سی پایدار ایدیسه ده مؤخرا منهدم اولمشدر
مرکز اوانك درت ساعت قربنده واقع جواثه نامنده
بر بلده نك اثاری حالا موجود و ایچنده صحابهٔ کرام حضراتنك
قبور منوره لری و بعض نخیل وابنیه سنك اثاری الیوم غیر
مفقوددر اشبو بلده مدینهٔ منوره دن صکره ابتدا ایچنده
جمعه نمازی قلنمش واهالیسی ابتدا پیغمبر افندمز حضرتلرینه
اطاعت ایتمش و کندولرینه «مرحبا بالوفد غیر خزایا ولا
نادمین» حدیث شریفی شایان بیورلمش بر بلدهٔ مبارکه درکه
ایکنجی عصر هجرت ابتداسنده خراب اولمشدر ینه مرکز
اوانك بر بچق ساعت قربنده مدینهٔ قرمطی نامیله معروف
بر بلده اولوب عصر رابع اخرنده خراب اوله رق بر جامعدن
بشقه اثاری قالمامشدر مدینهٔ قدیمهٔ هفوف مرکز لوانك
اون بش دقیقه قربنده واقعدرکه بوندن اوچیوز سنه اول
خراب اولمش وشمدی حنطه مزارعی بولنمشدر احسا ایله
قطیف وظهران ارasında دها چوق ابنیه و نخیلك اثاری الان باقی
اولان خرابه مملکتلر واردر .

– تاريخ اسلام –

تاريخ نوع بشرك بدايت خلقتندن برو سركذشتنى نقل وحكايه ايدر . فائده‌سى وقوعات سالفه‌يه مطلع اولمغله معنا تمديد وتوسيع حيات ايتمك ومادهٔ حال واستقبال ايچون ماضيدن عبرت المقدر . بو علم جملهٔ علوم وفنونك مجموعه‌سى دخى صايله بيلور . چونكه انسانلرك كافهٔ اختراعات واجراآتنى سويلر .

تاريخ اساسا (قرون اولى) (و قرون وسطى) (وقرون اخيره) ناميله اوچ قسمه ايريلور . ظهور اسلام ايسه قرون وسطايه مصادفدر .

ظهور اسلامده اوروپانك حالى هرج ومرج ايدى . بر طرفدن منافسات مذهبيه چوغالش وديكر طرفدن روما دولتى حال انقراضده بولنمش وقبائل وحشيه‌نك مهاجماتنه جهالت عموميه منضم اولمش ايدى . اول اثناده جزيرة العربده بولنان عربلر دخى فرق وعشاير متعدده‌يه منقسم اوله‌رق وبدويت اقتضاسى اوزره برلريله محاربه وغارتلر ايدرك وقت كچوررلر وشعر ايله تفاخر ايدرلر ايدى .

ميلاد حضرت عيسانك ٦٢٢ سنه‌سنده بعثت حضرت نبويه مكهٔ مكرمه‌ده ظهور ايتدى . و بعده مدينهٔ منوره‌يه هجرت سنيه وقوع بولدى . زمان سعادتده مكه ومدينه ايله اطرافى فتح بيورلديغى كبى ايمانه دعوتى متضمن هر طرفه نامه‌لر كوندرلدى .

۶۳۲ سنهٔ میلادیه‌سنده پیغمبر افندمزك ارتحال دار بقایه بیوردقلرنده حضرت ابوبکر خلیفه اولدی . زماننده دائرهٔ اسلامه کیرمش اولانلردن بر مقداری ینه ارتداد ایتمشلر ایسه‌ده حربا طریق انقیاد ونجاته اعاده ایدلدیلر . حضرت ابو بکر اولوقت روماولرك النده اولان سوریه وفرس پادشاهلرینك زیر حکمنده بولنان عجمستان طرفلرینه ایکی قول اردو کوندردی . بو صره‌ده یعنی هجرتك اون اوچنجی سنه‌سنده خلیفهٔ مشار الیه دار عقبایه انتقال بیوردی . مدت خلافتی ایکی سنه اوچ ماهدر .

حضرت ابو بکردن صکره حضرت عمر خلیفه اولدی . ایران وسوریه‌یه کوندرلمش اولان مذکور اردولره مشار الیه برقاتدها تقویت ویره‌رك عسکری مظفر اولدیغندن بو مملکتلر حوزهٔ مسلمینه کیردیکی کبی مصر قطعه‌سی دخی فتح اولندی : مرویدرکه حضرت عمرك خلق محاربه ایله اوغراشدیرمسندن بر مقصدی دخی ارزوو مطالبلری بر نقطه‌ده طوپلامق وبو وسیله ایله اتحاد عمومی وجوده کتوره‌رك عربلرك اسکی شقاقلرینی محو ایتمك ایدی . فی الحقیقه عصبیت اسلامیه اولوقت فوق العاده کسب وجود وقوت ایتمشدر .. نهایت ابولؤلؤ نام بر جانی خلیفهٔ مشار الیهی جرح وقتله جسارت ایتدی . مدت خلافتی اون سنه والتی ماهدر .

اندن صکره مقام خلافته حضرت عثمان جالس وزماننده فتوحات اسلامیه مغرب طرفلرینه قدر ممتد اولدی . انجق اقربا ومتعلقاتنی

بر طاقم مأمورينلرة نصب ايتمسندن وكويا شوق برادري ومصر والیسی اولان عبداللهه كوندروب طوتيلان بر مكتوبنده اورايه كيره جك اولان بعض خلافكيرانی حقنده مقاصد مضره يازديغی ادعا اولنمسندن والحاصل عربلرك افتراق سابقلری تجدده باشلامسندن ظهور ايدن اختلالده خليفهٔ مشار اليه قتل ايدلدی . مدت خلافتی اون ايكی سنه اولوب كندوسی قرآن كريمی جمع وتدوين ايتمش وحكومت اسلاميه نك توسيعی امرنده خيلی بر امشدر .

بعده حضرت علی مسند خلافته كجدی . انجق شام واليسی معاويه ومصر واليسی عمر ابن العاص حضراتی بيعت ايتمديلر . ومشار اليه ايله ارالرنده متعدد محاربه لر وقوعبولەرق مسلمين ايكی فرقه يه ايرلدی . ومعاويه حضرتلری شامده قالوب حضرت علی كوفه يی تشريف واكال فتوحاته همت بيوردی . بريسی حضرت علی يی وديكری معاويه يی وبريسی عمر ابن العاصی بر وقتده قتل ايتمك اوزره خوارجدن برك وعمرو وابن ملجم نام اوج شخص بينلرنده معاهده ايدوب چيقديلر . برك معاويه اوزرينه هجوم ايتدی ايسه ده سوء قصدينی يرينه كتورمزدن اله كچوريلوب اولدير لدی . عمرو ابن العاصی بكلدی ايسه ده او كيجه محلندن چيقمامغله خائب اولدی . انجق ابن ملجم خبيث خليفهٔ مشار اليهی شهيد ايتمكه امكان بولمش وكندوسيده اعدام اولنمشدر . حضرت خليفه نك زمان حكومتی درت سنه طقوز ماهدر .

كندوسندن صكره مخدومی حضرة حسن التی ماه قدر حجاز

وعراق طرفلرنده خلافت ایتدکدن صکره حکومتی ترك ومتعاقباً دار جنانه رحلت بیوردی .

مشار الیهم صحابهٔ کرامدن صکره شمدی‌یه قدر تشکل ایدن دول اسلامیه متعدد ایسه‌ده چوقلری طوائف ملوك اولدیغندن باشلوجه‌لری سکزدر . برنجیسی (امویلر) ایکنجیسی (عباسیلر) اوچنجیسی (اندلسلیلر) دردنجیسی (سلچوقیلر) بشنجیسی (فاطمیلر) آلتنجیسی (ایوبیلر) یدنجیسی (مملوکلرله‌چرکسلر) دولتلری وسکزنجیسی (سلطنت سنیهٔ عثمانیه)در .

ـ امویه دولتی ـ

١

مؤسسی حضرت معاویه اولوب حضرت حسن ترك خلافت ایتدکده ٤١ سنهٔ هجریه‌سنده هر طرفدن کندوسنه بیعت اولنه‌رق بوصورتله کسب استقلال وشامی مرکز حکومت اتخاذ ایلشدر . زماننده سوریه ومصر وحجاز .وعراق وایران وخراسان هپ سلطنت اسلامیه‌یه داخل ایدی . چند دفعه استانبول اوزرینه عسکر کوندرمشسه‌ده حرکات عسکریه‌سی نتیجه‌لندیر‌ه‌مامشدر . مدت حکومتی یکرمی سنه‌در . اوغلی وخلفی یزیدك عسکری کربلا سنجاغی داخلنده ایتدیکی محاربه‌ده حضرت حسینی شهید ایلدکدن صکره میدان امویلره قالمش وبونلردن اون درت پادشاه حکومت ایدرك ایچلرنده یزیدك اوغلی ایکنجی معاویه وعبدالملك ابن مروان

وعمر ابن عبدالعزیز صیت حسن ویزید کبی برقاچی شهرت سیئه قزانمش و بو دولتك مدت حکومتنده دائرهٔ اسلامیتك زیاده توسع ایدرك واور وپانك اسپانیا قطعه سی دخی فتوحاتلری عدادندن بولنه‌رق بو واسطه ایله تاریخ عمومیده بیوك بر نام قالمشدر . مؤرخلر تبعه سنك مقداری بی اتمش ملیون نفوس رادهسنه ابلاغ ایدیورلر قانون اداره‌سی احکام قرأنیه واحادیث نبویه ومعاملات عرفیه‌در . سلاطین امویه زمانلرنده بین الاسلام علمه اهمیت ویرلمکه باشلادیغی مثللو براقدقلری جوامع وابنیهٔ سائره خلقك اول زمان فن معماریده ایلرولدکلرینی کوسترمکده واکثر پادشاهلری احتشامه رغبت ایتدکلرندن نسج ونقش اقمشه وبوکا مشابه صنعتلرك رواج بولدیغی اکلاشلمقده‌در . عبدالملك ابن مروان ٧٦ سنهٔ هجریه سنده سکه دخی اورمش ایدی . اشبو دولتك مدتی برمنوال محرر ٤١ سنهٔ هجریه سندن ١٣٢ سنه سنه قدر یعنی طقسان بر سنه‌در .

ــ عباسیه دولتی ــ

٢

اکرچه امویلر مستقل ایدیسه‌لرده حکومتلرینك اواخرنده خلق ایکی فرقه‌یه ایرلدی . بری عم حضرت پیغمبری عباس حضرتلرینك سلاله‌سندن (عباس السفاح) نام ذاته منتسب ودیکری بنی امیه‌یه متقرب ایدی . عباس طرفدارلری البسه‌لرنده سیاه وامویلره تصاحب ایدنلر بیاض اشارتلر

قویدیلر . انقسام مذکوری متعاقب فرقتین اراسنده محاربه
باش کوستردی . سفاح طرفی غلبه ایتدیکندن امویلرك صوك
پادشاهی اولان مروان اقربا و متعلقاتیله برابر اعدام اولندی .
یالکز (عبدالرحمن الداخل) نامنده بر شهزاده قاچدی
بقایای صیروب افریقایه و اندن اسپانیایه قاچدی که تاریخ اسلامك
الثمهم بر قسمی دخی بو ذاتك تأسیس ایتدیکی حکومت اولمسیله بحثی
کله جکدر بونك اوزرینه سفاح ١٣٢ سنه سنده کوفه ده مقام خلافته
چکوب کندوسنه بیعت عمومیه اجرا اولندی ١٣٦ سنه سنده وفات
ایتمکله یرینه اوتورن (ابو جعفر المنصور) روماالولرك
(سلوس) یعنی مداین نام شهرلر ینك خرابه سی قربنده [١]
بغداد شهرینی یکیدن تأسیس ایدوب پایتخت ایدندی . طوغله دن
یوز التمش اوچ قله یی برسور ایله احاطه ایتدیرمش ایدی .
مشارالیه توفیرات مالیه ایله شهرت بولمش و خزینه سنده اوتوز
یدی ملیون لیرادن زیاده اقچه بریکدیرمشدر . مقتضای
حکومتی هر شیئه ترجیح ایتدیکندن رقیبلرینه غالب کله رك حتی عمی
عبداللهی طوان ایچنده ازدیرمش و یارلغی کوردیکی آدمی
ابو مسلم الخراسانی یی شبهه اوزرینه دسیسه ایله اعدام
ایلمشدر . منصورك وقتی فتنه وفسادلره مصادف اولدیغندن
روم پادشاهلغی طرفندن ممالك اسلامیه اوزرینه هجوم اولندی .
خلافتی یکرمی سنه در امام اعظم و همام اقدم افندمز حضرتلری
بو ذاتك زماننده حیاتده ایدی . منصورك اوغلی مهدی و بعده

---

[١] سلیمان پاکك یقیننده اولان طاق کسری جوارنده واقع خرابه در .

اوغلی هادی مقام خلافته کچدیلر . هادیدن صکره ١٧٠ سنه سنده تخت خلافته جالس اولان هارون الرشید خلفای عباسیه نك ارشدی اولوب شهزاده لکی زماننده مهارت عسکریه سنی وفضیلت علیه سنی خلقه اکلاتمش اعاظمدن بولنمغله زمانلری دولت عباسیه نك دور استیلاسی دیمکدر . حکومتی بر طرفدن هندستان وچین وبر طرفدن قافقاس واسیای وسطی ایله محدود ایدی . اول عصرده اوروپا واسیا قطعه لرنده ایکی عظیم پادشاهلق وارایدی که بریسی عباسیه دولتی ودیکری فرانسه حکومتیدر . لکن اسلام اراسنده ذاتاً اهمیت المش اولان علم ومدنیتی هارون الرشید غایت ترقی ایتدیردیکندن دولت عباسیه فرانسه یه فائق اولمشدر . حتی خلیفهٔ مشار الیه معاصری بولنان فرانسه قرالی مشهور شارلمان ایله دوستانه معامله ده بولندیغندن کندوسنه هدیة کوندردیکی شطرنج وسائره میانه سنده اولان ساعت شمسیه فرانسزلره وله وحیرت ویرمشدر . هارون هم جسور ووقور وهم ده عالم وحلیم ایدی . سایه سنده یتشان خاندان برمکی یی محو ایتمسنك سبب اهمی حکومتنه اشتراکه خواهشکر اولدقلرینی تفرس ایتمسیدر . دورنده بغداد شهرینك ایکی ملیون نفوسی شامل اولدیغنی مؤرخلر یازییور . بر اردویی مستصحباً شمدیکی دولت ایرانیه داخلنده اولان خراسان ولایتنده ایکن وفات ایتدی . سلطنتی یکرمی ایکی سنه در . هارون حال حیاتنده ملکنی مخدوملری (امین) و (مأمون) و (معتصم)

اراسنده تقسیم ایندیکندن وفاتنده امین ایله مأمون غوغایه طوتشدیلر . امین درت سنه‌یی متجاوز مدتده وتن پرورلك ایچنده خلافت نامنی طاقندقدن صکره برادرینك مغلوبی اوله‌رق اعدام ایدلدی . معتصم ایسه سیرجی قالمش ایدی . مأمون پدری هارون قدر غیرت وشجاعت صاحبی وغایة الغایه معارف محبی اوله‌رق فقه وحدیث ومنطق وتاریخ وبالخصوص هیئتده عالم ایدی . برطرفدن سجلیا وکرید اطه‌لرینی وسائره‌یی استیلا ایله مملکتی توسیع ودیکرجانبدن فنونی تکثیر ایدوب یولنه قویمش ورصدخانه‌لر وکتبخانه‌لر ومکتبلر اچدیرمش واولوقتده علمك لسانی اولان یونانجه‌دن متعدد کتابلر ترجمه ایتدیرمشدر . عصرنده اوروپادن ممالك اسلامیه‌یه تحصیل ایچون طلبه کلور ایدی . لکن مؤخرا قرآن عظیم الشانك مخلوقیتی حقنده چیقاردیغی بر مسئله‌یی لزوم سببیله ائمهٔ کرامدن بعضیلرینه بد معامله ده بولندی که انسانك قصوردن قورتله‌میه‌جغنه بومعامله سی دلیل صایله بیلور . مدت سلطنتی یکرمی سنه‌در .

بعده برادری مومی الیه معتصم خلیفه اولدی . معتصم دخی قرارنده ثابت وجری اولوب کندیسنك بالذات قوماندا ایتدیکی اردو ایله روملره غلبه چالدی . اوقویوب یازمسی اولمدیغی حالده پدر و برادری کبی معارف پرور اولدیغندن ترقیات مدنیه‌یه خدمت ایتمکدن کیروقالمدی . بونکده بیوك قصوری اللی بیك تاتاری کتوروب عسکرلکده وسائر ایشلرده

قوللانمسيدركه نهايت عباسيلرك استقلاللريني بونلر اللرندن الديلر . معتصمك مدت حكومتي طقوز سنه‌در . بعده (الواثق بالله) و بعده ظلم و سوء احوال ايله معروف اولان (المتوكل على الله) خليفه اولمشلر ايسه‌ده بونلردن صكره دور اقبال انحطاطه يوز طوتدي . چونكه تاتارلرك نفوذ وقوتي تماميله يريني بولوب خلفانك چوغي بونلرك اللرنده اويجاق كبي قالەرق كيمي خلع و كيمي اعدام و كيمي تحقير ايدلدي . حقيقتده پادشاهلق صدر اعظم واميرالامرا ال يدنده وخطبه ونام خلفاده براغلدي بو انحطاطه يالكز تاتارلرك تكثري سبب اولميوب خليفه‌لرك جهلي و بيهوده يره كبر واحتشاملري بشقه‌جه باعث ايدي . هرطرفده فتنه‌لر ميدان آلوب واليلر كسب استقلال ايتدكلرندن طوائف ملوك چوغالدي . حتى نفس بغدادده آسايش مفقود اوله‌رق خليفه‌نك حكومتي سرايندن طيشارىيه چقه‌مز ايدي .... قائم بامر اللهك زماننده يعني ٤٤٩ سنهٔ هجريه‌سنده سلجوقيلردن طغرل بك بغدادده كندي نامنه سلطنتي اعلان ايتمش و مع مافيه منفعت ملاحظه‌سيله قائمه نه خليفه نظريله باقه‌رق قزيني تزوج ايلمشدر .

عباسيلرك حال انقراضي ٦٤٠ سنه‌سنه قدر كوچ حال ايله دوام ايده‌بيلمش واوصره‌ده مستعصم مقام خلافته كچمشدر . مشار اليه ثباتسز اولوب علويلرك محو ينه‌يوريليكي حالده صدر اعظمي بن علقمينك علويلردن اولديغني بيلمز ايدي .

مستعصمك معامله سندن ناشی خانٔ مرقوم اخذ انتقام شوداسنه دوشدی . بوعصر جنکیزك عصر ظهور واستیلاسی ایدی . بن علقمی جنکیز طاقندن (هلاکو) ایله کزلیجه مخابره ایتدی . دیرلرکه اخفای مثنویات ایچون امنیت ایتدیکی برآدمك باشنی تراش ایدوب مقصدینی ایکنه ومرکب ایله قفاسنه یازدقدنصکره صاچنی چیقنجه یه قدر حریفی نزدنده توقیف وبعده هلاکویه امزام ایتدی . اورادهینه تراش ایدوب اوقودیلر . بونك اوزرینه هلاکو کویا ایکی یوز بیك عسکرله بغداده طوغری یوریدی . بن علقمی کائن مصالحه یاپمق دسیسه سیله خلیفه ووجوه بلده یی هلاکو اردوکاهنه یاقلاشدیردقده ظالم تاتارلر جمله سنی اعدام ایتدکدنصکره بغداده کیردیلر ازجمله بن علقمی دخی آخرته کوندریله رك جزای سزاسنی بولدی . سرایلری نهب وابنیهٔ جمیله ومقدسه یی تخریب ایلدیلر وحد وحسابه کلمز کتابلری دجله یه آته رق مدینه وقلی روایة بر ملیون آدم تلف ایدرك انسانیته طوقندیلر . بغدادك سفالتنی قصیده ایله وصف ایلیان بر شاعر جاهلرك خرابندن اوتوری شو بیتله عرض مناجات ایتمشدر :

« کردند بظلم خانهای توخراب »
« ای خانه خراب تابکی صبرکنی »

اشته عباسیلرك بغدادده حکومتلری ۱۳۲ سنه سندن باشلایه رق بر وجه بالا ٦٥٦ سنه سنده نهایت بولدیکه ٥٢٤ سنه دیمکدر . بونلردن اوتوز بدی پادشاه کلدی . مؤخراً عباسیلردن

بری مصرده اثبات اصالتله نام خلافت ومدار معیشتی ایله
کچوردی واخلافندن بر قاچ ذات اوراده اولصورتله عمرینی
امرار ایتدی ایسه ده ایش یته نامده قالوب حکومت جسمانیه یه
ارتق مداخله یه موفق اوله مدیلر . عاقبت یاوز سلطان سلیم
حضرتلری مصری الدقلرنده اول وقت خلیفه دینیلان ذات
نفسنی خلع وخلافتی مشار الیه حضرتلرینه ترك ایتدی که
کیفیتی تاریخ عثمانیده یازیله جقدر .
بوخاندان سلطنت ایامنده قانون اداره احکام شرعیه دن عبارت
ایدی مذاهب تورەمش وفتاوی تألیفلری چوغالمش وفنون
وصنایع هارون وچندنفر خلفی سایه سنده ایلرولمشدر . اواثناده کی
حسن اخلاق واتحاد مؤخراً مبدل نفاق وشقاق وبوده
منتج عصیان وفساد اولمسیله انقراض بولمشدر .

ـ اندلس دولتی ـ

٣

اشبو اندلس دیدیکمز یر اوروپاده شمدیکی اسپانیا دولتنك
ممالکی اولوب افریقانك فاس سواحلی قارشوسنده واقعدر
امویلر طرفندن افریقاده مأمور بولنان طارق ٩٢ سنه سنده
شمدی سبته وجبل الطارق ناملریله معروف اولان بوغازی
اون اوچبیك قدر عسکرله کچوب اندلسه کیردیکه اندن صکره
اهل اسلام بو قطعه یی رفته رفته کاملا ضبط ایدوب امویلر
طرفندن والیلر کوندریله رك اداره اولنور ایدی . عباسیلرك

اندن قورتيلان اموى عبدالرحمن الداخل ١٣٩ سنه سنده اندلس اهاليسنك دعوتيله افريقادن اورايه مرور ايتمش وپادشاه اولمش اولديغندن شرق طرفندهكى عباسيه دولتنه مقابل غرب طرفنده اندلس دولتى تشكل ايتمشدر . مشار اليه عبدالرحمن مقتدر وعادل اولوب وفاتندن اول اوغلى وولى عهدى هشامه ورديكى نصايحدن بريده « اى اوغلم تبعه يى ممنون ايت چونكه حكومتك دوام وامنيتى تبعه نك ممنونيتنه وتهلكه وخطرى انك نفرتنه متوقفدر » سوزلرى ايدى كه عين حكمتدر . بو دولتك پاى تختى قرطبه شهر يدر عبدالرحمانك وفاتندن صكره مومى اليه هشام وبعده حكم وبعده عبدالرحمن وبعده اوغلى محمد حكمدار اولمشلر وترقى مملكته پك كوزل خدمتلر كوسترمشلردر . حتى دائمى موظف عسكر استخدامى اصولنى برنجى دفعه اولهرق حكم ايجاد ايلديكى كبى عبدالرحمانك زماننده مسلمين ليون شهرينى ضبط ايله فرانسه ممالكنه كيروب اوراليرنى تهديد ايتديلر هله محمد فتوحات ومعارفه نيجه خدمتلر ايدوب تاريخده بيوك اسم براقمشدر . بعده منذر وبعده عبدالله حكومت ايلمش ايسه ده بونك ايامنده داخلاً فتنه وفساد باش كوستر ديكندن فرنكلر اندلس اوزرينه هجوم ايدوب دولتى صقشدير مشلر ايدى . عبداللهدن صكره اوچنجى عبدالرحمن ٣٠٠ سنه سنده سرير سلطنته اوتوروب تمام اللى سنه حكومت سوردى اوروپا جهالت ايچنده اولديغى حالده اندلس اوضره ده علوم وفنون وصنايعجه ترقى ايده كتمكده ايدى .

حتی اوزمان لیون قرالی (شانسو) مداوات ضمننده قرطبه یه
کلمکه مجبوریت کورمش ایدی ٠ فرنکارله متصل محاربه
ایدیلور ایدیسه‌ده مجموع محارباته کوره عبد الرحمن متضرر
اولمشدر ٠ مشار الیه خزینه‌سنی بر ملیار یعنی بیك ملیون التون
ایله طولو براقه‌رق وفات ایتدیکی تاریخلرده مسطوردر ٠
کندوسندن صکره ایکنجی حکم اون التی سنه حکومت
ومعارفی سومك وایلرولتمك ایله کسب شهرت ایتمش واشته
اندلس دولتنك ایام اقبالی کندوسندنصکره ادباره منقلب
اولمشدر ٠ چونکه حکمك خلفی اولان هشام المویدك ابتدای
سلطنتی صدر اعظمی منصور همتیله حسن اداره کورمش
ایکن مؤخراً صدر اعظمك وفاتنده محمد نامنده بر مفسد خلقی
تهییج ومویدی خلع وحبس ایتدیرمش وکندوسی کرسیٔ
حکومته واصل اولمش ایدی متعاقباً بونكده خلعنه اهالی
طرفندن چالیشیله‌رق سلیمان الظاهر نام ذاتك معیتنده طوپلانمش
وسلیمان دخی اسپانیوللردن بالاستمداد محمده غلبه چالمش ایسه‌ده
مرقوم ینه محاربه ایله اخذ انتقام ایدرك سلیمانی قاچرمش ایکن
اهالیدن بر فرقه مؤیدی حبسدن چیقاره‌رق سلطنتی تکرار قبول
ایله مفسد مزبوری کندوسنه تسلیم ایتدکلرنده اعدام ایلمشدر ٠
بنابرین آتش الان فتنه یاتشمیوب قاچمش اولان سلیمان ینه باشنه
طوپلادیغی خلق مویدلکیه‌سیله چارپشدیره‌رق نهایت غالب کلمش
ومویدی غائب ایتدیرمش ایدی انجق کذا استقلال تامه موفق
اوله‌مدی ٠ زیرا علویلردن حمودی نام ذات خروج وسلیمانه غلبه

ایتمش ایدی . شوارالق امویلردن برعبدالرحمن داخل میدانه چیقدی . ونتیجه کورلدیلردن صکره اندلس دولتی امویه وجودیه دیه ایکی قسمه ایرلدی . بعده بسبتون یوزه چیقمش اولان اهالی ارتق غوغا چیقارمقدن بشقه برشی دوشونمدکلرندن حمودیلری استمدیلر . وامویلری مستقل بیلدیلر نه چاره که پادشاهلرینی خلع وقتل وتسمیم ایتمکده قصور کوسترمدیلر ٤٢٢ سنه سنده وامید نام پادشاه ایامنده قرطبه خلقی ایاقلنوب امویلری قوغدیلر . اشته بو دولتدن ١٧ حکمدار کلمش ومدت حکومتلری ١٣٩ تاریخندن ٤٢٢ تاریخنه قدر دوام ایلکله ٢٨٣ سنه دن عبارت بولنمشدر . اندن صکره اندلسده اهل اسلامدن طقوز عدد طوائف ملوك پیدا اولدی وبربرینی ییوب بتوردی ٤٨٤ سنه سنده مرابطین نامنده فاس طرفلرنده کی بدویلر اندلسه کچه رك مملکتی کاملا المشلر ایکن ٥١٤ سنه سنده موحدین نامنده برطائفه بونلریده تارومار ایدوب مقام حکومته کچدیلر . بو اثناده ایسه اسپانیوللر غوائل داخلیه دن استفاده ومملکتك اکثر یرلرینی استرداد ایتمکده ایدیلر ٦٤٣ سنه سنده ده بنی احمر اسمنده برفرقه خروج واسلام النده قالان یرلری استیلا ایدوب موحدینه خلف اولدیلر . لکن حکومتلری اسپانیوللر طرفندن تضییق ایدیله ایدیله غرناطه یه منحصر قالدی . نهایت اسپانیا قرالی (فردناند) بنی احمردن ابو عبداله الصغیرك زمان امارتنده غرناطه یی محاصره ایتدی . از قتال وفقط برچوق قیل وقالدن صکره ابو عبداله شهری

تسليمه راضى اولـدى . امان يارب .. اوقوجه دولـت
اسلاميه نك مجرد كندى فساد اخلاق بليه سيله اوغراديغى
انقلاب وانقراضك صوك ساعتنى تصوير ايدن تواريخ
مفصله يى اوقومق انسانى نقدر دلخون ايديور . تسليم
كوننك كيجه سنده الحمرا والبيضا سرايلرى (كه مواقع شوكت
و صفا ايدى) و بالجمله شهرك خانه لرى ماتمكاه اولمش ايدى .
ابو عبداه شهرك وخزينه لرك انختارلرينى الهرق (فرديناند)ك
يانـنـه كلديكى وقت قرال كندوسنه « تأسـف ايتيكز
مالك حقيقى جناب حقدر هر دولتك كمال وزوالى اولور »
ديدكده يأس وكدر ابو عبداللهى متهيج ايدرك مستولى يه
خطابا « بو ساعتده هپ ملك ومالمز واولاد و عيالمز دست
انصافكزده در .... سكز يوزسنه دنبرى بو قطعه ده حكومت
ايدن دولت اسلاميه نك يادكارلرينى اشته تقديم ايديورم »
ديه رك انختارلرى ويرمشدر .... ومى اليه فاسه كيمك
اوزره كاربانيله برابر طـاغ يولـنى طوتوب چـقدقـده
اسپانيوللر بيننده « عربك آه ايتديكى محل » ديه مشهور
اولان يردن بركـره دهـا دونوب غرناطـه يه باقش
وبرآه جكرسوز چكمش ايدى . نه چاره كه ندامتك فائده سى
يوقدر . بو وقوعات فاجعه هجرتك اونجى عصرينه مصادفدر .
عربلر حين فتحده سكنهٔ محليه يى رنجيده ايده جك حركتده
بولنمامشلر ايكن فرنكلرك اول واخر اثنـاى استيلاده اهل
اسلام حقنده روا كوردكارى معاملات وحشيـانه كرچكدن

صفت انسانیتہ شین ولکه کتوره‌جك درجه‌یی بولوب آشمشدر . شوقدرکه فردیناند وزوجه‌سی (ایزابل)حسن معامله کوستردیلر ... اندلسده صورت اداره‌ایکیدر بریسی احکام شرعیه ودیکری بعض قوانین‌مدونه ایدی . نظامات بلدیه‌یه دائر برطاقم شیلرده یازمشلر ایدی . اندلس مدنیتنی حقیله توصیف ایتمك بر بیوك کتاب یازمغه محتاجدر. بوراده بوقدر دیمك کافیدرکه شمدی اوروپا مدنیتی نصل حیرت ویریور ایسه او زمان اندلسك انوار ترقیاتی کوزلری اویله‌جه قاشدیریورایدی . کتابخانه‌لرمدرسه‌لرخسته‌خانه‌لرکبی اثار خیریه‌نك حد وحسابی یوق‌ایدی . بنی احمرك بناکرده‌سی اولان الحمرا قصرینك اثاری شمدی‌یه قدر باقی اولوب تماشاسی ایچون اوروپادن اورایه سیاحلر کیتمکده‌در .

ـ دولت سلجوقیه ـ

٤

سلجوقیلر ترکستانلیدرلر . بونلردن برقاچ رئیس عشیرتلرینی الوب بخارا طرفنه کلمشلرایدی . اورالرده برطاقم غوغالردن صکره رؤسای مرقومه‌نك اخلافندن طغرل بك ٤٢٨ سنه‌سنده ونیشابور شهرنده کسب استقلال ایلمشدر .

سلجوق اسمی امرادن برینه نسبتله علم اولمشدر . ارطغرل بك نیشابورده‌مستقل اولدقدن‌صکره اصفهانی فتح وکندوسنه پایتخت اتمش ایدی . دائرهٔ حکومتی کیتدکجه بیوکلشوب

جرجان وطبرستان وخوارزم و بلاد جبل وری و سجستان وقزوین ودیلم وکرمان مملکتلری بودائره‌یه داخل ایدی. میر مشار الیهك برادری ابراهیم بکك معیتنده طرابزونه طوغری کوندردیکی اردو روملره غلبه چالمش و یوز بیك اسیر المشدرکه وقوعی اندر مظفریتدندر. ٤٤٧ سنه سنده طغرل بك عراقی، کلمش و موصل و سنجاری ضبط ایدرك زمام اداره‌یی کاملا اله الدیغندن غرب وشرق پادشاهی تسمیه ایدلمش ایسه‌ده بغداد خلیفه‌سی القائم بامر الله‌ه یینه حسن معامله کوستروب خلافتنی طانیدی. قزینی ازدواج ایتدی. پادشاه مشار الیهك مدت سلطنتی یکرمی یدی سنه در وفاتنده امر آل سلجوقدن سلیمانی مقام سلطنته اوتور تمشلر ایسه‌ده بر سنه صکره سلجوقیلردن اولوب ذاتاً ولی عهد بولنان الپ ارسلان سلیمانی خلع و کرسئ حکومته جلوس ایتدی. بوذات دول اسلامیه حکمدارلرینك و بلکه‌ده پادشاهان روزکارك برنجیلرندن اولوب هم جسور وهمده کوزل خویلی ایدی. کسب ایتدیکی بیوك بیوك موفقیتلر دخی تاریخ عمومی‌یی اشغال ایتمکده‌در. مشهور نظام الملك بونك وزیری ایدی که حکمدارلره خدمت ایدن وزرانك برنجیلرندن اولدیغی آثار تاریخیه ایله مثبتدر. الپ ارسلان اولا داخل ممالکنده ظهور ایدن عصیانلری باصدیردقدن صکره کرجستان اوزرینه عسکر کوندره‌رك مظفر اولمش ومتعاقبا روم امپراطوری ایکی یوز بیك عسکرله سلجوقیلر اوزرینه هجوم کوستردیکی

حالده اول ارسلان اون بش بيك نفر مغيتيله مقابله
وغلبه ايتدكدن بشقه ايمپراطور ارمانوسى دخى النه اسير
دوشوره بيلش وعلو جنابى حسبيله فديه‌سز عفو واطلاق
ايلشدر . حدود سلطنتى افغانستان واسياى وسطى
وقافقاس وارمنستان وشام ونجده قدر ممتد ايدى .
عصيان ايدن امرادن بر يني اسير ايتديكى حالده مرقوم
فيلة خنجر غدر يله مشار اليه ٤٦٥ سنه‌سنده اعدام ايتدى .
مدت حكومتى طقوز سنه‌در . خلفى ملكشاه دخى حسن
سلوك اتمش وهله نظام الملكى مقام وزارتده براقسندن
ناشى زماننده علوم وفنون ترقى كورەرك امور داخليه
دخى بولنه قونلشدر ٤٨٥ سنه‌سنده ملكشاه وفات ايتديكى
كبى اندن اول دخى ٣٠ سنه متماديا وزارت ايدن نظام
الملك باطنيلرك خنجر غدر يله قتل اولنمغله سلجوقيه دولتى
قپودانسز بر كمى يه دوندى . تاريخده اسماعيليه ودها برچوق
نامليله معروف اولان اشبو باطنيه فرقه‌سى شو زمانده
تورەمش وعقل وحسابه كلمز ملعنتلر خباثتلر اجرا اتمشدر .
وراثت دعوا وغوغارى ايكى سنه سوروب نهايت بركياروق
نام شهزاده پادشاه اولدى . چند سنه صكره خلق محمد
شاه نامنده ديكر برشهزاده‌يى بغدادده مقام حكومته
كتورديلر . و بو ايكى حكمدار بو بر يله برقاچ دفعه محاربه
ومصالحه ايتدكدن صكره بركياروق وفات ومحمد شاه كسب
استقلال ايلدى . محمد شاه غياث الدين نامنى الوب مدت

حكومتنی عصیانلری باصدیرمق و باطنیلرك نفوذ و ملعنتی برطرف ایتمك غائله‌لریله کچوردی . بعده ٥١٣ سنه‌سنده سنجر حکمدار اولدیسه‌ده اسیای وسطاده برمحاربه‌ده دشمنك النه دوشمش ایدی . کندیسندن اول وصکره عاصی والیلر ودره بکلری هرطرفی قارمه قاریشق ایتدیلر . سنجر اکرچه اسارتدن قورتلدی ایسه‌ده ینه برشیئه موفق اوله‌میوب ٥٥٣ سنه‌سنده وقوع وفاتیله اصفهان سلجوقیلری انقراض بولدیلر .

شو اختلالات صره‌سنده کرمان والیسی دخی مستقل اولمش اولدیغندن سنجردن صکره شکل اداره اورده بردولت حالنی الدی ٥٨٣ تاریخنه قدر برقاچ پادشاه پك کوزل حکومت ایتمش وبعده انقسام ایله اوده کسب اضمحلال ایلمشدر . بونی متعاقب خوارزمده سلجوقیلردن متشعب بردولت میدانه چیقارق ازوقت ظرفنده پارلادقدنصکره محو اولدی کیتدی . اشته بوصورتله اختلال وانقسام داخلی چوغاوب سلجوقیلردن حلب طرفلرنده‌ده برحکومت وجود بولمش ایکن باطنیلرك سعییله اوده قرق سنه ظرفنده انقراضه اوغرادی .

بو اثناده سلجوقیلردن قونیه‌ده بر سلطنت دها تشکل ایتدیکه دوام وکسب انتظام ایلمشدر . شویله‌که قونیه طرفلرنده الب ارسلان طرفندن والی نصب اولنمش اولان سلیمان اختلالات داخلیه‌سندن مستفید وحکومتنجه کلیاً مستبد اولدی ٤٧٩ سنه‌سنده بر مغلوبیته طیانه‌میه‌رق نفسنی قتل ایتدکده شهزاده‌لر

بربريله محاربه‌يه طوتشديلر . نهايت بونلردن ركن الدين پادشاه اولوب تنظيم امور داخليه ايله اوغراشدی . يرينه اوتورن اوغلی قليچ ارسلان دخی روملرله ايتديكی محاربه‌لرده براراق كوسترمش ايسه‌ده صلاح الدين ايوبی ايله متحداً اهل صليب اوزرينه يورومسی لازمهٔ ديانت وحميتدن ايكن بالعكس مشار اليهله بوزيشه‌رق يكديكری اوزرينه عسكر كوندرمشلردر ٥٨٩ سنه‌سنده وفات ايتمكله يرينه سليمان شاه اوتوردی . ووقتنی اصلاحات داخليه ايله كچوردی . اوغلی ايكنجی قليچ ارسلان پادشاهلغه لايق دكل ايدی . جلوسنك ايكنجی سنه‌سی خلع ويرينه عموجه‌سی غياث الدين اجلاس قلندی مومی اليه روملردن بعض يرلری المشدر . بعده برادری علاء الدين ديكر برادری كيكاوس ايله وراثت ايچون غوغا ايتدكلرنده علاء الدين مغلوب وكيكاوس سرير حكومته جالس اولدی . وعلاء الدينی حبس ايتدی . كيكاوسك ارتحالنده علاء الدين محبسدن چيقوب تكرار پادشاه اولدی روملردن برچوق يرلری دها ضبطله ملكی توسيع ايتمشدر ٦٣٤ سنه‌سنده وقوع وفاتنده اوغلی كيخسرو حكمدار اولمش ايدی . بونك زماننده باباسحق نامنده برحريف پيغمبرلك دعواسنده بولنوب طوپلاديغی كمعقل معتقدلريله برابر عاصی اولمش وبعده حرباً جمله‌سی طوتيلوب صلب ايدلمشدر . كيخسرو آل جنكيزه مغلوب اولمش ايدی . بعده عز الدين . وقم سلطنته كلدی ايسه‌ده برادرلريله مجادله ومحاربه‌يه مجبور اوله‌رق نهايت بونلر ملكی بولشديلر . مؤخراً بعض

وقوعاتدن صكره برادرى ركن الدين مستقل اولدى ايسه‌ده بو استقلال حقيقى اولميوب دولت سلجوقيه هلاكونك خراجكذارى ايدى . اشته بعدازين بو دولتده كوريله كلان علائم انقراضك نتايجى رونما اولمغه باشلادى . ركن الديندن صكره غياث الدين حكمداراولمش وبعده تاتارلر طرفندن بروالى كبى عزل وكيقباد نصب اولنمش واوده ينه عزل وتكرار غياث الدين جلوس ايتديرلمش ايسه‌ده متعاقباً دولت اون نفر امراسى الننده تقسيم قونلمشدركه مؤخراً سلطنت سنيهٔ عثمانيه بونلرك جمله‌سنه خلف اولدى .

سلجوقيه دولتى ٤٢٨ سنه‌سندن ٦٩٩ سنه‌سنه قدر ٢٦٨ سنه حكومت سورمش بو ٣١ عدد پادشاهى كلوب كچمشدر . ملوكك ارادهٔ كيفيه‌سى قانون اداره ايدى بو دولت مدنيته خدمتدن كيرى قالمدى ايسه‌ده عباسيلرله اندلسليلر قدر ترقىٔ فنونه همت ايتمامشدر . ابتداى ظهورنده بيوك وشانلى وقونيه‌ده تشكلنده عاقل ومدبر حكمدارلر كلمش ايدى . انجق صورت اداره‌نك الكبيوك خطاسى واليلرك على العموم ممتاز ومستقل اولمق اوزره تعيين ايدلمرى ايديكه هر بر ولايت برابرى حكومت صايله بيلور . آمال استقلال اكسلمزوانك ايچون عصيانلرك اردى ارەسى كسلمز ايدى . اهالينك احوالى حكومتك اوصافنه تابع اولمق طبيعيدر .

ــ فاطميلر ــ

٥

عباسيلرك ايام انحطاطنده هر طرفده واليلر مستقل اولديغى

کبی مصرده دخی اوصرهده بنی‌طولون وبعده بنی اخشید
کسب استقلال ایدرك تقریبا یارم عصر قدر حکومت
سورمشلر ایدی . حضرت فاطمه‌یه ادعای نسبت ایدن
فاطمیلر طرابلس غرب وتونس وفاس طرفلرنده تسلطن ایتمکده‌لر
ایکن مؤخرا جوارلری اولان مصر الکاسنه معز نام ذاتك
ایامنده یعنی ٣٥٨ سنه‌سنده هجوم وضبط ایتدیلر والیوم
ایالتك مرکز اداره‌سی بولنان قاهره شهرینی تأسیس ایلدیلر
معز متنبه وعالی همت اولوب اساس دولتی وضع و ٧ سنه
حکومت ایتدکدن صکره ٣٦٥ سنه‌سی اواخرنده وفات ایتمش
واوغلی عزیز پدرینك طوتدیغی یولده دوام‌له بو سایه‌ده
و ٢٠ سنه ظرفنده بنای دولتی دها زیاده تحکیم ایلمشدر . بعده
الحاکم بامر الله صغیر السن ایکن مصرده پادشاه اولمش وابتدای
جلوسنده بین الامرا رقابت وشماتت ظهوره کلمش ایدی .
مومی الیه سن رشده وصولنده اولا حسن اداره کوستردی
ایسه‌ده مؤخرا بیاغی جنت کتوروب قره‌قوشك احکامنه بکزر
وخلاق کولدیرر ویا اغلادیر امرلر ویرمکه باشلامشدر . ازجمله
بر کون بر حمامك اوکندن کچرکن قادینلرك سسنی ایشتمسی
اوزرینه انلر درونده اولدقلری حالده حمامك قپوسنی سد
وبند وجمله‌سنی بو صورت غریبه ایله اعدام ایتدیرمشدر .
یهودیلره اسلامی قبول ایتمزلر سه هپسنك قتلنه امر ویره‌جکنی
سویلدیکندن بر کون ایچنده اکثر موسویلر مسلمان اولمش
ومتعاقبا رجوعلرینه امر ویره‌رك بر کونده یدی بیك موسوی

دیننه ارتداد ایتمشدر . جنتنك دلیل قطعیسی ایسه علما وادبانی قتل عام والوهیتی مرقوم ادعایه قیام ایتمسیدر . نهایت همشیره‌سی ست الملك تدبیریله بر کیجه خفیة سوقاقده کیدر ایکن بریسی طرفندن اعدام ایدلدی . بعده اوغلی ظاهر مقام حکمرانی‌یه جالس اولدی ایسه‌ده بوده چوجق اولدیغندن زمام اداره ست الملك النده قالدی وتدبیر عاقلانه ایله اقتدارینیده کوستردی . مومی الیهانك وفاتندن صکره ظاهر دخی ایفای وظیفه‌ده قصور ایتمدی ٤٢٧ سنه سنده یرینه اوتوزن اوغلی مستنصر صدر اعظمی همتیله روم اردوسنه غلبهٔ کامله چالدی . صدر اعظمنك وفاتنده ایسه ایش چیغرندن چیقه‌رق اهل اغراض داخلا میدانی واسع بولدی . مومی الیه ٦٠ سنه حکومت ایدوب زماننده مصرده غایت شدتلی بر قحط وغلا وقوعبولدی . انسانلر بر برینی یمکه باشلادیلر . (فقره) بر کون وزیرك سرایه دخولندن صکره راکب اولدیغی استری اوشاقلری پاییلشوب تماما اکل ایتمشلر ایدی . مستنصرك وفاتندن صکره ٤٨٧ سنه سنده مستعلی (کوکسلرینه قرمزی خاچ قویدقلری ایچون) اهل صلیب نامنی الان اوروپا دولتلری متفقلریله غایت دهشتلی محاربه‌لر ایتمش وزماننده افضل کی حقیقة افضل اولان بر وزیره موفق اولمش ایسه‌ده ضعف داخلی حسبیله نتیجهٔ ظفر متفقلرده قالوب شام وقدس شریف یداستیلالرینه کچدی . اشبو اهل صلیب محاربانی تاریخ اسلامده چوق اهمیت الشدر . بو متفقلر نام اسلامی اورته‌دن قالدیرمق ایچون سنین متعدده

ظرفنده التی یدی دفعه اوروپادن ممالك اسلامیه اوزرینه
اردولر سوق ایتمشلر ایدی . اول زمانلرده اهل اسلام ضعف
وتفرقه حالنده ایکن کوستردیکی ثبات دیندارانه وغیرتکارانه
بالوجوه شایان دقتدر . مستعلینك مخدومی آمر ووزیر افضلك
اوغللری شرف المعالی وسناء الملك نام وزرا دخی سلفلرینه
نسبةً زیاده اقتفا ایتمشلر وغایت قانلی و شانلی محاربه‌لرده
بولنمشلر ایدی . انجق اهل صلیب دخی ثبات ومقاومتدن
عاجز قالمدیلر . قدسك استخلاصی ایچون وقوعبولان
بر محاربه هر ایکی عسکردن اویرلی انسان مذبحه‌سنه
چویرمش ایدی ... شورش داخلی جمله‌سندن بری
باطنیلرك شناعتلری ایدیکه وزیر افضل مثللو زماننده
وجودی الزم اولان بر ذات عالی بی حیله ایله اعدام ایتدیلر .
اشته اندن صکره شیرازهٔ انتظام کتدکچه چوزیله‌رك تارو
مار اولمغه باشلادی آمرك وفاتنده صاحب ظهورلردن
ناشی دولت فاطمیه‌نك انحلاله از برشی قالدی . لکن امرا
بالاتفاق فاطمیلردن عبد المجیدی حاکم انتخاب ایتدیلر وزراسیله
خیلی اوغراشدقدنصکره دغدغهٔ دنیایی ترك ایله راحت
بولدی . بونك زماننده تاج الدوله نامنده بر خرستیان مسند
وزارته کچمش ایدی عبد المجیدك اوغلی ظافر ایسه‌ینه وزراسی
النده ملعبه قاله‌رق نهایت واسطه‌لریله اعدام اولنمشدر . ظافرك
اوغلی فائز بش یاشنده سریر سلطنته اوتوردلمشیدی بعده
عاضد حکمدار اولدیکه اوته‌دنبری محاضرلنمقده اولان

مصائب بونك زماننده فاطمیه ذواتی حقنده یوز کوستردی امرانك وزارت ایچون ایتدکاری غوغا اثناسنده شاور نام موصل حاکمی نور الدین زنکیدن وصکره کندیسیله ده اویوشه میوب محاربه سنه مجبوریت کورمکله صلیبیلردن استمداد ایتمش واسد الدین شیرکوه وصلاح الدین یوسف نام قهرمان ایوبی قوماندانلرك تحت قوماندا سنده اولان نور الدینك اردوی جزؤیسی اسکندریه یی المش ایدی . لکن متعاقباً اهل صلیب عسکری مصر عسکریله بالاتفاق تکرار استرداد ایتدیلر نه فائده که صلیبیلرك مقصد اصلیلری مصریلره اعانه ایله اولیوب استیلا اولدیغندن ایالات متفقلرك شرندن قورتیله مز اولدی . بر مدت صکره بروسیله بوله رق مصرك کلیاً ضبطنه قالقشدیلر . شو بلایانك مؤسسی اولان شاور کویا مصری خرستیانلردن قورتارمق زعمیله آتشه ویره رك التمش کون قدر یاندیردی و خرابك متممی اولدی ... ایوبیلر احوال جاریه دن استفاده ایله مصر اوزرینه عسکر سوق و شاوری قتل ایتدیلر . شیرکوه ومتعاقباً صلاح الدین حضرتلری مصرده کی خلیفه عاضد بیچاره سنك وزیری اولدیلر مشار الیه صلاح الدین خطبه یی بغداددن مصره قاچمش اولان عباسیلرك نامنه صورتاً قرائت ایتدیرمش و ٥٦٧ سنه سنده عاضد وفات ایدنجه اوراده فاطمیه دولتنك تاریخی ختامه وارمشدر .

بو دولتك اوچ پادشاهی غرب طرفنده واون بری مصرده تسلطن ایتمشلر ایدی مدت حکومتلری غربده ٦٠ ومصرده ٢٠٠

سنه‌یی متجاوزدر دائرهٔ استیلالری مغربدن باشلیه‌رق مکه‌یه قدر وارر ایدی • معارف وصنایعك ترقیاتنه سلفلری کبی خدمت ایتمدیلر• چونکه مدافعهٔ دشمن اثناسنده بوکبی شیلره باقق ایچون وقت اوله‌مز الحق اهل صلیب متفقلرینه‌پك کوزل مقاومت ایتدیلر تیمه‌لری ایسه مقساتلات خارجیه وداخلیه ومصائب سماویه‌سببلریله پکده‌مسعود یشایه‌مامشلرایدی •

— ایوبیلر —

٦

ایوبیلر ازربیجان قطعه‌سنده‌کی کردطوائفنك اشرافندندرلر• بونلردن نجم الدین ایوب ایله برادری اسدالدین شیرکوه بغداد طرفلرنده بعض مأموریتلرده بولندقدن صکره طوائف‌ملوکدن موصل حکمداری نورالدین زنکینك نزدینه کیدوب التفات کوردیلروشیرکوه انك قزینی تزوج ایلدی بعده نورالدین طرفندن حمص وحماکندوسنه توجیه‌اولندی •فاطمیلر بخشنده کورلدیکی اوزره‌شیرکوه‌ونجم الدینك اوغلی صلاح الدین ٥٦٧ سنه‌سنده مصره‌کیردیلر (ایوبی نامی‌نجم الدین ایوبه‌نسبتدر) شیرکوه ایکی‌ماه عاضدك‌وزیری قالدقدن‌صکره وفات ایتمکله صلاح الدین برینه یچمش وخطبه‌یی عباسیلردن مستضینك نامنه اوقوتدیرمش ایسه‌ده حکومت جسمانیه کاملا یدنده بولنه‌رق کسب‌استقلال ودولت‌ایوبیه‌نك اساسنی‌وضع‌ایلمشدر• صلاح الدین حضرتلری تاریخ اسلامی سیفاً وفضیلة تنویر ایدن

حكمدارلرك اعاظمندندر . علت مهلكه حكمنده اولان فساد داخلينك اصلاحنه شدت ارائه سيله چالشدی . معلومدر كه محور يني شاشيران جسم اداره يی محل اصليسنه ارجاع ويوز سزقلان خلق تربيه ايتك ايچون ملايمت فائده ويرمز سه شدته لزوم كوريلور . حما خسته لكنده اولان كمسه دن قان المق ضروريدر . اول زمان خلقك فساد اخلاقنه دقت اولنسونكه بويله بر پادشاه غيور عليهنه صليبيلردن استعانه ايتديلر . قدس طرفلرينه مستولی بولنان اهل صليبه اوروپادنه امداد اولنديغندن مشار اليه محاربه لرينه مجبور اولدی . اول واخر تكرر ايدن محاربات عديده نك اكثرنده كركی كبی غالب ومظفر اولدی . حتی قدسی دخی تخليص ايتمش ايديكه شو همت عاليه سايه سنده نامی اوروپاده شمدی يه قدر ياد ايتديرمكده در هم فرنكلرله حرب ايدر وهمده پادشاهلغی دره بكلكنه ايندرين متغلبه نك حقندن كله رك دائرهٔ حكومتنی بيودر ايدی . وفاتنده رينه اوغلی عزيز عماد الدين اوتوروب پدرينك مسلك مرغوبنه سالك اولمق استديسه ده برادرلريله اقرباسی مانع اولديلر . هر بری استقلال سودای خامنه دوشديكندن ارالرنده نائرهٔ قتال كسب اشتعال ايلدی ٥٩٥ سنه سنده مومی اليهك وقوع وفاتنده افضل نور الدين تخته چقدی ايسه ده عمجه سی ملك عادل ايله محاربه يه طوتيشوب مغلوب اولدی . ٦١٥ سنه سنده اوده وفات ايتدكده مصر وشام بر برندن ايرلديلر . تاريخ مز بوردن اعتباراً اوتوز يدی سنه ظرفنده مصرده درت ذات حكمدارلق اجرا وايچلرنده يالكز ملك كامل اهل صليبه

مقاومت ایده‌بیلکله نامنی ابقا ایتدی . مؤخراً ملك عادلك حرمی (شجرة الدر) صندالیٔ سلطنته اوچ ماه جالس اولوب بعده نفسنی خلع وتختی ملك معظمه ترك ایلدی که دولت ایوبیه دخی بوتاریخده انقراض بولدی . ٦٥٢ سنه سنده هیئت عسکریه‌یی تشکیل ایدن قابچاقلی مملوکلر مومی الیهی قتل وکندولری تسلط ایتدیلر . بودولتك مدت حکومتی سکسان برسنه وپادشاهلری طقوز ذاتدر . شامده‌کی ایوبی خاندانی ایسه ٦٥٨ سنه‌سنه قدر حکومت نامنی سوره‌بیلش ویدی پادشاهلری کلمش ایسه‌ده بربرلرینی محو ایتمکدن بشقه ایشه یرامدیلر . نهایة الامر پایتختلری مملوکلر ایله هلاکو خانك اللرینه دوشدی .

ایوبیه‌نك زمانی هپ محاربات ایله کچدی . صلاح الدین حضرتلرینك اخلاقی قوردیغی اساسك محافظه‌سنده اهمال وقصور ایتدیلر . دشمن خارجیدن زیاده بردولتك اضمحلالنه اتحادسزلك یاردم ایدر ایکن بوقضیهٔ مهمه‌یی نظر دقته المدیلر . بودولتك مصر وسوریه وحلب طرفلرنده خیلی اثاری الیوم موجوددر .

ــ مملوکلر ایله چرکسلر ــ

٧

مملوکلر ایله چرکسلر دینلدیکنه نظراً بونلر بشقه بشقه اولمق لازم کلدیکی اکلاشیلور . اوت . بشقه بشقه‌درلر . مملوکلر

قابچـاق اهالیسندن اولوب مغوللر طرفندن مصر ایلرهٔ صاتلمش و دکر ایشلرنده قوللانلدقلری ایچون کندیلرینه بحریون نامی ویرلمش ایدی • چرکسلر ایسه چرکستان سکنه سندندرلر • مملوکلر ایوبیلر طرفندن امور عسکریه وخدمات مهمه‌ده قوللانلدقلرندن مصرده نفوذ کسب ایتدیلر • ملك معظم بونلری تربیه ایچون تضییق التنه الدیغندن اختلال چیقاروب مومی الیهی اعدام وزمام ادارهٔ مصریه‌یی اللرینه اخذ ایلدیلر رئیسلرندن ایبك نام ذات ٦٥٢ سنه‌سنده کرسیٔ سلطنته قعود ومتوفی ملك عادلك حرمی شجرة الدری تزوج ایلدی وصلیبیلردن دمیاط قصبه‌سنی قورتاردی • حاصلی حکومتده اقتدارینی کوستردی ایسه‌ده مؤخرا شجرة الدر کندوسنی قتل ایتدیردی یرینه اوغلی منصور وبعده خلع اولنه‌رق مملوکلردن مظفر حاکم اولدی وجنکیزلره مرام اکلادوب مصری هجوملرندن وقایه ایلدی • لکن امرادن ظاهر بیبرس کندوسنه سؤ قصد ایدرك یرینه اوتوردی بو یولسزلغی اوزرینه شام وحلب عصیان ایتدیلر جنکیز طاقی شو انقلاباتی فرصت بیلوب حلبه یوکلندیلر وسکنه‌سنك جمله‌سنی قلیچدن کچوردیلر شام اوزرینه‌ده یوریدکلرنده ملك ظاهر یتشوب کندیلرینی مغلوب ایتمشدر مشار الیه پك مقدم وجسور بر پادشاه ایدی اهل صلیبله مکرراً محاربه‌لرده بولنمش وچوغنده انلری مغلوبیت وپریشانی‌یه دوشورمشدر دائرهٔ ممالکنك حسن اداره‌سیله توسیعنده موفق اولمش ایدی •

حلب وسوریه طرفلرنده علو همتنه دلالت ایدر ابنیه واثاری واردر ٦٧٦ سنه‌سنده وقوع وفاتیله یرینه اوغلی ملك سعید وبعده برادری ملك عادل جلوس ایتمشلر ایسه‌ده ایکیسیده خلع اولنه‌رق امرادن منصور پادشاه اولدی وجنکیزلرله صلیبیلره غالب کلوب طرابلس غربی بریکیلردن قورتاردی . وفاتنده اوغلی ملك اشرف جلوس واهل صلیبی دوچار هزیمت ایتمشدر ٦٩٧ سنه‌سنه قدر کندوسی وبعده برادری ملك ناصر وبعده ملك عادل کیتغا وصکره ملك منصور لاچین نامدرت پادشاه بربرینی متعاقب قتل اولندیلر . بونلر مملوکلردن ایدیسه‌لرده برفامیلیادن دکل ایدیلر . اشته بوزمان مملوکلر دولتنده طمع وشورشك حکم سوردیکی اوان ایدی . لاچینك قتلی اوزرینه ملك ناصر تخته اوتوردی تاتارلرله ایتدیکی محاربه‌لرده کاه مغلوب اولمش ایسه‌ده نتیجهٔ مظفریت کندیسنده قالمش وانجق شام وحلب طرفلرینك خرابیله مال اولمش ایدی . امادکر ایدی . تاتارلری فرات نهرینه‌قدر تعقیب وچوغنی صویه‌غرق ایتمشدر . ناصر قرق اوچ سنه حکومتدن صکره ٧٤١ تاریخنده وفات ایلدی ٧٨٣ سنه‌سنه‌قدر مصرده اون‌ایکی پادشاه جالس واکثری مقتول ومخلوع اولدی عاقبت امرا اتفاق ایدرك مملوکلر دولتنه نهایت وتاج وتختی چرکسلرك یداستیلالرینه ویردیلر بونلر دخی بر روالی حکمنده ٩٢٣ تاریخنه قدر مصرده حکومت ایدوب بعده یاوز سلطان سلیم اول حضرتلری تاریخ مذکورده شدتلی بر محاربه ایله مصری ضبط وحکمداری

اولان چركس طونباى قتل ايتدى ودولت چراكسه اورته‌دن قالقدى . بومملوكلر وچركسلر دولتنك مدتى ٢٦٠ سنه‌يى متجاوز اولوب ٤٧ پادشاه حكومت سورمش وبونلردن شايان ثنا انجق اوچ درت ذات كلمشدر . بوقسه اكثرى كيف واستبداددن بشقه يوله سالك اولمدقلرى كبى اكثريسى دخى يكديكرينى خلع واعدام ايتمك ايدى .

ــ دولت عليهٔ عثمانيه ــ

٨

مقياسمزه باقيه‌رق تاريخ عثمانى‌يى جزؤيجه تفصيل ايده‌جكز :
عثمانليلر بر قاچ يوز چادر خلق اوله‌رق مغوللرك شرندن فراراً سليمان قيالب نامدارك معيتنده خراسان طرفلرندن بوطرفلره طوغرى كلدكلرنده سليمان فرات صوينه غرق وواصل رحمت حق اولدى . بعده اولادندن ارطغرل درت يوز قدر چادر خلقيله برابر اناطوليده ارزنجان حواليسنه كلدى . ارطغرلك سلجوقيلره وقوع بولان معاونيتله برمحاربه‌ده مغوللر مغلوب اولدقلرندن مكافاتا سلطان سلجوقى علاءالدين بورسه حواليسى مشار اليه تخصيص ايلدى . ارطغرلك مخدومى عثمان غازى دها كنج ايكن سلجوقيلره يارارلق كوستردكندن كنديلرينه بكلك اقبى ويرديلر ٦٩٩ سنه‌سنده دولت سلجوقيه انقراض بولمغله اناطوليدن يدنده قالان يرلرى يدى مستقل حكمدار پايلشديلر . بونلرك جمله‌سندن برى دخى عثمان غازى حضرتلرى ايدى . مشار اليه برطرفدن امور

حقوقیه ایله مصالح داخلیه‌سنی یولنه قویمغه و بر طرفدن
جوار روملری وتاتارلر ایله محاربه ایتمکه باشلایوب تشبثاتنك
جمله‌سنده موفق اولدی. لذت عدالتدن محروم اولان خلق
غازینك مسلك حکیمانه‌سنی کورنجه دائرهٔ حکومتنه قوشدیلر.
ازجمله کوسه میخال حصار محافظی وروملرك سرآمدانندن
ایکن دین مبین اسلامی قبول ایله کوزل خدمتلر ایتسدی.
بو صره‌ده بروسه شهری دخی تسخیر ایدلمش ایدی ٧٢٦ سنه‌سنده
عثمان غازی سکود شهرنده وفات ایتدی. مدت حکومتی ٢٦
سنه‌در. عادل وعالیهمت ایدی.

یرینه اوغلی اورخان غازی حضرتلری اوسنه‌ده جلوس ایتدی.
کندیسی روملرله محاربه وازمید وازنیق قصبه‌لرینی تسخیر
ایتدیکی صره‌ده برادر ووزیری علاء الدین پاشا نام مدبر
وحکیم امور ادارهٔ داخلیه‌یی تنظیم ایتدی. قوانین وسکه
والبسه‌یی یولنه قویوب سپاهی ویکیچری عسکرینی چیقاردی.
اول زمانده شو مسلك منتسق طوتمش اولان دولت عثمانیه‌یه
مثال اولدیغندن اکثر قصبه وحصارلر بلا حرب تسلیمیت
کوسترمشدر. اورخان حضرتلری قوری نام طاقمقده اولان
روم یعنی استانبول ایمپراطوریله مصالحه عقد وقزینی ازدواج
ایدرك خاندانیله برابر ایمپراطورك ضیافتنه اسکداره قدر
کلمش ایدی. بعده طوائف ملوك سلجوقیه‌دن قره‌سی بکلکی
ضبط ایدلدی. اوصره‌لرده اورنوس بك نام روم سرکرده‌سی
دخی اسلامی قبول ایدوب کرك کندوسی وکرك احفادی دولته

نیجه خدمتلرده بولنمشدر. اورخانك مخدومی و اول اثناده
وفات ایدن علاء الدین پاشانك وزارتده خلفی اولان سلیمان
پاشا ایسه ارسلان یورکلی قهرمان ایدی. بر کیجه اناطولی
ساحلنده‌کی خرابه انقاضنك قرك شماعندن ناشی دکزه سایه
صالمسی کندوسنه جسر روحانی کبی کلوب یارم بلوکدن
از عسکرله روم ایلی یقه‌سنه کچدی . زلزله‌نك اورالرده
بر چوق حصارلری رخنه‌دار ایتمسی سلیمان پاشانك اولیرلری
بر قاتدها صارصمسنه مدار اولدی. روم ایلیدن کالیبولی و تکفور
طاغی و سائره‌یی اسلام النه کچوردکدن صکره اناطولی‌یه
دوندی . بیلنه‌مز که فلك اوقدر مکمل اقبالی چکه‌مدیکندنمیدر
ندر پاشای مشار الیه آوده ایکن آتی بر اغاجه چارپمسندن
متأثراً وفات و عقبنده پدری اورخان غازی دخی محزوناً
ارتحال دار القرار ایتدی . عهد سلطنتی ۳۵ سنه‌در .
شو هیئت جدیده‌یی تشکیل ایدن پادشاه ووزرا دولتك ترقئ
اقبال و دوامنه علامت خیرایدیلر . هم توسیع و اصلاح ملك
وانحا وهمده یکیدن خیلی ابنیه اعمار واحیا ایلدیلر .
۷۶۱ سنه‌سنده اورخان غازینك مخدومی مراد خداوندکار
تخت سلطنته اوتوردی . روم ایلینك ایکی قول اردوسندن
بری اورنوس بك معیتنـده قواله‌نك اوته‌سنه ودیکری لالا
شاهین پاشا معیتنده ادرنه داخل اولدیغی حالده بلقانه قدر
اولان اراضی وبلادی ضبط ایتدیلر . مجارستـان وبوسنه
وصرب قراللری پاپا طرفندن تشویق اولنملریله اهل صلیب

كي اتفاق مثلث پاپوب اهل اسلامي اوروپادن چيقارمق اوزره ٧٦٦ سنه سنده اوتوز بيك كشيدن مركب بر اردو ايله مريچ صويه اقين ايتديلر ايسه ده حاجي ايلبكي قوماندا سنده بولنان اون بيك نفردن عبارت اردوي عثماني بونلري پريشان ايتدي . ومتعاقباً ذات شاهانه ادرنه يي پايتخت وروم ايلي قصباتندن بر چوق يرلري بالذات تسخير ايلدي . وندك جمهوري ٧٦٩ سنه سنده ويركويه ربط اولندي . خداوندكار بووندك معاهده سنده قرمزي مركب ايله پنجه سني قويدیغندن طغرا ايجاد ايدلدي . وبلغار قرالي مغلوب وقريني ذات شاهانه يه تقديم ايدوب مستأمن اولدي . بعده تنظيم امور داخليه ايله اوغراشلدي . ومؤخراً اناطوليدن وبكلر اراضيسندن بعض يرلر ممالك عثمانيه يه بلا حرب الحاق قلندي . شهزاده لردن ساوجي بك استانبول ايمپراطورينك بر اوغليله اتفاق وعصيان ايتمش ايسه ده مقهور ايدلمشلر ايدي . ٧٩٠ سنه سنده بتون بلغارستان دخي الخشدر . بوسنه ده صرب وبوسنه وهرسك ومجار وارناود وافلاق عسكري متفق اولدقلري وقانلي محاربه ايتدكلري حالده سطوت عثمانيه يه مقاومت ايده مديلر . خداوندكار محاربه دن صكره ميدانده قالان لاشه لر اراسنده كزوب بونلره عبرت نظريله باقار ايكن بر صربلي مشار اليهه سوء قصد ايتدي ٣١ سنه حكومت سوروب اسلافنه بالوجوه خير الخلف ايدي .

اورخانك مخدومي يلدرم بايزيد حضرتلري ٧٩٢ سنه سنده جلوس ايتدي . بعض ابنيه انشاسنه وامور داخليه نك

تنظیمنه همتله برابر یکیدن اراضی و متعدد قصباتی تسخیر
ایدرك ملکنی بیوتدی ٧٩٧ سنه سنده فرانسزلرله المانلر
ومجار وافلاقلر ورودوس قوالیه لری متفقاً التمش بیك نفردن
مرکب اردو ایله طونه اوزرنده کی نیکبولی قلعه سی محاصره
ایتدکلرنده یلدیرم بایزید دخی یتشمش ایدی . فرانسه عسکری
بر فرقه مزه غالب کله رك طوتدقلری اسرایه اشلنجه لر
اجراسندن کیرو طورمدیلر . لکن متعاقباً شدتلی بوره توز
وچوبلری جریانته نصل محکوم ایدرسه عساکر اسلامیه دخی
اویله جه حمله ایدرك دشمنی یوسکورتدی . وکندولرندن ملکی
ایچنده اثر براقدی . بو نیکبولی محاربه سی مشهور وقایعدن
اولوب طرفینه سکسان بیك بنی آدمك قانیله مال اولدیغی
روایات تاریخیه دندر . بو سنه لرده استانبول دخی عسکرمز
طرفندن یدی سنه تحت محاصره یه النمش ایسه ده نهایت
بعض شروط ایله استیلاسندن وازکچلدی . انجق هم اناطولی
وهم روم ایلی طرفنده اهمیتلی موفقیتلر یوز کوستروب متعدد
یرلر ضبط اولندیغی کبی موره جزیره سی واتنه شهری دخی
النلدی ٨٠٣ سنه سنده تیمورلنك سکز یوز بیك قدر حشرات
ایله ممالك عثمانیه یه تخطی یه تصدی ایتدکده یلدیرم بایزید
درت یوز بیك نفر معیتیله انقره جوارنده کندوسنه ملاقی
اولدی . نه چاره که عثمانلی عسکرینك برقسمی سلطان مشار-
الیهی ترك و تیموره التجا ایلدکلرندن قالان جنکاورلر
ایله محاربهٔ شدیده یه باشلانمش ودشمندن یوز بیك کیشی تلف

ایدلش ایسه‌ده نتیجهٔ ملحمه پادشاه حضرتلریله مخدومنك
تیمور النه اسارتلری اولدی . نهایت ٨٠٥ سنه‌سنده اسیرآق
شهرده وفات ایدوب نعشلری بروسه‌یه نقل ایدلشدر . مدت
سلطنتلری ١٤ سنه‌در .

یلدیرمدن صکره سلطنت اوچ درت هوسکار شهزاده‌لر
وبکلر اراسنده اون بر سنه منازع فیه قالدی . تیمورلك ویردیکی
طاغینقلق ایله شو مناسبتسز منازعات داخلیه ایشی چیغرندن
چیقارمق اوزره ایدی برکت ویرسون که جنتمکان بایزیدك
مخدومی محمد چلبی حضرتلری اقربا واعداسی اولان شهزاده‌لرك
کوچکی ایکن اقتدار وتدبیری سایه‌سنده انلردن زیاده تبعه‌نك
توجهنی قزانمغه موفق اولدیغندن ٨١٦ سنه‌سنده سریر سلطنته
جلوس بیوروب فتن داخلیه‌یی بر طرف ایتمکله اوغراشدی .
عاصیلردن قرەمان اوغلنی اسیر ایتدکلرنده حیله‌کار تبصبص
ایدرك پادشاه حضرتلرینه « افندمز شو جان صاغ قالدقجه
صادق قاله‌جغمه یمین ایدرم » مآلنده سوزلرله تأمینات ویرنجه
مظهر عفو اولدی . مکر یمینی ایتدیکی صره‌ده قوینده بر
کوکرجین صاقلمش و شو وجان سوزندن انی مراد ایتمش ایمش
کوکرجینی بوغوب محلنه مواصلتنی متعاقب بیلدیکندن دونمامش
ایسه‌ده تکرار قهر وینه عفو ایدلمش ایدی . شایان تأسفدرکه
رؤسای اسلامدن برچوغی ال برلکنك لزومنی بیله میه‌رك اشعهٔ
اسلامیه‌نك سرعت انتشارینی بویله‌جه تعویقه چالیشمق کبی
یواسزلقلرده بولنمشلردر . حتی سلطان محمد حضرتلری غیرتلی

و ایاقتلی اولدیغی حالده تفرد داعیه سنده اولنلرله ایام سلطنتنك
چوغنی بچورمکه مجبور ایدلمش ایدی که خارج ایله ایلدیکی
محاربه لرك جمله سنده مظفر یتی و اول وقتده قرانتظام کورمیان
قوهٔ بحریه عزی تنظیم ایتمسی اقتدارینه بشقه جه دلالت ایلر.
اوتوز درت یاشنده ایکن ٨٢٤ سنه سنده ارتحال ایتدی. مدت
سلطنتی ٨ سنه در .

(سنه ٨٢٤) سلطان مراد ثانی جلوس ایتدکده مفسد
و عاصیلرك تربیه سیله اوغراشدقدن صکره استانبولی محاصره
ایتمه الدی. ضبطنه از برشی قالمش ایکن برادری مصطفی
چلبی معاونت رینه عدم اطاعتده بولندیغندن محاصره دن
صرف نظر ایدیلوب انك جزاسی و یرادیکنی متعاقب سلانیك
ایچون وندیکلولرله شدتلی محاربه اولنوب چناق قلعه دشمن
طرفندن تخریب ایدلدی ٨٢٣ سنه سنده استانبولده قحط
وغلا وعظیم و باظهور ایتمش ایدی بعده مجار دولتی
اوزرینه اورنوس زاده قوماندا سیله عسکر کوندریله رك
التمش بیك اسیر الندی. لکن ژان هونیاد نام مجارلی قوماندان
اون بش بیك نفر معیتیله اندن برقاچ قات زیاده اولان
اردوی عثمانی یی رجعت ایتدیرمش و صوفیه یه ده ضبط ایدرك
بالقانی کچمش ایدی. بونك اوزرینه اون سنه مدتله
معاهده یاپیله رق دوامی ایچون طرفیندن یمین ایدلدی.
و بر طرفدن مفاسد داخلیه نك تسکیننه مسارعت اولندی. انجق
مجار قرالی ارادن از وقت کچر کچمز نقض عهد برله

ژان هونیادبلغارستانی پامال ودست تعدیسنی وارنه‌یه‌ایصال ایلدی. لکن نقض عهدك نتیجه‌سنه‌بافلسونکه سلطان مراد حضرتلری سلطنتی مخدومی سلطان محمده ترك ایتمش ایکن مجبوراً مقامنه دونوب وهمان اردوسیله یتشوب آتش رزم وقتال پارلادی مجارلرله متفقلری صوك درجه‌ده مغلوب و پریشان اولندقدن بشقه مجار قرالنك سرمقطوعی امضای منقوضنی حاوی اولان عهدنامه‌سیله برابر مزراقلر اوزرنده مثال عبرت کوسترلمشدر. قوجه ژان هونیاد ایسه قاچغه فرصت بولوب صولوغی مملکتنده اله بیلدی. بومقاتله وارنه محاربه‌سی دیه مشهور اولوب ٨٤٨ سنه‌سنده وقوع بولمشدر. اندن صکره ذات شاهانه موره‌یه ومؤخراً ارناوودلغه کچدکده اوراده اسکندر بك کندوسنه کرکی کبی مقاومت ایتدی. بونی متعاقب معهود ژان هونیاد فراریسی‌ینه باش قالدیره‌رق قوصوه اووه‌سنده عسکرمزله غوغایه طوتشدقده اردوسی کاملا محو ایدلمش وکندوسیده مقهوراً کذا قاچوب یقایی قورتارمش ایدی.... بوغوائل اراسنده و ٨٥٥ سنه‌سنده سلطان مراد وفات ایتدی. ایکی دفعه سلطنتی براقمش ایکن وطننك سلامتی ایچون عودت بیورمش و ٣١ سنه حکومت سورمشدر. مملکده ادارهٔ حسنه‌نك نصل مشکلاته قارشو طورمقله ممکن اوله‌بیلدیکی ملاحظه‌یه شایاندر.

فاتح سلطان محمد حضرتلری جلوسنی متعاقب معصمی اولان

استانبولك فتحی اسبابنه مباشرت ایتدی . اون ایکی قنطار گلّه‌لی طوپلر وایکی یوز بیك قدر عسکر ایله شهری محاصره‌یه آلدی . بو محاربه‌ده پادشاه عالیجاهك کوستردیکی فرط غیرت وحسن تدبیره نمونه اولمق اوزره شوقدرینی خبر ویرمك کافیدرکه بحراً لیمانه کیره‌میان کمیلرینی قراق اوزرنده براً قایدیره‌رق کیرلیجه دکزه ایندیرمشدر . بر آی یکرمی کون محاصره‌یی متعاقب عثمانلی جنکاورلری رومانك ایکنجی پایتختی اولان استانبول شهرینه کیردیلر . بو فتح ٨٥٧ سنه‌سنده وقوعه کلوب تاریخ عالمك قرون وسطاسنه نهایت ویرمش وازمنهٔ اخیره‌یی کشاد ایلمشدر .

روملر فاتح حضرتلرینك تشبثات سریعه وحرکات جنکاورانه‌سنی کوردکلری حالده لوازم مدافعه‌دن زیاده منازعات مذهبیه ایله اوغراشمقده ایدیلر . مشار الیه حضرتلرینه کلنجه بود الفتح تبعهٔ جدیده‌سنك حقوق وعادتلرینه خلل کتورمه‌دکدن بشقه رعایت کامله‌ده بولنمشدر . تختنی ادرنه‌دن استانبوله نقل ایلدکدن وشهرك اسباب عمرانیه باقدقدن صکره جزایر بحر سفیددن بعضلرینی الدی ٨٦٠ سنه‌سنده بلغراد اوزرینه یوریدکده پاپا براهل صلیب دها ترتیب ایتدیردیکندن بلغراد قربنده غالبیت ومغلوبیت طرفین عسکرنده مشهود وذات شاهانه مجروح اولمش ایسه‌ده نصرت بزده قالوب حتی متفقلردن مجار قرالی جسور مشهور ژان هونیادیاره‌لنوب وفات ایتدی .

بوندن صكره ونديك ايله ده حرب ايديلوب موره‌نك اكثر شهرلری الندی ٨٦٦ سنه‌سنده سینوب وطرابزون شهرلری دخی قبضهٔ اسلامه داخل وارتق روم ایمپراطورلغنك بقیهٔ انقاضی بو وقعه ده زائل اولدی ٨٦٧ سنه‌سنده بوسنه و هرسك قطعه‌سی تسلیمیت كوسترمش ایسه‌ده فاتح علمادن بعضلرینك رأینه مخالفتله قرالی اعدام ایتدیرمش ایدی . متعاقبا و ندیك ایله محاربهٔ بحریه تجدد ایدرك وسنه‌لرجه سوره‌رك نهایت دشمن مقهوریت كوردیكی مثلاو بعده اسكندر بكك وفاتیله بتون ارناودلق تماما الهكچدی . حرب ووغادن اوصانمز شان دولتی ارتدیرمق ایچون یوراق بیلز اولان فاتح حضرتلری ٨٨٥ سنه‌سنه قدراعدای داخلیه وخارجیه ایله برا وبحرا صاواشوب تاریخ مذكورده برطرفدن ردوس اوزرینه دونغا وبرطرفدن اناطولی ایچنه‌اردوسوق ایتمش ایكن وفاتلری وقوع بولدی . مدت سلطنتی ٣١ سنه‌در . عربی . فارسی . تركی . عبرانی كبی چند لسانه آشنا ایدیلر .

سلطان بایزید ثانی ٨٨٦ سنه‌سنده جلوس ایتدی . یكیچریلر عارسزلغه باشلادقاری كبی شهزادكاندن بعضلری دخی خام افكاره دوشدكلرندن برطرفدن بونلرله اوغراشمغه‌وبرطرفدن اعدای خارجیه ایله‌محاربه‌یه بدأ ایدرك اكثرمحاربانده موفق اولوب حسابه كلمز اسیر المش وفقط مصرده تسلطن ایدن ملوك چراكسه اوزرینه كوندردیكی اردودن ثمره حاصل

اولهمامش ایدی . برادری (جم) نام شهزاده دنخی طرفدارلرینه کوونهرك عصیان ایتمش ایسهده فائده کورهمیوب ردوس قواليهلرينه قاچمش ایدی . بونلر پادشاهدن قورقهرق کندوسنی فرانسهده حبس ایتدیردیلر . اون اوچ سنه اوروپاده مملکتدن مملکته طولاشدیریلوب نهایت عالمه غایت محزن وعبرت آمیز سرکذشت براغهرق مسموما ناپولیده محنت آباد جهانی هوسکارلرینه باغشلادی ٨٩١ سنهسنده اسپانیا عربلرينك كوندردكارى فرياد نامهلر اوزرينه دونمای همایون امیرال مشهور (کمال رئیس) لك تحت ادارهسنده اسپانیا سواحلنی اوروب دونمش واندن صکره تنظیمات ملکه صرف همت اولنهرق آثار نافعه وجوده کتورلمشدر . بومسلمدرکه الده اولان مملکت اعماری مستملکاتك توسیعندن اولیدر . ولی عهد احمد خان همتسز اولدیغندن برادری یاوز سلطان سلیم خلقك ویکیچریلرك حقندهکی توجهاتنه اعتمادا پدری علیهنه عسکر کوندرهرك متعدد وقعهلردن صکره ٩١٨ سنهسنده پادشاهه ترك سلطنت ایتدرمش ایدی . بایزید ثانینك مدت سلطنتی ٣٣ سنه اولوب کندوسی حلیم وفاضل ایدی . سلطان سلیم ملکی فساد ایله طولی بولدیغندن استعمال سیفه مجبور اولوب هرکسك حدینی بیلدیرمکه باشلادی . حتی اذهان عمومیهیی عطالته سوق وتشویق ایتمکدن بشقه فائدهلرینی کورهمدیکی قرق بیك قدر سرسری درویشی بادفتر اعدام ایتدیرمش ایدی . بعده ایران ایله اچدیغی

محاربه‌یی قزانوب بعض صنایع اربابنی عجمستاندن استانبوله کوندرمشدر. بومعرکه بزه فرق بیك آدمك قائنه طورديغندن وذاتاً شاه اسماعیلك مذهب دعواسنه هر کس میال اولدیغندن ازغین یکیچریلر پادشاهك ايلرويه کتمك افکارینه مقاومت ایتمك ایستدکلرنده اول عاصیلرك اورته‌سنه چیقوب تهدید آمیز مختصر برنطق سویلدی. کلام قائلنه کوره بعضا قلیجدن زیاده مؤثردر . سلطان سلیمك مهابتی عسکره تأثیرایدرك رؤسا اياغنه قپاندیلر . مظفرا استانبوله دوندکده دول اجنبیه نك طلبلری اوزرینه معاهداتی تجدید ایلدی ۹۲۲ سنه‌سنده پادشاه بالذات مصر اوزرینه یوریه‌رك ملوك چراکسه‌دن قانصو غوری ایله حلب جوارنده ایتدیکی محاربه اثناسنده غوری مقتول دوشدی. ذات شاهانه‌نك حلبده خزائن کلیه بولدیغی وابتداکی جمعه نمازنده (خادم الحرمین الشریفین) عنوانیله تلقیب ایدلدیکی فذلکهٔ تاریخ عثمانیده محرردر.

شام شریف وجوارنده کی قصبات الندقدن صکره مصرك التی میل بعدنده غورینك خلفی اولان (طومانبای) نام چرکس امیرینك عسکریله ایدیلان مقاتله ده دشمن مغلوب وطومانبای اسیر دوشوب امر پادشاهی موجبنجه طاقم اتباعیله برابر صلب اولندی . و مصر ۹۲۳ سنه‌سنده ممالك عثمانیه عدادینه کیردی . مصرده عباسیلردن المتوکل علی الله خلافتی سلطان سلیمه ترك و معیتنده عزیمت ایتدی . پادشاه مشار الیه نیابت اصلاحپرورانه‌سنی

نهایته واردیرهمیه‌رك وفات ایتدی . مدت سلطنتی سکز سنه اولوب بطش وشدتی فوق العاده و انشاد شعره هوسی زیاده ایدی .

سلطان سلیمك مخدومی سلطان سلیمان قانونی حضرتلری ٩٢٦ سنه سنده جلوس ایلدکلرنده داخلا بعض اجراآت حسنه‌دن صکره مجار ایله حرب اچوب بلغرادی وبعده ردوس اطه سنه دونغا ایله کچه‌رك چوق زحمتله بونی دخی ضبط ایتدیکی کبی مدافعه ایدن قوالیه (لیل آدمی) شجاعتنه مکافاتاً چوق تلطیف بیوردی ٩٣٢ سنه سنده ینه مجار ایله محاربه اچیله‌رق مجار قرالی اوتوز بیك قدر عسکریله برابر محو اولدقدن صکره ملکندن متعددیرلر استیلا اولندی . سلطان سلیمان ٩٣٦ سنه سنده اوستریا اوزرینه هجوم وویانه شهرینی محاصره ایتدی ایسه‌ده فتحندن اول استانبوله عودته لزوم کورمشدر . بعده ایران اوزرینه یورییوب وتبریزی الوب منطقاً بغداده کلدی وبعض ابنیهٔ خیریه انشا ایتدیردی ٩٤٢ سنه سنده باربروس خیر الدین پاشا دونغا ایله ایتالیا وتونس واسپانیا صولرنده خیلی یارالقلر کوستردی . بعده هندستاندن وقوع بولان مراجعت اوزرینه مصردن بحر احمره کیدن دونغامز قطعه سنی الدقدن صکره هند صولرنده پورتکیز مغلوب ایدلدی . انجق بو اثناده استانبولده ظهور ایدن طاعون وعظیم حریق سببیله پادشاه خلقه بوبلیه‌لری اونوتدرمق ایچون سکونتی وتدابیر لازمه‌یی اختیار ایتدی ٩٤٨ سنه سنده طقوزنجی دفعه اوستریالیلر

منهزم اولوب اول جهتلردن بعض یرلر دها النمدی ۹٦۰
سنه سنده طرابلس غرب قواییرلر الندن استخلاص اولندی .
ومتعاقباً ایرانه سفر تکرر ایتدی . اول صره‌ده حبشستان
وسواحلندن واسع اراضی‌یه استیلا ایدلکله اوراسی ایالت
تشکیل اولندی ۹۷۲ سنه سنده مالطه اطه‌سی اوزرینه سوق
اولنان دونغا بلا فائده رجعت ایتدی . بوسنه‌یی متعاقباً ذات
شاهانه ۷٤ یاشنده اولدقلری حالده کوریلمز ایجاب اوزرینه
کمال غیرتله ومنتظم اردو ایله مظفراً مجارستانه کیردی ..
انجق اوراده دار الجنانه ارتحال بیوردیلر . مدت سلطنتلری
٤۸ سنه‌در . بو زمان دولت عثمانیه‌نك منتهای دور استیلاسیدر .
سلطان سلیمان حضرتلری حقیقة نادر المثال بر پادشاهدر اوروپا
واسیا وافریقا قطعه‌لریله ارالرنده‌کی دریالر اردو ودونغاسنك
جولانکاهی اولدیلر . معاصری اولان دولتلرك کافه‌سی
اوزرنده اورتبه نفوذ ومهابت پیدا ایتمشدرکه مفصل تاریخلر
اوقونمینجه درجه‌سی تعیین اولنه‌مز دورنده ممالك عثمانیه
یکرمی قدر حکمدارلغی ایچنه الش وتبعه‌نك مقداری یوز
قرق ملیون نفوسی بولمشدر . قانونی محاربات منتظمهٔ خارجیه
ایله اوغراشدیغی حالده بیله تنسیقات داخلیه‌دن غفلت
بیورمامشدرکه اقتدار عالیسنه بو کیفیت میزان اوله‌بیلور .
زماننده علم وعدالت ملکی احیا ایلدی .
۹۷٤ سنه‌سنده سلطان سلیم ثانی جلوس ایتدکده عسکر
قانونینك وفاتنه مانم طوتوب سیاهلر کیدیلر . بو اثناده اردل

طرفلرنده عساكر عثمانيه بوزلمش ایكن مؤخراً نصرته وطقسان بيك اسير المغه موفق اولدى . شط العرب ويمن عربانى اياقلاندقلرندن سنان پاشا يمنه كوندرادیكی كبی بصره واليسى شط عربلرينك تسكينيله اوغراشديرلدى . بحر سياهك بحر خزره وبحر احمرك سويش طرفندن بحر سفيده بر قنال ايله ربط و اتصاللرى ماده نافعه سى دولتجه تحت مذاكره ده ایكن پادشاهك نديملكنه واصل اولمش اولان (يوسف ناسى) نام يهوديك سعايتی اثريله ونديك جمهوريته سببسز اعلان حرب اولنمش وقبريس جزيره سى ضبط قلنمش ايدى . جزيره قصباتندن ماغوصه امان ايله النديغى حالده مصطفى پاشا يولسزلق ايدوب اهاليسنی قليجدن كچوردى . محاربه نك ختامندن اول ايتاليالیلرله اسپانيوللر ومالطه قواليه لرى اتفاق ايدرك ايكيوز سفينه ايله برم يوز سكسان كميزه قاوشوب التمشنی غرق و اخذ ايلديلر و بو مظفريت كونى اوروپاجه بيرام كونلرندن صايلدى . دولتك يكيدن چيقارديغى ايكيوز اللى عدد كمى ونديكلو دونناسنی صيقشديردقلرنده جمهور مصارف حربيه ايله سنوى ويركو اعطاسنه مجبور اولدى ... ٩٨٢ سنه سنده سنان و قليج على پاشالرك تحت اداره لرنده اولان دونناهن تونس و طرابلس يالیلرينى اطاعته كتورديكى صره ده سلطان سليم ثانى حمامده اياغى قايوب دوشمسندن متأثراً وفات ايلدى .. مدت سلطنتى سكز سنه در . ذرق

وصفاتی سور ایدیسه‌ده زماننده دولتك اقبالی کماکان محافظه اولنه بیلمش ایدی . ایکی سلیمك سکزر سنه سلطنت ایامی اتفاقات غریبه‌دندر .

سلطان مراد ثالث تاریخ مزبورده تخت سلطنته جالس اولدی . ایسه‌ده هوا و هوسنه و شعر و ادبیاته رغبتنه مبنی امور اداره‌یی صدراعظمی صوقوللی محمد پاشایه براقمش و الحق مشار الیه وظیفه‌سنی کوریله ایفا ایتمشدر . ایران ایله اچیلان محاربه واقعا مظفریتی عثمانلی‌یه تأمین ایلمش ویکیدن عجمستاندن یرلر آلنمش ایسه‌ده نتیجه‌سی مفید اوله‌مدیغی مثلاو بوصره‌لرده صوقوللی محمد پاشایی بر جانی قتل ایتمکله مصالح دولته قاریشقلق کیرمشدر و بعض یرلرده فساد باش قالدیروب از جمله قریم خانلغی عصیان ایتمشدر . لکن سوق اولنان اردو بو عصیانی دفعه موفق اولدی ١٠٠٢ سنه‌سنده بوسنه واوستریا طرفنه عسکر اوندرلدیکی و بعض محللر آلندیغی حالده عساکر اسلامیه‌دن وقوع بولان تلفات ، ضایعاتی تعمیر ایده‌جك قدر مقصوده وارلیه‌مامشدر . شو صره‌ده سلطان مرادك وفاتی وقوع بولدی که مدت حکومتی ١٢ سنه اولوب ٥٠ قرق‌طقوز یاشنده ارتحال ایلمش ایکن دنیایه یکرمی بش اولادی کلمشدر .

سلطان محمد ثالث ١٠٠٣ سنه‌سنده جلوس ایدنجه شهزادکاندن بعضیلری وشبهه ایلدیکی ذواتی اعدام ایتدیردیکی کبی قحط وغلا سببیله روملرك استانبولدن طرد لرینه قالقیشدی . افلاق و بغدانی عصیان و نمسه‌لیلر ایله اتفاق ایتمکله اول جانبه

فرهاد وبعده اختيار سنان پاشانك معيتنده اردو كوندرلدى ايسه‌ده عسكرمز ايكى دفعه بوزغونلغه تصادف ايدنجه واوچنجى دفعه تسريب اولنان امدادمزدن دخى ثمره حاصل اوله‌ميجه سلطان محمد سنان پاشايى نفى وبعده‌ينه جلبله تدبيرينه توفيقاً بالذات دار الحربه عزيمت ايتدى . ايكى طرفك عسكرى اوچ يوز بيك نفر قدر اولدقلرى حالده اوچ كون دوام ايدن قانلى صاواشلرده ينه عساكر عثمانيه رجعت ايتديكندن دشمن عسكرى ذات شاهانه‌نك چادرينه قدر كلدى . انجق اول وقت سنان پاشا يوصودن چيقه‌رق عساكر منهزمه‌يى پريشان واللى بيك قدرينى خاك ايله يكسان ايلمشدر . اندن صکره داخلا ميدان الان قوتلى عصيانلرك دفعيله اوغراشيلوب ١٠١٢ سنه‌سنده عجم اوزرينه سفر اچلدى ايسه‌ده پادشاه مشار اليه بو محاربه‌يى اكمال ايتمكسزين انفاس معدوده‌لرينى اتمام ايلدى . كندوسى علوم وصنايعك ترقياتنى وحقانيتى سور ايدى . نه چاره‌كه عسكرك فساد اخلاقى چرخ اداره‌يه چوق ضرر ويرمشدر . يكيچرى طاقى الك كزيده عسكر صايلمش ايكن بوندن صکره كوريله‌جكى وجهله الك اويغونسز زوربا اولمسنه بالوجوه تأسف اولنور .

سنهٔ مرقومه‌ده سلطان مرادك مخدومى سلطان احمد اول اون بش ياشنده جلوس ايلدى . ايران اوزرينه سوق ايديلان اردو مؤخراً مغلوب اولديغى كبى مجارستان جهتنه‌ده كوندريلان اردو حركاتنك نتيجه‌سى المانيا واوستريايه مساوات وير كودن

معافیت کبی بعض امتیازات اعطاسنه مجبوریت خصوصلندن عبارت قالدی . اندن صکره حبش ایالتی وکردستان وجبل لبنان طرفلرندهکی استقلال دعوالرینك تسکیننه صرف مساعی ایدلدی . تکرار عجمستانه وقوع بولان هجومده عساکر عثمانیه خیلی موفق اولمش ایکن صغوق وقارلرك کثرتیله طرق مراوده وسائرهجه موانع و عوایق ظهورندن ناشی سفر خیرلی اولمدی . ذات شاهانه حرمین شریفینه هدایای ثمینه کوندردیکی کبی استانبولده بعض ابنیهٔ خیریه دخی وجوده کتوروب اول صرهلرده وفاتی وقوع بولدی . مدت حکومتی اون درت سنهدر برادری مصطفی خان اول خلق اولمش ایسهده ادارهٔ مهام سلطنته عدم اقتداری جهتله اوچ ماه صکره خلع ایدلدی . مصطفی خانك یرینه عثمان خان ثانی ١٠٢٧ سنهسنده پادشاه اولوب ایران دولتی منافع سلطنته موافق صورتده مصالحهیه مجبور ایدلدی . بعده لهلولر تار ومار ایتدیرلدی . انجق اوسنه بوغاز ایچنك طوکهرق اسکداره کچید ویرمسی درجهسنده شدت شتا ایله برابر قحط وغلا ومالیهٔ دولتجه مضایقهٔ طاقتفرسا ظهور ایتمسندن وبعض کبرانك اموالی مصادره اولنمسندن ناشی قیل وقاللر چوغالدی . ارتق فتن ومفسدتلرك مایهسی یکیچریلر اولوب حتیله اوزرینه بودفعه دخی تسریب اولنان فرقهٔ عسکریه دشمندن اللی بیك قدرینی قلیجدن کچوردیکی حالده کرچکدن باشی بوزوق نامنه سزا بولنان عسکر و رؤسانك اختلافات بی معناسندن طولایی

فائدەسز بر مصالحەایلە اکتفایە مجبوریت کورلمشدر. سلطان
عثمان سفردن عودتندە اشقیانك تهذیب اخلاق آرزوسیلە
شرب خمر ودخانك قطعیا منعی اسبابنە چالشدی ایسەدە
بعضلرینك قزلرینی جبرصورتندە ازدواج ایتدیکندن حقندە
افکار اهالی دکیشمش ایدی. اوصرەدە حج شریفە کیتمك اوزرە
ایکن یکیچریلر ایاقلنەرق و « سلطان مصطفایی ایسترز »
ولولەسنی قوپارەرق سلطان عثمانی خلع برلەیدی قلەیە حبس
واوچ کون صکرە جانلرینە سؤ قصدایتدیلر. مشار الیە اون
درت یاشندە تختە اوتوروب درت سنە حکومت سورمشدر.
مصطفی خان اول ١٠٣١ سنەسندە حبسدن چیقاریلەرق
ایکنجی دفعە تختە کتورلدی. کتورلدی اماجلوسنی متعاقب
عارسز یکیچریلر استانبولی انسان سلخانەسنە چویردکاری
کبی خزینەیی دە صویدیلر. پایتخت یانغین ویغما ونیجەواویلا
ایلە محشر آسا اولدی. برطرفدن ممالك عثمانیەنك هرجهتندە
والیلر سلطان عثمانك انتقامنی الق و بونك ضمننده مستقل
اولمق اوزرە قیام ویکیچریلردن خیلی آدملر اعدام ایدرلر وبر
طرفدن ایران صاحبسز بولدیغی بغداد وبصرە وسائرەیی
استردادن کیرو قالمزایدی کە بویرلرك اکثرینی یاوز سلطان
سلیم ضبط ایتمشدر . عالم علویدەکی ارواحك مادیات
دنیویەیە مداخلە ایتمسی ممکن اولسە ایدی یلدیرمدن سریع
و شدید اولان اول ارسلان اوغلی ارسلانك شو احوالی
کورمسی تمنی اولنورایدی... سلطان مصطفی ایسەحلیم وسلیم

اولدیغندن بو وقوعات مختلفهٔ مدهشه نك یکدیکرینی ولی و تعقیب
ایتمسندن ناشی جمعیت خاطری پریشان اولهرق کاه ایل مظلم
ایچنده وسرای دائرهلرنده برادر زادهسی شهید سلطان عثمانی
فریاد ایدرك ارار وکاه کونلرجه سکوت محزونانه ایله وقت
کچیرر اولدی . بو یله ایکن برسنه درت ماه کچنجه وکلای دولت
طوپلانوب ویردکلری قرار موجبنجه مشار الیه تکرار خلع
اولندی ..... اون التی سنه صکره وفات ایتمشدر .
احمد خان اولك مخدومی سلطان مراد رابع ١٠٣٢ سنه سنده
واون ایکی یاشنده تخت عثمانی یه صعود ایدرك دولتی پرحال
خطرناکده بولدی والدهسی ماهپیکر سلطان رأس اداره یه
اهل کفایت آدملر تعیین ایتدیر دیکندن سن رشده وارنجه یه دکین
مصالحه کوزلجه باقلدی . بو صره ده جریان ایدن وقوعاتك اهمی
کرك استانبولده وکرك داخل ممالکده ارباب شقاوت واختلالات
تأدیبی وایران سفری ایله اوغراشلمسی وروم ایلی طرفندن
بعض حرکات نافعهٔ عسکریه اجرا اولنمسیدر . اون طقوز
یاشنه کلدکده زمام حکومتی النه الهرق یاوز سلطان سلیمك
قهرمانلغنی آکدیردی . یکیچریلر ینه یوزه چیقهرق پایتختی
هرج ومرج ایتمك ایستدکلری وسرایه ده هجوم ایتدکلری
جهتله امنیت منسلب اولوب اوچ ماه هرکس خانه سنه قپانمش
ایدیسه ده شهنشاه عالیجاه رؤسای فسادی تپه لدکدن صکره
بالذات شهره چیقوب بو ناموس وشجاعتی بولنده نفسنی مهالکه
آتوب مستحق جزا اولنلری قصاص ایتمش و حتی برچوغنك

قفاسنی کندی طوپوزیله ازمش وخیلیسنك نعشلرینی دکزده یوز دیرمش اولدیغندن عارسزلر اوصلندیلر ١٠٤٢ سنه سنده استانبولك نصفی قدری محترق اولمسی فتنه کارلر ینه سوزه وسیله صایدیلر ایسه ده پادشاه حضرتلری سوزلرینی بیتور- مزدن اغزلرینه طیقه یوب حیاتلرینی بیتوردی : ومسکرات ودخان کبی مفسد اخلاق اولان شیلرك منعنه مزید اعتنا ایلدی . اشته بویله جه برطرفدن فتن داخلیه یی صرامتله دفع وبرطرفدن دخی تجدید معاهداتله امور خارجیه سنی حکیمانه مرکز سلامته جمع ایتدی . بعده برمدتدنبری مصارفدن بشقه فائده سی کورەمدیکی شرق حرکات عسکریه سنه نتیجه ویرمك اوزره ایرانه طوغری یوریوب اثنای راهده ملکنك اصلاحات جدیه سنه باقدی . عجمستانه کیروب کرکی کبی منصور وموفق اولدی . بعده قریم خانلغنك ایشنی تسویه یه همت وبالایجاب ینه ایران اوزرینه حرکته مسارعتله بغدادی قرق کون تحت محصوره یه الوب فتح ایتدی ودونشنده دونماسوقنه سبیت ویرن وندیك جمهوریتنه تضمینات ویردیردی . اول اثناده یکرمی طقوز یاشنده ایکن سلطنتنك اون یدنجی سنه سی وفات ایلدی . حکومتنده استعمال سیفی مرجح کورمش برآتشپاره جلادت ایدی . شدتی مفرط دینلسه بیله جسم دولته علاج شافی اولدیغی غیر منکردر .

١٠٤٩ سنه سنده مراد رابعك برادری ابراهیم خان پادشاه مرحومك جسدلرینی کورمینجه کندوسنك جلوسنه قانع

اولدی تنظیمات داخلیه ایله براز اشتغالدن صکره عاصی
قریم خانلغی اوزرینه عسکر کوندریله‌رك ازاق قلعه‌سی
النه‌دی . صدراعظم مصطفی پاشانك یارانغی میدانده ایکن
سرایه حلول و قاضیعسکرلك رتبه‌سنه وصول ایدن جنجی
خواجه نام کمسه‌نك تسویلاتیله پاشا عزل اولندی و بعده
ونديك جمهوريله بوز یشیلوب املاکندن کرید اوزرینه
دونما چیقارلدی ایسه‌ده تدبیرده‌کی اویغونسزلقلر سببیله
بومحاربه یکرمی بش سنه سوردی . سلطان ابراهیم هوس
وغضبنه تابع اوله‌رق سرایك حرم دائره‌سی مصالح سیاسیهٔ
دولته قاریشمغه باشلادیغی کبی مشار الیه خرستیانلرك کافهٔ
اعدامنه قالقشدیغی وشیخ الاسلام ابوالسعود افندینك ممانعت
ایتدیکی ووزرایی بوغدیروب کوشك همایونی کورك ایله
دوشه‌دیکی وصقالنی اینجو والماس ایله اوردیردیکی
ونصایحندن طاریله‌رق والده سلطانی سرایدن چیقاردیغی
فذلکهٔ تاریخ عثمانیده مع الاستغراب اوقونمشدرکه مراد
خان رابع حضرتلرینك بونجه اقدام مالا کلامیله وجوده
کلان خلقك سکوت وسکونتی احوال مسروده سببیله قیامه
مبدل اولمشدر . صدر اعظمی قتل و پادشاهی خلع واون
بش کون صکره شهید ایتدیلر .

ابراهیم خانك مخدومی سلطان محمد رابع ١٠٥٨ سنه‌سنده
و یدی یاشنده تخته اقعاد ایدلدکده ماهپیکر سلطان امور
اداره‌یی النه الدی . انجق داخلا وخارجا دولتك حال سیاسی

وماليسى پك قاريشق وطاغينق ايدى ١٠٦٧ سنه سنده مقام صدارته كوپريلى محمد پاشا كچنجه هرنه قدر يتمشنه يتمش ايديسه ده بو زمانده بو مقامه بالوجوه اليق اولديغندن برطبيب حاذق كبى ضعفى تشخيص ايدرك تدابير حكيمانه نك اتخاذندن اصلا اوشغاكاه محور اداره يرينه دوندى • رأيله ذات شاهانه دالماچيا اوزرينه اردوايله حركت ايتمش ايسه ده حلب وموصل طرفنده چيقان اختلال بو حركتك اوجهته توجيهنه لزوم كوستردى واوكى النلدى•

كوپريلى محمدپاشا اختيارلغيله برابر كيجه وكوندز اصلاح احواله چالشديغى وهانكى طرف باش كوسترسه ازمك اوزره اورايه دهشت صالديغى اثناده و١٠٧٢ سنه سنده ارتحال دار بقاايلدى • مقام صدارته اوغلى فاضل احمد پاشا كچنجه اول نجيبك ولد انجبى اولديغى حقانيتپرورلكى ومهامشناسلغى ايله عالمه كوستردى • عساكر عثمانيه نك برمدتدنبرى مجارستان واطرافنده اچمش اولديغى محاربه نك بدايتى مظفريت اولمش ايكن نهايت مغلوبيت يوز كوستردیکی حالده احمدپاشا كمال حذاقتله همان ايشى مصالحه يه ربط والديغى يرلكزده قالمسنه اعدايى ارضا ايده بيلدى بعده دولته باركران اولمش اولان شوكريدك ضبطى مسئله سنه نهايت ويرمك اوزره دونمااليه بالذات عزيمت ايدرك جزيره يى كاملا الدى •

قزاقلرك حمايه سى مسئله سندن طولايى روسيه وله ايله اچيلان محاربه ده دشمنك ملكنه تخطى اولنديسه ده عساكر عثمانيه رجعته

مجبور ایدلدیکندن الناك یرلربزده قالق شرطیله احمدپاشانڭ مصالحه یاپدی . بوذات عالیقدر ١٥ سنه صدارت ایتدکدن صکره ١٠٨٧ سنه سنده وفات ایلدی . سلطان محمد ایسه استانبولدن نفرتله اکثر اوقاتنی ادرنه ده سنه لرجه آوجیلقده یکوردیکی جهتله آوجی نامنی الوب امورا داره صدراعظمك النده ایدی . احمدپاشانك خلفی قره مصطفی پاشا ایسه مقتدر اولوب انجق حکیم دکل ایدی . ویانه یی محاصره ایتمش ایکن سؤ تدبیری اردوسنی رجعت شدیده یه دوشوردی واشته روسیه المانیا وونه دیکك بومحاربات متوالیه لرندن دولت ضرر کوردی . حتی مصطفی پاشانک بته سبب طوتیله رق اعدام اولندی . ارتق وزرا دخی بربرینه کیروب نهایت سلطان محمد خلع اولندی . مدت سلطنتی قرق بر سنه اولوب خلعندن درت سنه صکره وفات ایلدی .

ابراهیم خانك مخدومی سلیمان خان ثانی ١٠٩٩ سنه سنده تخت سلطنته دعوت اولندی . خواص وعوامی استیلا ایدن فساد اخلاقدن بحق نفرت کتورمش ووقتی تحصیل علومه وقف ایلمش اولدیغندن بو دبدبه دن قاچمدی ایسه ده وکلانك اصراریله قبول ایتدی . یکیچریلر ینه اختلال چیقاردقلرنده اهالی سرای ایله اتحاد ایدوب تربیه لرینی ویردیلر . انجق مرکز سلطنتك بوعظیم شورشلری اطرافده ده ظهور اغتشاشه بادی اولدیغی کبی ونه دیك واوستریا طرفلرنده اردوی عثمانی مغلوبیتلره دوشدیکندن احوال شایان اسف ایدی . استنیلان مصالحه یه دشمن رضا

كوسترمديكندن سلطان سليمان اردوبى مستصحباً بلغراد قلعه
سنه يوريدى فقط ينه نصرت اعداده قالدى ١١٠١ سنه سنده
كوپريلى خاندانندن مصطفى پاشا صدارته كچه‌رك واجدادينك
خير الخلفى چيقه‌رق بلغراد وسائره‌يى استرداد و ونديك جهتنده
دخى حائز فوز اولوب هركسى دلشاد ايلدى . بو اثناده پادشاهك
وفاتى وقوع بولدى اوچ سنه‌دن زياده حكومت سورمشدر .
ابراهيم خانك مخدومى سلطان احمد ثانى ١١٠٢ سنه سنده جالس
اولوب مصطفى پاشا اوستريا محاربه‌سنده شهيد دوشمكله اردوى
همايون بوزلديغى مثللو استانبولده غايت بيوك ياڭغين وقوع
بولدى . اوستريا اوزرينه تكرار اردو كوندرلش ايسه ده
ثمره‌سى كورلمكسزين سلطان احمد سلطنتك دردنجى سنه سنده
وفات ايلدى .
محمد خان رابعك مخدومى مصطفى خان ثانى ١١٠٦ سنه سنده
جلوس ايلدى . معارف سور درايتلى بر پادشاه ايدى . ساقز
اطه‌سى ونديكلودن استرداد ايديلوب بعده اوستريا وروسيه
اوزرينه كيدلمش ايسه ده غلبه دشمن طرفنده قاله‌رق روسيه
ازاقى الدى . انكلتره و هولانده سفراسنك مداخلاتيله
وكوچلكله قارلوفچه‌ده ١١١٠ معاهده‌سى عقد اولنمشدر . بعده امور
داخليه‌نك تسويه‌سى صره‌سنده بغداد طرفلرنده منتفك وسائر
عاصيلرك تربيه‌سنه باقلدى . بر مدت صكره خلق ينه اياقلنوب
سلطان مصطفايى خلع ايتديلر . مدت حكومتى طقوز سنه‌در .
محمد خان رابعك مخدومى احمد خان ثالث ١١١٥ سنه سنده سرير

سلطنته جالس اولدقده ه صالحه‌نك اثری اوله‌رق خارجاً امنیت وداخلاً سکونت وارایدی ١١٣٠ سنه‌سنده شدتلی بورالر وجریقارله زلزله‌لر وقوع بولدیغی کبی بحر سفیدده دکزدن بر اطه چیقدی ١١٢٣ سنه‌سنده تیورباش دینمکله معروف اسوج قرالی قارلوس روسیه ایمپراطوری مشهور بیوك پترودن فرار ایله دولت علیه‌یه التجا ایدنجه تشویقیله مسقوف سفری اچلدی ٠ طونه‌نك اوته سنده ویروت نهری بطاقلغنده بالطه‌جی محمد پاشا بیوك پترویی صیقشدیروب اسارته رمق قالمش وحیاتندن بیقوب اغلامش ایکن زوجه‌سی قاترینه برشرطنامه‌یی اياغنه‌قاپه‌نه‌رق کندوسنه امضا ایتدیردکدن صکره هدایاایله برابر بالطه‌جی‌یه کوندرنجه خط محاصره‌یی دشمنه آچدی واقعا ازاق قلعه‌سنك اعاده‌سی وسواحل اوزرنده‌کی روس استحکاماتنك هدمی وقریمه قاریشلامسی کبی شروط نافعه یاپلمش ایسده پترو کبی عالم نظرنده بیوك اوله‌رق طانیمش بولنان بر ایمپراطورك اسارتی شانته مقابله ایده‌مامشدر ١١٢٨ سنه‌سنده وندیك جمهوریتنك استعانه‌سی اوزرینه المانیانك سکسان وعثمانلینك یوز اللی بیك نفردن مرتب اردولری قارلوفچه جوارنده چارپشدقده عسکرمزك نظامسزلغی سببیله اردومز فنا بوزیله‌رق قوماندانی صدر اعظمله بعض امرا دخی شهید اولدقلرندن بشقه وندیکلویه تابع قورفو اطه‌سنه تجاوز ایتمك ایستیان دونانمامز دخی موفقیتسزلکله رجعت ایلدی ٠ برسنه صکره اچیلان حربده ایسه بلغرادك دشمنه کچمسیله نهایت

بولنجه وانجق وندیك بحراً مغلوب اولنجه انکلتره وهولاندەنك
مداخلات حسنه‌لریله ضررسز بر صلح معاهده‌سنی یاپلدی .
بعده اعمار ملکه چالیشیلوب معرفت ومعموریته متعلق اصلاحات
مفیده اجرا اولنەرق استانبولده برنجی دفعه مطبعه اچلدی .
افغان وایران اوزرینه وقوع بولان مهاجمات متعدده ایسه
تبریز شهرینك الدن کیتمسنه منجر اولمشدر . بناء علیه ینکیچریلر
عادت مذمومه‌لرینی تکرار ایله پادشاهی خلع ایلدیلر . مدت
سلطنتی یکرمی سکز سنه اولوب خلعندن التی سنه صکره
منزویا ارتحال ایتدی .
محمود خان اول ١١٤٣ سنه‌سنده سریره اوتوردی . یکرمی بش
سنه‌لك مدت حکومتی ایران شاهی نادر نام بهادر ایله مکرراً
محاربه ایتمك وروسیه والمانیا دولتلری علیهنه سفر اچمق
کبی وقایعله کچمش ومع مافیه وهابی وسائر عاصیلرك تربیه‌سنه
امکان بولنەرق داخل ملکده اثار نافعه برافقدن غفلت
اولنمامش اولدیغندن ومحاربات خارجیه‌نك مجموعی دولته
فائده‌دن خالی قالدیغندن راحت وامنیت عمومیه یرینی بولمش
ایدی . پادشاه مشار الیه ١١٦٨ سنه‌سنده وآت اوزرنده
بغتة وفات ایتدی . رأفت وحسن سیرت صاحبی ایدی .
سنهٔ مذکوره‌ده جلوس ایدن محمود اولك برادری سلطان
عثمان ثالثك مدت سلطنتی اوچ سنه‌دن وظهور ایدن وقایعك
الك مهمی درسعادتك ایکی دفعه‌ده ثلثانی مقدارینك محترق
اولمسی ودونمانك قورصان کمیلرینی اورمسی واهالی‌یه

صنفنه کوره کسوه وقیافت ترتیب ایدلسی وعلمای بنامدن قوجه راغب پاشانك بوزمانده مقام صدارته چکمسی کبی خصوصاتدن عبارتدر ·

(سنه ١١٧١) عثمان ثالثك وفاتنده تخت سلطنت سلطان احمدك مخدومی مصطفی خان ثالثه منتقل اولمشدر · ذاتا عدل وحلم ایله موصوف اولدقدن بشقه صدارته براقدیغی راغب پاشایه اعتماد کوستردیکندن اجراآت مفیدهٔ داخلیه ایله خلقك یوزی کولدی ومعموریت وانتظام کورلدی · پاشای مشار الیهك وفاتندن صکره ١١٨٣ سنه سنده روسیه یه اعلان حرب اولنمش ایسه ده عساکر عثمانیه مغلوب ودونمای همایون دشمن کمیلری جانبندن چشمه جزیره سی صولرنده محترق ایدلدی · برطرفدنده موره اهالیسی ومصر کوله منلری ایاقلندیلر · اوستریا دولته معاونت ایدجك ایکن باشی بوزوقلرجه ترك سلاح خیانتی ارتکاب ایتدیلر · ارتق اوستریا وپروسیا وروسیه لهستانك مقاسمه سی ایچون اتفاق ایتدکلرنده طرفردن روسیه یه متارکه ومصالحه تکلیف اولندی · انجق شروط صلح پك اغر کلمکله تکرار حربه باشلانلدقده روسلر طونه یی کچه رك سلستره ووارنه یه قدر کلدیلر · بو اثناده سلطان مصطفی وفات ایلدی · مدت سلطنتی اون التی سنه در ·

١١٨٧ سنه سنده مصطفی خانك برادری سلطان عبدالحمید خان اولك جلوسی متعاقب روسیه ایله مصالحه مذاکره سنه

كيريشيلوب قينارجه معاهدۀ مضرّه سی امضا اولندی. تاتارلره استقلال ويرلسی وقيلبرون وازاق ويكی قلعه وكرجستان وقبارتای ايالتلرينك روسيه ده قالسی وافلاق وبغدانه بونجه امتيازات اعطاسی وروسيه تجارتنك بحر سياه وسفيدده سربست اولسی كی بربرندن مضر شرطلر ناچار قبول ايدلدی. بعده كوله منلرله سوريه ومصره عاصيلرينك امر تأديبنه باقلدی. روسيه نك اوروپا دولتلرندن بعضلريله مذاكرات مضرۀ خفيه ده بولنديغی اكلاشلغله تكرار عليهنه حرب اعلان قلنمش ايسه ده عسكرك انتظامسزلغی واوستريانك دشمنه انضمام معاونتی ايمپراطوريچه ايكنجی قاترينك انتصارينه باعث اولمشدر. وبووقوعات مؤلمه بی ذات شاهانه نك وفاتی تعقيب ايتمشدر.

مصطفی خانك مخدومی سلطان سليم ثالث ١٢٠٣ سنه سنده تخته اوتورديغی زمان احوال دولت بالوجوه انحطاط ومضايقه ايچنده واوستريا وروسيه ايله اچيلان محاربه دوام اوزره ايدی. غالبيت دشمن طرفنده يوز كوستره كلمكده ايكن انكلتره وپروسيانك مداخلۀ حسنه لريله مصالحۀ مناسبه عقد اولندی. اندن صكره پادشاه حقايق آكاه ملكك اصلاحه وعسكرك انتظامه احتياجنی كوره كله بونقطه يه بالوجوه دقت واعتنا بيوروب اوروپادن معلملر كتورتدی ونظام جديد اصولنی قويمش ايسه ده اكمالنه موفق اوله مدی. چونكه تربيه سی بوزلمش اولان اهالی بيله منفعتلرينی بيله ميه رك

يكى عسكر اوزرينه سلاح قالديرمشدر . اول صره‌ده
فرانسه‌نك اختلال مشهورى شمال فورتنه‌سى كى قوپمش
واوروپانك هرطرفنى معناً ومادتاً صارصمش وپولك بوناپارت دخى
آپانسز مصره كيرمش ايسه‌ده كرك امور داخليه‌سنك قاريشقلغى
وكرك انكلتره وروسيه‌نك دولتله اتفاقى مصرلك ويونان جزايرينك
فرانسه‌دن تخليصنه امكان ويردى . وهابيلر ايسه حج يولنى
كسوب حرمين شريفينه داخل وتپه دلنلى على پاشامورة‌ده
مستقل اولمش ايدى . ذات شاهانه سلامت دولت وملت ايچون
خواب وراحتنى فدا ايله انكلتره وروسيه‌يه‌ردن مقاومت تشبثات
ثباتكارانه ومردانه‌سنده ايكن يكيچريلر نظام جديد يكناهلرينى
قلبيجدن كچورمكه وعزم سلطنته فتور كتورمكه ونهايت
پادشاه حضرتلرينى تختدن ايندرمكه جسارت ايديلركه
قاريشقلق صولك درجه‌يه واردى . بوحال اسف اشتمال برسنه
دوام ايدوب شو اثناده سلطان سليم حضرتلرى كى
خيرخواه امت شهيد ويرينه كلان مصطفى خان رابع دخى
خلع ايدلمشدر .

سلطان محمود خان ثانى حضرتلرى ١٢٢٣ سنه‌سنده كرسئ
سلطنته قعود ايدنجه انواع مشكلاتك اطرافنى الش اولديغنى
كوردى . صادق دولت اولوب وسلطان محمود حضرتلرينى
كندى قوناغنده كيزليوب ايادئ اشراردن خلاصنه خدمت
ايدن صدراعظم بيرقدار مصطفى پاشا مقتضاى حكم زمانه
توفيقاً اصلاح احواله چاليشوب طورر و پادشاه حضرتلرينك

اعتمادینی بحق قزانمش بولنور ایکن یکیچریلر قوناغی آتشه ویروب جانه قیدیلر • وسرای اوزرینه دخی یوریوب ذات شاهانه نك خلعی ومصطفی خانك جلوسنی ایستدیلر ایسه ده سلطان مصطفانك وقوع شهادتی وسرای همایونك مقاومتی اوزرینه عفو عالی استرحامنه باشلادیلر • حاصلی هرجانبده آتش اختلالك اطفاسیله اوغراشیلوب تپه دلنلی علی پاشانك جزاسی ویرلدی • روسیه عسکری ایسه روم ایلی جهتندن حدوده طوغری ایلرولیوب شمله یی الدی • انجق بیوك بوناپارت وروسیه امپراطوری دنیانك منطقهٔ معتدله وشمالیه سنی ارالرنده تقسیم ایتك اوزره ایلدکلری مذاکره دن فائده کوره میوب بوزیشدقلرندن روسیه کندی عسکرینی روم ایلیدن کیرو چکمکه مجبوریت کوره رك موافق مصالحه عقد ایلدی • سکز سنه دوام ایدن مصالحه اثناسنده ذات شاهانه تنسیق امور دولته جدا مباشرت بیوردی • موره جزیره لرنده یونانیلر عصیانده دوام ایدوب سواحل عثمانیه یه صارقندیلقدن واز کچمدکلرندن مصر والیلکنه تعیین اولنمش اولان محمد علی پاشا الدیغی امر موجبنجه اوصوله یکرمی بش بیك عسکر دوکدی • دولت ومصر عسکری اطه لری کرکی کبی صقشدیرنجه ویونانلیلر اوروپادن استمداد ایدنجه انکلتره وفرانسه وروسیه متفقا یونان اچیقلرینه دونما تسیار ومحاربه نك توقیفی حقنده وقوع بولان تکلیفلرینی مصرلی ابراهیم پاشا قبول ایده مامکله ایکی دونمالرزی طوپلرله دوکوب یاقغه ابتدار ایلدکلرندن

سلطان محمود حضرتلری یونانك استقلالی حقنده‌کی اوروپا طلبنی قبول ایتدیلر ۱۲٤۱ سنه‌سنده یکیچریلر تعلیم ردوسیله سیله ینه اغتشاش اماره‌لرینی کوسترنجه سرای همایون غیرتمندان اهالی ایله براشه‌رك وقشله‌لر طوپه طوتیله‌رق یکیچریلردن برقاچ بیك رزیل عدم آباده کوندرلدی وشرلرندن ملك خلاص بولوب اصول نظامیه تأسیس قلندیغی کبی اصلاحاته دوام اولندی . حتی ذات شاهانه صاریغی چیقاروب فس وستری و پانطالون تلبس بیورمغله هرکس قیافتنی دکیشدیرمکه باشلادی . روسیه سلطنت سنیه‌یی اصلاحاتدن الیقویمق ایچون ینه محاربه اچه‌رق وبالقانی کچه‌رك استانبولی تهدید ایتدی . واناطولیدن بایزید وقارص وارضرومی الدی . نهایت ادرنه‌ده عقد ایدیلان مصالحه یونانستانك استقلال تامی ورومانیا وصرب ایالتلرینك امتیازاتی وروم ایلی واناطولیدن بعض یرلرك ترکی کبی شروط ایله امضا اولندی . محمدعلی پاشا ایسه مصرك استقلالیله دخی راضی اولمیوب اوغلی ابراهیم پاشانك معیتنده کوندردیکی اردو بریة الشامه طقوزسنه‌قدر استیلا ایتدی . اشته بومشکلات حقنده کیجه‌کوندز اتعاب افکار ایدن سلطان محمود حضرتلری اول صره‌ده ارتحال دارالجنان بیوردیلر . مدت سلطنتلری ۳۳ سنه‌در .

غایت مقتدر وغیور برشهریار ایدیلر . دولت ایام سلطنتنده حکم زمان الجاسیله متضرر اولمش ایسه‌ده مستقبل ایچون معنا درجه‌سز استفاده ایتدی .

جنتمكان سلطان عبدالمجيد حضرتلری ١٢٥٥ سنه‌سنده سریر آرای شوکت و شان اولدیلر . انکلتره‌نك دخی انضمام معاونتیله مصرلیلر بریة الشامدن چیقارلدیلر . بعده ذات شاهانه رشید پاشا کبی کاردان برذاتی سرکارده بولندیروب تنظیمات خیریه‌نك اعلاننه و تجدید حیات دولته عنایت بیوردیلر. ١٢٦٩ سنه‌سنده قریم محاربه‌سی اچلدی . عساکر شاهانه سردار عمر پاشانك تحت اداره‌سنده برسنه قدر دشمنی روم ایلی طرفنده برقاچ دفعه مغلوب ایتدکدن صکره انکلتره و فرانسه وساردنیا واوستریا بزمله اتفاق ایدرك ایکیوز بیك عسکر شوق ایتدیلر وسیواستپول التوب شان سلطنته موافق مصالحة عقد اولندی دولت یکیدن قوت وشوکت کامله بولدی . غازی سلطان عبدالمجید خان حضرتلرینك نصل شهنشاه حالم آشنا اولدقلرینی ونه مرتبه اخلاق جمیله وشفقت ورأفت جلیله اصحابندن بولندقلرینی اکلامق ایچون تواریخ مفصله‌یه مراجعت بیورلمیدر .

مشار الیه حضرتلری ١٢٧٧ تاریخنده ارتحال د بیوردقلرنده جنتمکان عبدالعزیز خان حضرتلری ـ ایتدی که انذن صکره اولان وقایع جمله‌نك خاطر

—٭—

ـ اجمال ومحاکمه ـ

طوفان انقلاباتك اعصار ماضیه‌دن ازمنهٔ تالیه‌ نصل اقوب کلدیکنی وامواج متتابعه‌سی اوک

ومجرن نه قدر وقایع غریبه‌نك یوارلندیغنی دور بین تاریخ
ایله تماشا ایلیانلر کندولرینك دخی عالم کبی بوقوهٔ دافعه‌نك
اقندیسنه محکوم اولدقلرینی نظر ملاحظه‌دن اوزاق طوتموب
« السعید من اتعظ بغیرهٔ » حکمت جلیله‌سنه توفیق حرکت
ایدرلرسه تماشادن ارانیلان فائده حاصل اولور : منظرهٔ
تاریخده بر طرفدن ملیونلرجه انسانلرك اوسیلاب عظیم
ایچنده نقطهٔ استناد طوتمقدن عاجز قالەرق سقوط سریع
ایله بحر انقراضه کیتدکاری کوریلنجه بنی آدمك پك زبون
وقدرتسز اولدیغنه حکم ویریلور . لکن بر طرفدن دخی
نك آدمك طول زمانه نسبتله لاشئ اولان عمریله جریان
عمومی‌یه قارشو کوکس و یزرك او انسانلرك کرداب هلاکدن
خلاصلرینه امکان بولدیغی مشهود اولنجه بنی آدمك اهمیتی
ارتدقجه ارتار . بنابرین تاریخ اسلامك مجموعسنه بردن
نظر اجمالی عطف ایدەلم ... کورپوزکه دنیانك هر طرفنده
ـت بشریه‌نك محور ادارەسی یالکز سیف وسنان اولدیغی
ـنده شرزمهٔ مسلمین عربستاندن چیقەرق قلیجنه برچوق
محکوم ایلدی لکن بوراده ایشی صرف قلیجك
ـب انکله برابر (علم) (وعدالت) (واتحاد)
ـل ادارەنك ایکنجی شکل ونوعنی عالمه کوستردی
ـر مملکت مادەسنك الك طوغری یولی ایمش که
ـنی کوردیلر . دائرهٔ استیلالری یوما فیوما
ـایتدکجه بشقه اللرنده قالوب اهالیسیده بختیار

اولدی ... شوحال ایکی یوز سنه‌دن زیاده دوام ایتدی .
اندن صکره جنکیز و اخلافنك ظهوری کبی بعض اسباب خرابك
دخی التجاسیله قواعد ثلاثهٔ مذکوره بر بر اونودلدی .
ایشته عربلر شو تبدیل مسلك کیفیتنك بو کره ده شرینی کوردیلر
الارنده یالکز قلیچ قالوب اوده خارجا مدافعه‌یه یارادی
ایسه‌ده داخلا انقراضك تعجیلی ایچون آلت تخریب حکمنه
کیردی . درت یوز سنه دها کیچجه مملکت طوائف ملوك
دینیلان وهمان اونده طقوزی کیف واستبداد و اسرافاته
تابع بولنان متغلبه النده ملعبه وقوت متحده اجزای ضعیفهٔ
متفرقه اوله‌رق انقسامه اوغرادی ... حکمای عربدن برینك
« القاب سلطنة فی غیر موضعها »
« کالهر یحکی انتفاخا صولة الاسد »
دیدیکی کبی طوائف ملوك بر والینك نفوذینه بیله مالك
دکللر ایکن کندولرینی صاحبقران زمان ظن ایلدکلری
هنکامده اعدای خارجیه فرصتی غایب ایتیوب ...
صالدیردیلر . نیجه فضلانك محصول ...
ورفیع ووضیعك بستون مهجورهٔ
کتب نفیسه مهاجملرك یعنی وحشی
آچدیغندن اوروپایه عودتلرنده
زیاده قلمك یاردم ایده‌جکی کسدیرلك بویوکر
دوز ینه کیردیلر .... بر منوال مشروح ممالك
یدنجی عصرنده جهل وسوء اخلاق وحروب متمادیه

زلزله‌لر ایله باشدن باشه صارصلمقده ایکن عثمان خان غازی
حضرتلری چند یوز بهادر ایله تجربهٔ طالع میدانه چیقدی
حالبوکه جوانب اربعه‌سنده طوائف ملوك برقاچ یوزدکل
بر قاچ بیك آدمله جهت جامعه‌یه موفق اوله‌مدقلرندن
مشار ایله ذخی هیچ برشی یاپه‌ماملی ایدی اما حسب اللزوم
کیمنك قهراً وظائفی تعیین و کیمنك کاملا حقوقنی تأمین
صورتیله خطحرکتنی مؤسسلرك مسلکلرینه تطبیق ایتدیکندن
جبر مافات ایچون اساس متین قویه بیلمش ایدی . اخلاف
عظامی طارمه طاغن اولمش اولان سلطنت اسلامیه
انقاضنی طوپلایه‌رق اواساس اوزرنده بنایی اکمال ورخنه
دار ایتمك ایستیانلری استیصال بیوردیلر ارادن اوچ یوز
سنه کیچنجه دنیایی حیرته دوشوره‌جك مرتبه شوکت
واقتدار وثروت وجوده کلدی ... صکره‌لری آرزوی
فتح حاته کوستریلان اهتمام تعمیم معارف واسطه‌سیله تربیهٔ
اتدیلارن اقدامدن زیاده اولمسندن ناشی اخلاق
خلل کلمکه باشلادیغی جهتله ممالك عثمانیه
ن خیلی کیروده قالدی ... نهایت
اول سلطنت سنیه بوفرق ولزومی
ی ایجاباتنه توفیق حاله مسارعت
ه تاریخ اسلامك صورت جریانی بوندن
قیاسمزك تحملی یوقدر . احوالك محاکمه‌سندن
نم چیقیور : رأس اداره‌ده بولنانلر ایچون

قوانين عادله نك تطبيقاتى حرفى بحرف [illegible] و انقلاب
وحكم زمان ايله متناسبا ترقياته اقدام ايتمك وعسكر اولنلر ايچون
هروقت مطيع ومنتظم اولمق وخلق ايچونده علم وثروت
تحصيلى وسائلنه دائما چاليشمق بر دلكره سعادت عموميه يى
وعكسى عكسنى انتاج ايلر ·

في سنه 　　　 زوراء محررى
١٢٩٩ 　　　 سعيد

(فهرست)